

ወይን

ኣብ ውዕሊ ስምምዕ ፕሪቶርያ ዝርእ ዘሎ ግልፂ ጥሕሰት ተቐባልነት ከምዘይብሉ ተሓቢሩ።

ውዕሊ ስምምዕ ፕሪቶርያ ኣብ ልዕሊ ዘይምናግሙ ግልፂ ዝኾነ ጥሕሰት ይካየድ ከምዘሎ ኣብመንበር ውድብ ህወሓት ዶ/ር ደብረቆይን ገ/ሚካኤል ገሊጾም።

ዶ/ር ደብረቆይን ነዚ ዝገለፁ፤ ኣብ ህልው ኩነታት ትግራይ፤ ኣፈፃፀማ ውዕሊ ስምምዕ ፕሪቶርያን ካልኣት ዓባይቲ ውድባውን ክልላውን ጉዳያትን ኣመልኪቶም ምስምሰንዳእ ጋዜጣ ወይን ብፍሉይ ኣብ ዘካየዱዎ ቃለ መጠይቅ እዩ።

ውዕሊ ስምምዕ ፕሪቶርያ ካብ ኩናት ናብ ሰላም ዘሰጋገረ፤ ግዝያዊ ምምሕዳር ተጣይኹ ስራዕ ስራሕ መንግስቲ ምጅማሩ ከምእውንታ እቲ ውዕሊ ከምዘረእ ዝሓበረ ዶ/ር ደብረቆይን፤ ብመሰረት እቲ ስምምዕነት ወረርሽኤ ሓይልታት ካብ ትግራይ ብዘይምውፅእም ግና ዝተመዘበለ ህዝብና ናብ መረቡቱ ከምለስ፤ ኣብ ትሕቲ ወረርሽኤ ሓይልታት ዘሎ ህዝቢ ትግራይ ድማ ሓራ ክወፅእ ከምዘይከኣለ ኣዘኻኺሮም። ፖለቲካዊ ዘተ ዘይምጅማሩን ጀኖሳይድ ዝተፈፀመሉ ህዝቢ ትግራይ ተሓታትነት ዘይምርግጋፀ ብኣሉታ ዝረእ ተግባር ከምዘኾነን ተኹሲ ጠጠው ምባል ፕሪሕ ንመንቀሊ እቲ ፀገም መፍትሒ ክኸውን ከምዘይኸኣል ወሲኹም ሓቢሮም።

ኣብ መንበር ውድብ ህወሓት፤ ዶ/ር ደብረቆይን ገ/ሚካኤል

ኣብዚ ሓዚ እዋን ፌዴራል መንግስቲ ውዕሊ ፕሪቶርያ ካብዘይምናግሙ ሓሊፉ ነቲ ስምምዕ ዝጥሕሱ ተግባራት ይፍፀምን ሓድነት ህዝቢ ትግራይ ዝሸርኹሩ ተግባራት ይሰርሕን ከምዘሎ፤ ነዚ መርእዮ ዝኸውን ድማ ናብ

ትግራይ ዝኣቲ ነዳዲ ብምኽልካል ህዝቢ ትግራይ ካብ ማሕበረ ኢኮኖሚያዊ ምንቅስቃሳት ብምትእጉዓል፤ ተመዛበልቲ ተኸታተሊ ሓገዝ ክይረኽቡ ብምግባርን ኣንፃር ህዝቢ ትግራይ ብረት ዘቅንዑ ዕጡቓት ኣብ

ምስልጣን፤ ምውዳብን ምውፋርን ግልፂ ዝኾነ ጥሕሰት ውዕሊ ፕሪቶርያ ይፍፀም ከምዘሎ ዶ/ር ደብረቆይን ኣብ መብርሂኦም ብእፅንኡት ገሊጾም።

ዶ/ር ደብረቆይን ብተወሳኺ፤ ሞንጎኛ ዝኾኑ ከምኣፍሪካ ሕብረትን፤ ካልኣት ዲፕሎማት ዝተፈላለዩ ሃገራትን ናይ ምሽምጋል፤ ምክትታል፤ ምግምጋምን ፀቕጢ ናይ ምፍጣርን ስራሕቲ ከሰርሑ ዝኸኣሉ እኳ እንተኾኑ ኣብዚ ጉዳይ እዚ ግን ብፍላይ ሕብረት ኣፍሪካ ናይ ዓርሱ ዝኾነ ውሳኔነት ከምዘለዎ ኣዘኻኺሮም።

“ስምምዕ ፕሪቶርያ ምስ ውልቀ ሰባት ዘይኮነስ ትካላዊ እዩ ነይሩ።” ዝበሉ ዶ/ር ደብረቆይን ገ/ሚካኤል፤ እቲ ስምምዕ “ስለ” ህወሓትን “ስለ” ፌዴራል መንግስትን ብዝብል ዝተፈረመ እምበር ኣብ መንጎ ውልቀ ሰባት ዝተገበረ ስምምዕ ከምዘይኮነ፤ እቲ ብወገን ፌዴራል መንግስቲ ዝዘረብ ዝተዛበዐ ኣገላልፃ ክእረም ከምዘለዎ ኣተሓሳሲዮም።

ፌዴራል መንግስቲ ንፌዴራል ውዕሊ ፕሪቶርያ ዝኾነ ህወሓት “ኣይፈልጠካን” ምባሉ ግልፂ ዝኾነ

ናብ ገፅ 5 ይዘውር

ትካላት ትእምት ካብ ጉሕለትን ሓዲጋ ምፍራስን ንምድሓን ዝተገበረ ቃልሲ ውፅኢታዊ ምኃኑ ተገሊፁ።

ዳይሬክተር ቤት ፅሕፈት ምግባር ሰናይን ግዝያዊ ዋና ፈፃሚ ስራሕ ማእኸል ኢንቨስትመንት ትእምትን ኣይተ ጥላሁን ታረቀ

ትካላት ትእምት ድሕሪ ፅንተታዊ ወራር ካብ ጉሕለትን ሓዲጋ ምፍራስን ንምድሓን ዝተገበረ ቃልሲ ውፅኢታዊ ምኃኑ ዳይሬክተር ቤት ፅሕፈት ምግባር ሰናይን ግዝያዊ ዋና ፈፃሚ ስራሕ ማእኸል ኢንቨስትመንት ትእምትን ኣይተ ጥላሁን ታረቀ

ኣባል ቤት ምክር ትእምት ነቲ ነገር ኣመራርሓ ቦርድ ትእምት እምነት ብምስኣኑን ኣክያደድኡ ሓዲጋ ከም ዘለዎ ብምርእይን ብመሰረት መተሓዳደሪ ደንቢ ትእምት ልዕሊ ሓዲ ሲሶ፤ ኣባል ቤት ምክር ፊርማ ብምትእኻኻብ ጉባኤ እንተፀወዐ እውን እቲ ነገር ቦርድ

ትእምት መልሲ ክህብን ጉባኤ ክካየድን ከምዘይከኣለን የግዳስ ብሚድያ፤ ብደብዳቤን ብኣካልን ብምፍርራሕ ዕንቅፋት ይፈጥር ምንገር እቶም ግዝያዊ ፈፃሚ ስራሕ ግልፂ ገይሮም።

“ኣባላት ቤት ምክር ትእምት ብዝገበርዎ ቐፃሊ ቃልሲ መተሓዳደሪ ደንቢ ትእምት ክመሓየሹ፤ ሓደሽቲ ኣመራርሓ ቦርድ ክምረፁ፤ ቐፃሊ ኣንፈት ሕውየት ትካላት ትእምት ክፀድቑ ተገይሩ ኣሉ።” ዝበሉ ኣይተ ጥላሁን፤ ኣብቶም ዝተውሃቡ ውሳኔታት ኣመልኪቶም እንትገልፁ፤ ንነዊሕ እዋን ኣቦ ወንበርን ቦርድ ኣካቢ ቤት ምክርን ብሓደ ሰብ ዝምራሕ ዝነበረ ብዝተፈላለዩ ሰባት ክኸውን፤ ኣባል ቦርድን ስራሕ መካየድን ብሓደ ኣጣሚሩ ዝፀንሐ ኣካል ድማ ኣባል ቦርድ ዝኾነ ኣባል ፈፃሚ ስራሕ ክኸውን ከምዘይኸኣል ከምዝተወሰነ ኣፍሊጦም።

ድሕሪ እቶም ዝተመሓለፉ ውሳኔታት ኣቦ ወንበርን ቤት ምክርን ዝተመረፁ እንትኾኑ ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ኢንቨስትመንት ትእምት ድማ ብበዓል ሞያ ከምራሕን ቁፃር ስራሕ ክካየድን ከምዝወሰነ ኣይተ ጥላሁን ይገልፁ። እቲ ውሳኔ ናብ ቢሮ ፍትሒ ክቐርብ እንተተገበረ እውን ኣብቲ እዋን ፕረዚዳንት ግዝያዊ

ምምሕዳር ትግራይ ዝነበረ ኣይተ ጌታቸው ረዳ ቅድሚ ሕዚ ተገይሩ ዘይፈልጥን ካብ ሕገ ወፃኢን ብዝኾነ መንገዲ ትእምት ዝለኣኹ ሰናይ ክፀድቑ ከምዘይብሉ ናብ ቢሮ ፍትሒ ከምዘለኣኹ በዚ ምኽንያት እውን እቲ ትካል መሳርሒ ጉጅላዊ ረብሓ ንምግባር ተሃቲኑ ከሰርሑሉ ምፅንሖ ኣይተ ጥላሁን ኣዘኻኺሮም።

ኣይተ ጥላሁን ብተወሳኺ እንትገልፁ፤ ንኸልተ ኣዋርሕ ግቡእ ፍታሕ ከይተውሃበ ድሕሪ ምፅናሕ ኣብ ግዝያዊ ምምሕዳር ምትዕርራይ ምስተገበረ እቲ ውሳኔ ክፀድቑ እንተተገበረ እውን ቐንዕና ብዝነደሎ መንገዲ ሓላፊ ቢሮ ፍትሒ ብውልቀ ስልጣኖም ነቲ ዝፀደቐ ውሳኔ ክእግድን ነገራት ኣባላት ቦርድ ናብ ቤት ፍርዲ ክወስድዎን ክእግድዎን ኣንፈት ብምሃብ ትካላት ትእምት ቐልጢፈን ከይሓውዮን ካብ በዓል ዋንኣን ዝኾነ ህዝቢ ትግራይ ብምምንጣል ኣብ ረብሓ ውልቀ ሰባት ክውዕላን ከምዝተገበረ ነዚ እውን ዓብይ ቃልሲ ከምዝተገበረሉ ኣብሪሆም።

ናብ ገፅ 5 ይዘውር

ወይን 15 ሕዳር 2018 ዓ/ም

ዋና ዳይሬክተር - ተወልደብርሃን ተኸሉ
ቁ.ስ - 034 440 00 10

ዋና አስናዳኢ- አክሊሉ ታደሰ
ቁ.ስ - 034 440 22 92

ም/ዋና አስናዳኢ- አማኑኤል ገ/ሩፋኤል

ዲ.ዛይንን ለይአውትን - መነን ይሕደጉ
- ማርታ መረሳ
ቁ.ስ - 03 42 40 53 98

15 ሕዳር 2018 ዓ/ም
መበል 49 ዓመት ቁፅሪ 1074
ፋክስ - 034 440 46 07
ቁ.ሳ.ፖ - 840 መቸለ

መልእክተ ወይን

ፈታውን ፀላእን ዝፈልጦ መትከልና አብ ቦትኡ አሎ!!

ውድብ ህወሓት ብተደጋጋሚ ከምዝብሎ ቀንዲ ፍልፍል ኩሎም ፀገማትና፣ ውሽጣዊ ተቃላባይነትና እዩ። እዚ ዝብለሉ ምክንያት ውሽጣዊ ተቃላባይነትና ንሓድነትና ሸርሺሮም ኣደዳ ፀላእቲ ናይ ምግባር ተኸእሎ ስለዘለዎም እዩ። ኣብዚ ንርከብሎ መድረኽ ዘጋጥመና ዘሎ ፈተና እውን ዘርእየና ሓቂ ካብዚ ዝተፈለየ ኣይኮነን። ህዝቢ ትግራይ ብኸባብያውነትን ካልእት ድሕረታትን ከፋፈልካ ነንባዕሉ ከይተኣማመን፣ ከመናጨት፣ ሓይሉ ክልሕልሕ ንምግባር እዩ ቀትርን ለይትን ብፀላእትና ዝሰራሕ ዘሎ። እዚ ሸርሒ እዚ ድማ ብተግባር ነዊሕ መንገዲ ክጓዝ ክኢሉ ኣሎ።

ሕሉፍ ገዲፍና ኣብ ቀረባ ዝተፈፀመ ህዝቢ ትግራይ ክፀንትን ካብ ካርታ ዓለም ክፋፋኽን ዝእመተ ፅንተታዊ ኮፍት፣ “ትግራይነት” ዝበሃል ኣምር ካብ ኣተሓሳስባን ሕልናን ደቂ ሰብ ክሰረዝ ናይ ምግባር ሕልሚ ሓዘም እዮም ወፈሮም። ነዚ ውዲት እዚ ንምዕዋት ድማ መራሕ ውድብ ህወሓትን መንግስቲ ትግራይን ምፍራስን ህዝቢ ትግራይ ሳላ ቻልሱ ዝሃነዎም ትካላት፣ ቅርስታት፣ እሴታትን ክብርታትን ክግንዉን ክብተኑን ምግባርን ዝብሉ ልኡኻት ከወውቱ ብተግባር ተንቀሳቂሶም እዮም።

ህዝቢ ትግራይ ነዚ ብመራሕነት ፈፈራል መንግስቲ፣ ብልፍንታውያን ወረርሽኤ ዝተዋደደ ናይ 2013 ዓ/ም ጀኖሳይዳዊ ኮፍት ከምቲልሙድ ሓድነቱ ኣሰጠሙ። ብህዝባዊ ማዕበል መኸተ ከቲቱ ኣፈሪቃዊ እዩ። መላእ ህዝቢ ትግራይ ከምሓይ ሰብ ረቢቡ ኣንጻር ወረርሽኤ ብዘካየዱ መሪር ቻልሱ ድማ ፀላእቲ ከይፈተው ናብ ድርድር ጠረጴዛ ከመፁን ውዕሊ ሰላም ክፍረምን ምክኣሉ ይፍለጥ። እቲ ስምምዕ ሰላም ካብዝፍረም ድማ ሰለስተ ዓመት ሰርህና።

እዚ ኮይኑ፣ ስምምዕ ሰላም ፕሪቶሪያ ምሉእ ብምሉእ ክፍፀም ዘይምክኣሉ ህዝቢ ትግራይ ሕዚ እውን ኣብ ዝተጋደደ ፀገማት ኣኣትይዎ ይርከብ። ዝሓለፉ ሰለስተ ዓመት ኣብ ትግራይ ዝተፈጠረ ውሽጣዊ ፖለቲካዊ ፀገማት ንሓይልታት ፅንተትን ተለኣኣኸቶምን ምቸው ባይታ ብምፍጣር፣ ነቲ ዝፈሸለ ህዝቢ ትግራይ ምሉእ ብምሉእ ክፀንት ናይ ምግባር ዕላምኡም እንተይቀየሩ ኣግባብ ቻልሶም ግና ብምቕያር ብስልታዊ መንገዲ ክቕፅሉ ገይርዎም። እዚ ንምፍጻም ድኹዲ ገይርዎም ዝተቀምሉ ዘለው ድማ “ኣብ መዓንገላ እቲ ህዝቢ ኣቲኻ ምዝራግን ምብታንን” ዝብል ስልጣን እንትኾን፣ ነዚ ሳላ ስጦም ሓድነቱ ኩሎም ፀበባታት እናበደህ መዋዕል ዝፈጥር ፅኑዕ ህዝቢ ኣብ ውሽጥኡ ብዝበቐሉ ጠላማት ገይርካ ብከባብያውነትን ካልእት ጉጅላዊ ረብሓታትን መቐጫካ ሓድነቱ ክልሕልሕ ብምግባር ጠቕሊሉ ምስተዳኸመ ፋሕፋሕ ኢሉ ክጠፍእ ይከኣል እዩ። ዝብል ዝንተ ሞጎት ብተግባር እንትፍትንዎ ይርእዩ ኣለው።

ይኹን እምበር፣ ህዝቢ ትግራይ ህልውንኡ ንምርግጋዕ ንዓለም ዘስደመመ ጅግንነት ፈጂሙ ኣማራጺ ሰላም ተቐቢሉ ንተግባራውነቱ ብቐርፀኝነት እንትቃለስ፣ ሕዳር ፀላእትናን ህዝባዊ ዕላማ ራሕራሕ ንሕሰር ዕላማ ዝተሰለፈ ጉጅላ ብሄራዊ ጥልመትን ድማ ተመሊስና ናብ ኮፍትን ፀበባን ክንኣቱ ንምግባር፣ ብዋናነት ኣብ ምሸርሻር ሓድነትናን ምፍራስ ብሄራዊ ክብርታትናን ተፀሚዶም ይሰርሑ ኣለው። ነዚ ምቸው ኩነታት ዝፈጥር “ሓራ መሬት” ኢሎም ዘጣየሸም ኣብ መሬት ዓፋር

ብዝተፈለለየ ቅሬታን ምትላልን ዝተኣከበ ሓይሊ፣ ነታ ህዝቢ ትግራይ ሳላ ቻልሱን መስዋእቱን ዝረኸባ ፀባብ ዕድል ሰላም ክትዝረግ ወግሐ ፀብሐ ባሕታራይ ስጉምታታት ኣብ ምክያድ ተፀሚዶም ይርከቡ።

እዚ ብሓይልታት ፅንተትን ናቶም ተለኣኣኺ ኮይኑ ብዘሎ ጉጅላ ድሕረትን ዝፈሓሰ ዘሎ ሓድነት ህዝቢ ትግራይ ብቲንካ ጠቕሊልካ ናይ ምፅናትን ግዝኣት ምውራርን ውዲት ክመክን ዘለዎ ሕዚ እውን ብቻልስናን ሓድነትናን ጥራሕ ምዃኑ ክሰሓት የብሎን። ህዝቢ ትግራይ ከምዝፍለጥ፣ ኣንጻር ህልውንኡ ንዝተበገሱ ኩሎም ተግባራት እናመከተ ኣብዚ መዋእል ዝበፀሐ ህዝቢ እዩ። ኣብ መዛዘሙ መራቱን መረቡን ክገብጥዎም ከምብርክኹምን ጥራሕ ዘይኮነ ከምህዝቢ ከፅንትዎ ንዝተልዕሉ ወረርሽኤ ሓይልታት መኪቱ ህልውንኡ ዘረጋገፀ ህዝቢ፣ ድሕሪ ሕዚ እውን ዝኾነ ይኹን ሸርሒ ተጉልቢቡ ኣንጻር ህላው ህዝብና ንዝቐንዕ ሓዲጋ ካብ ምምካት ወጻኢ ኻልእ ኣማራጺ ክህልዎ ኣይከኣልን። እዚ ከውንነት እዚ ድማ ፈታውን ፀላእን ክፈልጦ ዝግባእ መሰረታዊ መትከል እዩ።

መንግስቲ ኢትዮጵያ፣ “እዚ ብሓድነት ተቐቢሎ ህልውንኡ ዘረጋገፀ ህዝቢ ክሰከን ዝኸኣል ኣብ ውሽጡ ብዝፍጠር ናዕቢ እዩ።” ብዝብል ዝምቡዕ ስልጣን፣ ዝተፈለለየ ኣዕነውቲ ፈተነታት ክገብር ዝፀንኦ ኮይኑ፣ ኣብ ቀረባ እዋን ንስምምዕ ፕሪቶሪያ ጥራሕ ዮኸሰ ኣብ ዝጀመረሉ እዋን እውን እንተኾነ፣ እቲ ዝሓዘ ስልጣን ምስገለ ከዳዓት ኣባላት ብሄራዊ ክሕደት ተዋዲዱ ንምፍጻም ሓዲሽ ትልሚ ኣውግኡ ካብ ምንቅስቃስ ከምዝርከብ ግልጺ እዩ። እዚ ሓዲሽ ትልሚ ጥፍኣት መንግስቲ ኢትዮጵያ፣ ኣብ ከተማታት ትግራይ ናዕብን ዕግርግርን ብምልዓል፣ ሓድነት ህዝቢ ትግራይ ብምድኻም፣ ኣብ መወዳእታ ድማ ካብ ፈለምኡ ሓዘም ዝተልዕለ ዕላማ ምፅናት ክኸንብቶ ጥጡሕ ባይታ ንምፍጣር ዝግለጸ እኮይ ትልሚ ምዃኑ ውድብና ህወሓት፣ 5 ሕዳር 2018 ዓ/ም ኣብዘውፀኦ ዕላዊ መግለጺ ቅምም ኣረጋገፀ እዩ።

እዚ ተቐያይሪ ስልጣን ጀኖሳይደራት ሸቶኡ፣ ብሓድነት ብቲ ኻልእን ኣቢልካ ህዝቢ ትግራይ ከምህዝቢ ምጥፋእ እዩ። ህዝብና ነዚ ሸቶ እዚ ኣቐዲሙ ብምርዳእ ብመሪር መስዋእቱ ህላውኡ እኳ እንተረጋገፀ እቲ ሓዲጋ ግና ሕዚ እውን ኣብ ቦትኡ እዩ ዘሎ። እዚ ሓዲጋ እዚ ዝኸበሰን ዝቐንጠጥን ድማ ህዝቢ ትግራይ ከምቀደሙ ብሓድነት እንትቃለስ ጥራሕ እዩ። እዚ ብዝምልከት ውድብካ ህወሓት ዘሕልፎ መልእኸቲ፣ ህዝብና ከምቀደምካ ከባቢ ካቐቐሕ ኮይንኻ ብምሕላው ነዘም ብትልሚ መንግስቲ ኢትዮጵያ ዝምርሑ ዘለው ኣጀንዳታት ህወከት ብወሳይ ተሳትፎኻ ክተፈሸሎም ይግባእካ። ሸቶ ፀላእትና ዝብርዕን ሓድነትካ ኣሰጠሙካ ብምቕላስ ጥራሕ ስለዝኾነ፣ ነዚ ብምርዳእ ባይታኻ ንፀላእቲ ረመፅ ዘግብርን ሰላምና ዘላቐ ክኸውን ዘመቸውን ሃዋህው ንክፍጠር ሎም እውን ከምቀደም ኣብ ሓድነትካ ዕዕል!!

ትብባእ

ገረብ ብሓኸላ

ዝኸበርኩም ኣሰናዳኣቲ ጋዜጣ ወይን፣ ሰላም ከመይ ቀኒኹም እናበልኩ ንሎሚ ናብ ዝሓረኹም መበገሲ ፅሑፊይ ክኣቱ።

እዞም ናይ ሓይ ሳንቲም ክልተ ገፅ ዝኾኑ ኣባላት ውድብ ስምረት ብሸም ለውጢ ምስ ፓርቲ ብልፅግና ሸሪፎም ንህዝቢ ትግራይን መራሕ ውድብ ህወሓትን ክሓደም ተልእኾን ዕላማን ፓርቲ ብልፅግና ተሓንጊጦም ንህዝቢ ትግራይ ኣብ ፖለቲካዊ ዕንክሊል ኣሳጢሎም እዮም። ካብዚ ብዝዘለሉ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ትግራይ ዘሰጉም ፖለቲካዊ ኣሸካዕላልነት ንምሰኻዕ ቅድሚ ምክኣዶም ምስ ህዝቢ ትግራይ ዝነበሮም ናይ ይምሰል ውግንና ንምህሳስ ኣብ እግሪ ኣብይ ኣሕመድ ደኒኖም “ይቅረ በለና ንሰኻ ኢኻ ጎይታ” እናበሉ ከበሮ ሓምሓም እናወቐዑ እንተቐባጥሩ ኣብ ዝተፈለለየ መድረኻት ዝህብዎም መረዳእታት ይስምዑ ኣለው። ነዚ ንምትግባር ምቹው ባይታን ደጀን ኢሎም ኣብ ዝእመንዎ ቤተመንግስቲ ኣርባዕተ ኪሎ ንመድረኻት ወፍሪ ብሄራዊ ሓድነት ትግራይ ዘደናግር ጉባኤ 14 ጥቅምቲ 2018 ዓ.ም ኣብ ኣዲስ አበባ “መስራቲ ጉባኤ ፓርቲ ስምረት ኣካይዶም እዮም።

እዚ ካብ ህዝቢ ዝተነፀለ ጉጅላ ክሕደት ኣግይሾዮ ንዝበሎ ፓርቲ ስምረት ዝተመሓየሸን ሓዲሽ ኣንፈት ዲሞክራቲያዊዎቹን ተኸቲሉ ዝኸይድ ፓርቲ እዩ ኢሎም ክዘረቡን ንህዝቢ ትግራይ ብርሑቕ ክእምኑን ዝፈተኑ ኮይኖም እዚ ድማ ብዝኾነ መንገዲ መዕቀኒ ዲሞክራሲያዊ ፖለቲካ ዘየብሉን ረብሓ ህዝቢ ዘየረጋገፀን ኣካይዳ እዩ። እዚ ብትዕዝብቲ ህዝቢ ትግራይ እንትርእ ካብ ኣንቋቄታ ተመን ርግቢት ትፍጠር ዝግባይ ፍጥራ ፖለቲካ እቲ ፓርቲ ምዃኑ የረድኦ። ልዕሊ እዘይ ግን ኣባላትን ስራዊትን እቲ ፓርቲ ብሸም ደለይቲ ለውጢ ብጀኖሳይደር መንግስቲ ኣብይ ኣሕመድ እናተመወሉን እናተዓጠቑን ኣብ ክልል ዓፋር ነቐመም ኣፈሙዝ ብረት ናብ ህዝቢ ስራዊት ትግራይ ኣዚሮም ዝትኩሱን ዝቐትሉን ዘለዉ ሓይሊ ጥፍኣት ደኣምበር ናይ ሰላም ስራዊት (TPF) ክብሃሉ ኣይግባእምን። እዚ ድማ ውዕሊ ፕሪቶሪያ ንዘይምፍጻም ኣባላትን ስራዊትን ስምረት ፓርቲ ባዕሎም ናብ ትግራይ ቶኩሶም እቲ ውዕሊ ብምፍራስ ጠንቂ ሰላምን ጥፋኣትን ኮይኖም ኣብ ትግራይ ሰላምን ምርግጋእን ንክይህሉ ዝከኣሎም ዓቕምን ካልእት ኣማራፅታትን ተጠቐሞም ንዝኸፈኡ ህልቀት ዝዳለዉ ዘለዉ እዮም።

እዚ ዝተገለፀ ጭቡጥ ምንቅስቃስ ስራዊት ፓርቲ ስምረት ድምር ዕላምኡ ገሊኦም ኣመራርሓ እቲ ፓርቲ ምስ መራሕ ውድብ ህወሓት ዝነበሮም ሕዳር ቁምም ንምውጻእ፣ ንገሊኦም ድማ ውልቀ ምልክት ኣብ ትግራይ ንምርግጋዕ ልኡኻት ኣብይ ኣሕመድ ምዃን ብኡ እውን መንነት፣ ሃለቀትን ታሪኽን ህዝቢ ትግራይ ፀላእቲ ኣሕሊፍካ ብምሃብን ናይ ባንዳነት ስራሕቲ ዘወውቱን ዘለዉ ምዃኖም ፀሓይ ዝወቐሩ ሓቂ እዩ። እዘይ ድማ “ገረብስብ ብሓኸላ ትቁረፅ” ከም ዝበሃል ብዝኾነ ምክንያትን መበገስን ብሓይልታት ክሕደት ተሰቢኹም ወይ ተታሊልኩም ኣብ ክልል ዓፋር ዘሸኹም ዕጡቓት ተጋሩ ናብ ስድራኹም ወይ ነባራት ብደትኩም ብሰላም ክትምለሱ እምዕድ። ካብዚ ሓሊፉ ወያይ መትከልና ኣመዓራሪና፣ ሓድነት ህዝቢ ትግራይ ኣብ ምሕዳስን ምጥንኻርን ክንቃለስ፣ ውዕሊ ፕሪቶሪያ ብዘይ ምሸርራፍ ክትግብርን ሉኣላዊ ግዝኣት ክምለስ፣ ተመዘበልቲ ውሑስ ብዝኾነ መንገዲ ምስ ናይ ባዕሎም ምምሕዳርን ኣካላት ፀጥታን ናብ መረብቶም ክምለሱ ኣበርቲዕና ክንሰርሕ ይግባእ። ከምኡ እውን ሕውየት ዳግመ ህንፀትን ትግራይ ክሳለጥ፣ ብህዝቢ ዝተመረፀ መንግስቲ ክምሰረትን ንቡር ምሕደራ ትግራይ ክህሉን ሙሉእ ሕውየትን ንክረጋፅን ብፖለቲካውን ሰላማውን መንገዲ ክንቃለስ ይግባእ ብምባል ንሎሚ ሓሳብይ ክዛዝም።

አስረስ አረሩ (ጫሕማይ)
ካብ መቐለ

አብዚአማ

እዚ ዓምዲ እዚ ኣብ ፖለቲካዊ፣ ቁጠባዊን ማህበራዊን ጉዳያት ተመስሪቶ ካብ ተሳተፍቲ ዝመጹ ፅሑፋት የተኣናገድ

ህዝቢ ራያ፤ ኣብ ቃልሲ ሓዲ ክፍለ ዘመን!

ሳልሳይን መወዳእታን ክፋል

አብ ዝሓለፉ ክልተ ክፋል እዚ ትሕዝቶ፤ ህዝቢ ራያ ንልዕሊ ሓዲ ክፍለ ዘመን እንተይረብረበን እንተየሸብረኹን ትግራይ ዓይነቱን ሃላፊነቱን ክዕቅብ ብፅጉም እናተቐለበሰ ክምዘመፀ ብመረዳእታ ኣደገፊ ኣቕሪብ ነይረ። ብፍላይ ኣብ ቀዳማይ ክፋል እዚ ፅሑፍ ክሰብ መበል 16 ክፍለ ዘመን ወሰን መሬት ትግራይ ክሰብ ጉና ክምዘነበረ፤ እንተኾነ ግን ብዝተዋደደ ወራርን ምሕቓቕ መንነትን ሓይልታት ትምክሕቲ ኣብ መወዳእታ መበል 18 ክፍለ ዘመን ግዝኣት ትግራይ ተሸምሪሩ ኣለውኻ (አልውሃ) ክምዘበፀሐ ርእሱ ነይረ። ድሕሪ እዚ ድማ ኣብ 1948 ዓ/ም መሬት ራያ ቆቦ ብቀጠን ትእዛዝ ሃፀይ ሃይለስላሴ ተቐሪሶ ንወሎ ክምዘተወሰደ ገሊፀ ነይረ። እዚ ክምዘ እናሃለወ እቲ ዝተረፈ መሬት ራያ መሊኡም ንምውሳይን እቲ ህዝቢ መንነቱ ንምጥፋእን ብግእዝን ትግራይን ዝተውሃቡ ስያመታት ከመይ ናብ ኣምሓርኛ እናተጠምዘዙ ዝተዛበዐ ትርጉም ይህብዎም ክምዘነበሩ ብሰፊሑ ኣቕሪቦ ነይረ።

ካልኣይ ክፋል እዚ መደብ እውን እንተኾነ፤ ስርዓት ደርግ መቐፀልታ ፕሮጀክት ወራር ሓይልታት ትምክሕቲ ሓዚ ህዝቢ ራያ ምስኣካሉ ዝኾነ ህዝቢ ትግራይ ደም ኣቃቢኡ መሊኡ ንምግልግል ምርብራብ ዝድህስስ ትሕዝቶ እዩ ነይሩ። ንሱ እውን “ራዛ ፕሮጀክት” ዝብል ሓደገኛ ትልሚ ብምውግእ ህዝቢ ትግራይ ንምብራህ ብሰፊሑ ክምዘተንቀሳቐስ ብኣብነት እናደገፍኩ ገሊፀ ነይረ። እንተኾነ ግን፤ እዚ ሓደገኛ ፕሮጀክት ብስርዓትን ተጋደልትን ሀውሓት ክምዘፈሸል ብመረዳእታ እናደገፍኩ ኣቕሪቦ እዩ። እዚ ጥራሕ ዘይኮነስ ህዝቢ ራያ ስርዓት ደርግ ንምድምሳሰ ኣብ ሪጅን ሰለስተ ተጠርኒፉ ዝሰርሖም ተአምራዊ ስራሕቲ ብኣብነታት ተደጊፉ ቀሪቡ ነይሩ። ኣብዚ ክፋል ድማ ህዝቢ ራያ ኣብ እዋን መኸተ ፅንተታዊ ኩናትን ቃልሲ ብሄራዊ ክሕደትን ዝፈፀም ገድሊ ካብ ባሕሪ ብማንካ ዝዓይነቱ ጨለፊ ክቕርብ እዩ።

ህዝቢ ትግራይ ካብ ሕሊና ደቂ ሰባት ንምፍሓቕ ዝመጹ ሓይልታት ፅንተት፤ ካብቶም ህዝቢ ብጅምላ ዝጨፍጨፈሎም ከባብታት ትግራይ ሓዲ ራያ እዩ። ንኣብነት፤ ኣብ ቦራ፤ ስላሞ፤ ነቕሰን ዝነበረ ጨፍጫፍ ህዝቢ ንሰማዒ እውን ዘደንፁ እዩ። እዚ ድማ ፀላእትና ከምቲ ኣብ ካልኣት ከባብታት ትግራይ ዝተረአየ መሬት ራያ እምበር ህዝቢ ራያ ክምዘይደልይዎ እኹል መርኣዩ እዩ። ነዚ እውን እዩ ህዝብ ራያ ልክዕ ክምዘኣልኦት ዘባታት ትግራይ፤ ንሓይልታት ፅንተት ካብ ሱሮም ንምንቃል ንሰራዊት ዕጥቅን ስንቅን ካብ ምቕራብ ብተወሳኺ ኣብ ግንባር ተሰሊፉ ንጨፍጨፍቱ ብቕልፅም ዝተፋረደም። መብዛኡኡም ሰራዊት ኣርሚ 4 (ነባር) እንትገርእ ሓራኑ ዝወፀ ራያታይ ዝመልእ እዩ ነይሩ። እቲ ኣብ ደጀን ዝነበረ ህዝቢ እውን እንተኾነ ነቲ ኣርሚ ሎጅስቲክ ካብ ምምላእ ብተወሳኺ ምንቅስቓስ ፀላእቲ ዝምልከት ንሰራዊትና ሓበሬታ እናሃበ ዕድመ ፀላእቲ ክሓፀር ተረባሪቡ እዩ። ካብዚ ሓሊፉ፤ ኣብ ዝካየዱ ውግኣት ጉዳይ ውቕዓት ምልዓልን ስውኣት ምቕባርን ህዝቢ ናብ ግንባር ብምኽታት ባዕሉ ይሸፍኖ ስለዝነበረ እቲ ሰራዊት ምሉእ ሓይሉ ኣብ ምድምሳሰ ፀላእ ከድህብ ሓጊዞ እዩ።

እዚ ክምዘ እናሃለወ፤ ህዝቢ ራያ ካብ ወፍሪ ኣዲታትን ፀሓይ ብራቕን ጀሚሩ ናብ ማእኸል ሃገር ኣብ ዝግበር ጉዕዞ እውን እንተኾነ፤ ቀንዲ ደጀን ሰራዊትና ብምዃን ብወርቂ ቀለም ዝፀሓፍ ድመቕ ታሪኽ ሰራሕ እዩ። ንሕድሕድ ውጉእና ቀልጢፉ ብምብገሕ ዝሕብሕብን ውጉኣትና ቀልጢደም

እዞም ኣካላት ነዚ መደብ ፀላእቲ ንምዕዋት ዝተኸተልዎ ሰልፎ ኣብ እዋን ሕንፍሽፍሽ ብረታዊ ቃልሲ ህዝቢ ትግራይ ዝነበረ ዝኣረገ ኣተሓሳስባ ከባብያውነት ነጊፍካ ምልዓል እዩ። ከምዝፍለጥ ሕንፍሽፍሽ ዝፈጠሩ ኣካላት “ኣሸዓ” (ኣክሱም፣ ሸረ፣ ዓድዋ) ዝብል መደናገሪ ኣጀንዳ እዮም ተኸቲሎም ነይሮም። እዞም ንክብደም ዝነበሩ ድሑራት እውን ኢታ “ኣሸዓ” እትብል መደናገሪ ኣጀንዳ ዕጥቃዊ ቃልሲ ብሸም ውልቀ ሰባት ተኪኦም “ጉጅለ ኣደመ” ዝብል ታርጋ ለጢፎም እዮም ተንቀሳቐሶም። እዚ እውን “ኣሸከር ኣለም፣ ደብረፅዮንን መንጀሪኖን” ዝብል ሽማሽም ብምሃብ፤ ረብሓ ህዝቢ ትግራይ ናብ መሸጣ ብልፅግና ክቕርብዎ ተረባሪቦም። ብፍላይ ንጥንኩራት ኣባላት ውድብን ነባራት ተጋደልትን እቲ ዘባ “ኮራኹር ጉጅለ ኣደመ” ዝብል ስርዓት ኣብ ቅዳሴ ዝተኸልከሉ ክምዘነበሩ ኣብቶም ዝተኸየዱ መድረኻት ብኣብነት እናተዘርዘሩ ቀሪቦም እዮም። ብሓዲና እቲ ብሄራዊ ክሕደት ዝፈፀመ ጉጅለ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ራያ ዘይፈፀም ዓይነት በደል ኣይነበረን። ጉጅለ ብሄራዊ ክሕደት ንህዝቢ ራያ ኣብ ውሽጢ ምስኣን ጥራሕ ዘይኮነ፤ “ህዝቢ ሰሜን ምዕራብ፣ ማእኸላይን ምብራቕን ትግራይ ምስ ሻዕብያ ፅምዶ ፈጠሩ ክጭፍጭፊካ ይመፅእ ኣሎ ኣሞ ተልዓል” ኢሉ ህዝቢ ብዕስለ ብምልዕል ሓው ምስሓው ከጨፍጭፍዎ ተንቀሳቐሶ እዩ። እዛ መደብ ምጭፍጫፍ ህዝቢ እውን ኣርባዕተ ነጥብታት ዝተነፀራ እዩ ነይሩ። ሓደ፤ ሕድሕድ ራያታይ ተኸርሚኻ ሞት ኣሳፊሽኻ ሞት ምዃኑ ኣሚኑ ከሰብ መስዋእቲ ክዳሎ፣ ካልኣይ፤ ዘይኸትትን ዝወላወልን ክውገድ፣ ሳልሳይ፤ ኩሉ ነባሪ መተሓባበርቲ ናብ ዝሓበርሉ ቦታ ክወፍር ራብዓይ፤ “ተሓሸከርቲ ውድብ” ካብ ዝሓዘም ቅዋም ክምለሱን ዘይምለሱ እንተኾይኖም ክውገዱ ዝብል እዩ ነይሩ።

እዚ እኮይ ተግባር ድማ ስርዓት ደርግ ራዛ ፕሮጀክት ሓዚ እንትመፅእ ዝተጠቐም ሰልፎ ምድንጋር እዩ ዝመስል። ኣብ ዝሓለፈ ክፋል ክምዘረኣናዮ ራዛ ፕሮጀክት ደርግ “ኣንስትኻ ዝደፍሩ፣ መሬትካ ዝምዘዘውን ሃይማኖትካ ዝቕደሩን “እስላም” መሪሖም ዝመጹ ወንበይታት ስለዘለዉ ዘሚትካ ኣጥፍኡዮም” ዝብል እዩ ነይሩ። እዞም ዕሰባት ብልፅግና ድማ ህዝቢ ብዓይኒ ዕምታይ ዘሚቱ ምስሓው ከጨፋጨፍ ትልሚ ሓዚም ተንቀሳቐሶም። ብተዘዋዋሪ መንገዲ ውሓዳት ስርዓት ደርግ ምዃኖም ኣመስኪሮም። ነዚ እውን እዩ ኣብዚ ዝተሰለፉ ኣካላት ክምትግራይ ጉጅለ ብሄራዊ ክሕደት እናተሰሃሉ ዝፀውዑ።

እዚ ንልዕሊ ሓዲ ክፍለ ዘመን ኣብ ልዕሊ ትግራይ ዝተዋደዱ ወራራት እንተይረብረቡ ክምክት ዝፀንሐ ክቡር ህዝቢ፤ ብፍላይ ድሕሪ ወዕሊ ሰላም ምፍራሙ ኣብ ውሽጥና ብዘበቐሉ ከዳዓት ጅሆ ዝተተሓሰሉ ኩነታት እውን ኣጋጢሙ ነይሩ። ህዝቢ ራያ በዞም ከዳዓት ትግራይ ይኸቐድን ክሓክኽን ዘይተፈንቀለ እምነ ኣይነበረን። ህዝቢ ትግራይ መሬት ዘባ ምዕራብን ሰሜን ምዕራብን ሓራ ክወፅእ እንትቃለስ፤ እቶም ክሓድቲ ድማ መሬት ራያ ክምምዕራብ ትግራይ ካብ ኢድ መንግስቲ ትግራይ ክወፅእን ክምዘዕዕን እናሰርሑ ፀኒሖም እዮም።

እዞም ኣካላት ነዚ መደብ ፀላእቲ ንምዕዋት ዝተኸተልዎ ሰልፎ እውን ኣብ እዋን ሕንፍሽፍሽ ብረታዊ ቃልሲ ህዝቢ ትግራይ ዝነበረ ዝኣረገ ኣተሓሳስባ ከባብያውነት ነጊፍካ ምልዓል እዩ። ከምዝፍለጥ ሕንፍሽፍሽ ዝፈጠሩ ኣካላት “ኣሸዓ” (ኣክሱም፣ ሸረ፣ ዓድዋ) ዝብል መደናገሪ ኣጀንዳ እዮም ተኸቲሎም ነይሮም።

እዞም ንክብደም ዝነበሩ ድሑራት እውን ኢታ “ኣሸዓ” እትብል መደናገሪ ኣጀንዳ ዕጥቃዊ ቃልሲ ብሸም ውልቀ ሰባት ተኪኦም “ጉጅለ ኣደመ” ዝብል ታርጋ ለጢፎም እዮም ተንቀሳቐሶም። እዚ እውን “ኣሸከር ኣለም፣ ደብረፅዮንን መንጀሪኖን” ዝብል ሽማሽም ብምሃብ፤ ረብሓ ህዝቢ ትግራይ ናብ መሸጣ ብልፅግና ክቕርብዎ ተረባሪቦም። ብፍላይ ንጥንኩራት ኣባላት ውድብን ነባራት ተጋደልትን እቲ ዘባ “ኮራኹር ጉጅለ ኣደመ” ዝብል ታርጋ ብምልጣፍ ካሊእ ይትረፍ ቤተ እምነት ምስዓምን ደቆም ምጥማቕን ዝኸልከልሉ ኩነታት ነይሩ። ብትግራይ ይኸቐድም ዘይደራደሩን እቲ ሓቂ ኣንቲዎም ዝዛረቡን ካህናት እቲ ዘባ እውን እንተኾነ ካብ ቅዳሴ ዝተኸልከሉ ክምዘነበሩ ኣብቶም ዝተኸየዱ መድረኻት ብኣብነት እናተዘርዘሩ ቀሪቦም እዮም። ብሓዲና እቲ ብሄራዊ ክሕደት ዝፈፀመ ጉጅለ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ራያ ዘይፈፀም ዓይነት በደል ኣይነበረን።

ጉጅለ ብሄራዊ ክሕደት ንህዝቢ ራያ ኣብ ውሽጢ ምስኣን ጥራሕ ዘይኮነ፤ “ህዝቢ ሰሜን ምዕራብ፣ ማእኸላይን ምብራቕን ትግራይ ምስ ሻዕብያ ፅምዶ ፈጠሩ ክጭፍጭፊካ ይመፅእ ኣሎ ኣሞ ተልዓል” ኢሉ ህዝቢ ብዕስለ ብምልዕል ሓው ምስሓው ከጨፍጭፍዎ ተንቀሳቐሶ እዩ። እዛ መደብ ምጭፍጫፍ ህዝቢ እውን ኣርባዕተ ነጥብታት ዝተነፀራ እዩ ነይሩ። ሓደ፤ ሕድሕድ ራያታይ ተኸርሚኻ ሞት ኣሳፊሽኻ ሞት ምዃኑ ኣሚኑ ከሰብ መስዋእቲ ክዳሎ፣ ካልኣይ፤ ዘይኸትትን ዝወላወልን ክውገድ፣ ሳልሳይ፤ ኩሉ ነባሪ መተሓባበርቲ ናብ ዝሓበርሉ ቦታ ክወፍር ራብዓይ፤ “ተሓሸከርቲ ውድብ” ካብ ዝሓዘም ቅዋም ክምለሱን ዘይምለሱ እንተኾይኖም ክውገዱ ዝብል እዩ ነይሩ።

እዚ እኮይ ተግባር ድማ ስርዓት ደርግ ራዛ ፕሮጀክት ሓዚ እንትመፅእ ዝተጠቐም ሰልፎ ምድንጋር እዩ ዝመስል። ኣብ ዝሓለፈ ክፋል ክምዘረኣናዮ ራዛ ፕሮጀክት ደርግ “ኣንስትኻ ዝደፍሩ፣ መሬትካ ዝምዘዘውን ሃይማኖትካ ዝቕደሩን “እስላም” መሪሖም ዝመጹ ወንበይታት ስለዘለዉ ዘሚትካ ኣጥፍኡዮም” ዝብል እዩ ነይሩ። እዞም ዕሰባት ብልፅግና ድማ ህዝቢ ብዓይኒ ዕምታይ ዘሚቱ ምስሓው ከጨፋጨፍ ትልሚ ሓዚም ተንቀሳቐሶም። ብተዘዋዋሪ መንገዲ ውሓዳት ስርዓት ደርግ ምዃኖም ኣመስኪሮም። ነዚ እውን እዩ ኣብዚ ዝተሰለፉ ኣካላት ክምትግራይ ጉጅለ ብሄራዊ ክሕደት እናተሰሃሉ ዝፀውዑ።

ኣብዚ ህዝቢ ራያ ንትልምታት ጉጅለ ብሄራዊ ክሕደት ኣቕዲሙ ተረዲኡ እንትኣብዮም ካልኣት መማረጺ ከጥቀሙ ፈቲኖም እዮም። “ጉጅለ ኣደመ ምስህዝቢ ኣገው፣ ዓፋርን ኣምሓራን ከገልኡኻ ይመፁ ኣለዉ” ኢሎም ዳግም ናብ ጎሳኡ ኣትዮም። በዚ ምስኽዕ እንትኣብዮም፤ ህዝቢ ራያ ምስ ካልኣት ከባብታት ትግራይ ከይራኸብን ውድብ ህወሓት ይኹን ጊዜያዊ ምምሕዳር ትግራይ ኣብ ዝፀውዎም መድረኻት ከይርከብን ናብ ምዕጋት ኣትዮም። ንኣብነት፤ ኣብ መበል 14 ጉባኤ ህወሓት ዝሰተፈ ህዝቢ ራያ ተወከልቲ ከይመርፅ ኣኸባታት ካብ ምዘራግ ሓሊፎም ብህዝቢ ተመሪዖም ናብ መቐለ ንዝመፀው ተወከልቲ ካብ መኻይን እናውረዱ እቲ ጉባኤ ክሰብ ዝሓልፍ ዓፊኖምም እዮም። ህዝቢ ራያ ዝመስሎ ሓሳብ ክመርፅን ክድግፍን ብቐልፅ ዘረጋገ ማሳሰል እንትዕፈን፤ ውሱን ሰብ ገሊኡ ናብ ራፊራል ሆስፒታል ዓይደር ዝመፅእ መሰሉ እንትመፅእ፤ ገሊኡ ድማ ብበረኻታት ሰሓርቲ እናጠሓሰ መቐለ ኣትዮ ኣብቲ ጉባኤ ክሳተፍ ክኢሉ እዩ። እንተኾነ ግን እቲ ዝኸደረ ጉጅለ ነቶም ኣብ መበል 14 ጉባኤ ህወሓት ዝተሳተፉ ደቂ ራያ “ንዓና ኣዕሺኹም ኣብ ዘይሕጋዊ ጉባኤ ተሳተፍኩም” ብዝብል ካብ ስርሓምን መሃሪምን ኣባሪሩ እዩ።

እዚ ጉጅለ ብሄራዊ ክሕደት፤ ህዝቢ ራያ ብስበር ራያን ዕጥቓት ኣምሓራን እንትጭው፣ ንብረቱ እንትውረርን ህይወቱ እንትስእንን ብጨቕ ኢሉ ኣይፈልጥን። እንተኾነ ግን ብስራሕ ጉዳይ ንመቐለ ንዝመፀእ ራያታይ

ብሕማቕ ዓይኒ እናረአየ ብዙሕን ውሑድን ከዛረብ ፀኒሑ እዩ። እዚ ኩሉ ገይሩ ምዃን ምስኣብዮ ድማ ብልፅግና ብዝምድቡሉ ብሚልዮናት ዝግመት ገንዘብ ተጠቐሙ ብሰላማዊ ቃልሲ ብዘይግዝኡ ውሱን መራሕቲ ነበር ሰራዊትን ብገንዘብ ዝተዓደጉ መናእሰይን ኣዋፊሩ ኣብ ልዕሊ ትግራይ ዓመፅ ወለዑ። መንእሰይ “ሓራ መሬት” ብዝብል ናብ ዓፋር ክኸይድ ካብ ምግባር ብተወሳኺ “ራያ ትግራይ ኣይኮነ፤ ኣምሓራይ እውን ኣይኮነ ራያ ራዩማ እዩ። ሰራዊት ትግራይ ወይድማ TDF ይውፀአልና፤ መከላከያ ይለተወልና” ናብ ዝብል ዕስላዊ ዓውዲት እዩ ኣትዩ። ቡቶም ብዕስለ ዝካየዱ ዝነበሩ ሰልፍታት ጥራሕ ዘይኮነስ ነበር ምምሕዳር እቲ ዘባ እውን ጨፍጫፊ ሰራዊት ፌደራል ክኣቱ ተጠሊዑ ፀዊዑ እዩ። ኣብዚ ጊዜያዊ ምምሕዳር ትግራይ ነቲ ሸው ዝነበረ ምምሕዳር ዘባ “ንምንታይ ንሰራዊት ፌደራል ፀዊቶም?” እንትብሎም “ኣብ ፕራቶርያን ኬንያን ዝተፈረመ መከላኸሊ ሃገር ክኣቱ ስለዝድንግግ ኢና ፀዊቶና” ናብ ዝብል ቀልፊ እዮም ኣትዮም። ካብዚ ንላዕሊ ክሕደት ድማ የለን።

እቲ ዝገርም ነገር፤ ኮማንድ ፖስት ብመሰረት ሕገ መንግስቲ ንሸዳሽተ ወርሒ ክፀንሕ ዝእዝዝ እናሃለወ፤ ኣብ ራያ ግን እንተይተመሓየሸ ንሰለስተ ዓመት ኮፍ ኢሉ ኣሎ። ሰራዊት ብልፅግና ኣብ ራያ ኮፍ ብምባሉ ህዝቢ ሰላም ክሕሎ ኣይከኣለን። የግዳስ ብስግኣት ተዋሊጡ ንዝተፈለሰዩ ፀገማት ይቃላዕ ኣሎ። ካብዚ ሓሊፉ ህዝቢ ግልጋሎት ከይረከብ ኣብያተ ዕዮ ዝግፀው ደቂ ከይመሃሩ ኣብያተ ትምህርቲ ዝግስከረ ኣብቲ ቦታ እናሃለወ እዩ ተወሳኺ ሰራዊት ከመፅእ ዓውዲት ዝገበሩ። ሰራዊት ብልፅግና ንብረት ህዝብን መንግስትን እናሓረጀ ዝውዕል እናሃለወ፤ ተወሳኺ ወራሪ ሰራዊት ንክመፅእ እዮም ኣዊጀም። ጫፍ ዘይብሉ ክድዓትን ፅልኣትን ህዝቢ ትግራይ ዘለዎም እዞም ኣካላት፤ ንስበር ራያን ዕጥቓት ኣምሓራን ይውፀአልና እንተይብሉ እቲ ቤዛ ህዝቢ ትግራይ ዝዋደቕ ሰራዊት ትግራይ (TDF) ግን ከወፅእ እዮም ፀዊዖም።

ኣብዚ መዳይ ህዝቢ ራያ “ሰራዊት ትግራይ ካብ ህዝቢ ንምንጻልን ህዝቢ ንምድንጋርን ዓሊምኩም ልዕሊ ኮር እናበልኩም እትገብርዎ ሸቕጥ ኣይንቐበልን። ሰራዊት ትግራይ ካብዚ እንትወፅእ ንሓዲ ደቂቓ ካብኡ ተፈሊና ክንፀንሕ ስለዘይንእኸል ሓቢርናዮም ኢና ክንወፅእ፤” እናብሉ ብትራ ብምቅላስ እዩ ዕላምኡም ከፈሸል ፀኒሑ። እቲ ምምሕዳር ምስተዓራሪ ድማ ህዝቢ ራያ ምስ ውድቡ ህወሓት ተራኺቡ ዝገልፀ ዝነበረ ሓጎሱ ሚዲያ ወይን ኣብቶም መድረኻት ብኣካል ተረኺቡ ፈኒይዎ ኣሎ። ኣብ ኩሎም መድረኻት ዝተገለፀት ጥማር ሓሳብ እንትገርእ “ንሕና ህዝቢ ራያ ትግራይ ሎሚ ይኹን ፅባሕ ህወሓት ኢና፤ ካብ ውድብና ዝፈልየና የለን፤” እትብል እዩ። ኣብ ብሄራዊ ኮንፈረንስ ተረኺቡ እውን “ንሕና ራዮቶት ክምከሩ ክፋል ትግራይ ትማሊ ንህልውና ህዝቢ ትግራይ መስዋእቲ ክፈልፍ ኢና። ሕዚ እውን ዝበፀሐና መጉዳእቲ ኣካል እንተየሰከንና ቦታ ዝተረፈት ኣካልና ንምዕራብ ትግራይ ክንቃለስ ኢና። ህዝቢ ራያ ዘጨንቁ ስለተመዘበልቲ ምዕራብ ትግራይ እዩ። መንግስትና ነዚ ፀገም ዝፈትሖሉ ኣንፈት ነገሩ ኣብ ዝገበር ዓውዲት ብኩለ መዳይ ንምስላፍ ድልዎት ኢና” እናብለ እምነቱ ገሊፀ እዩ።

ኣብ ውሽጢ ሓዲ ክፍለ ዘመን ዝተኸየደ ቃልሲ ህዝቢ ራያ፤ ካብ ባሕሪ ብጭልፋ እንትግለፅ እምበኣር ነዚ ይመስል። ንመርኣዩ ውሱን ፍግምታት ካፍቲ ዘይሰሰን ጅግንነት ራዮቶት በዚ መንገዲ ኣቕሪቦ ኣለኹ። ኣብ ዝቐፀል ሕታም ብካሊ እትሕዝቶ ክሳብ ንራኸብ ሰሰናዩ ክገጥሙም ይምነየልኩም ሰላም።

ቅያ ውሑዳት ናብ ብዙሓት...

ደቂ ኣንስትዮ ትግራይ በቢ ምዕራፍ ኣብ ትግራይ ዝተኸየደ ቃልሲ ዝኸፈለኦ መስዋእትን መጉዳእቲ ኣካልን ኣብ ምርጫ ማዕርነት ስርዓተ ስርዓት፣ ፍትሕን ዲሞክራሲያዊ መሰልን ልዑል ኣስተዋፀኦ ኣበርኪተን እየን። ካብዘይ ብምብጋስ “ዓል ኣንስተይቲ ኣብ ውሕሰ ስምብር ኣብ ኣደባባይ ክትወፅእ፣ ክትመሃር፣ ክትሰልጥን የብላን” ዝብል ዝፀንሐ ሕብረተሰባዊ ኣተሓሳስባ ክቕረፍ ዘኸኸል ባይታ ፈጠረን እየን። ከም መንግስቲ ድማ ስርዓተ ስርዓትን መሰልን ኣኸቢሩ ኣብ ኢኮኖሚ፣ ማሕበራዊን ፖለቲካውን ንጥፊታት ማዕረ ወዲ ተባዕታይ ዝሳተፉሉ ዕድልን ንምፍጣር ዝተፈለለዩ ፖሊሲታትን መምርሒታትን ቀሪፁ ኣስታት 30 ዓመታት ብግብረ እናሰረሐሉ ፀረሑ። ካብቶም ማዕርነት ስርዓተ ስርዓት ደቂ ኣንስትዮ ዝተረጋገፀሎም ማሕበራዊ ንጥፊታት ኣደ ዓውደ ትምህርቲ እዩ። ምርጫ ስርዓተ ስርዓት ጉዳይ ልምዓት ዓዲ ምኽኑ ዝተረደኦ መንግስትን ውድብን ትግራይ ኣብ ዓውደ ትምህርቲ ስርዓተ ስርዓት ምጥንኻር እናሰረሐ ፀረሑ እዩ። ካብ ቢሮ ክሳብ ቤት ፅሕፈት ትምህርትን ኣብያተ ትምህርትን ስጦም መሓውር ብምፍጣር ማዕርነትን ተጠቃምነትን ደቂ ኣንስትዮ እናረጋገፀ ከም ዝፀንሐ ኣብ ቢሮ ትምህርቲ ትግራይ መተሓባበሪት ከይዲ ስራሕ ስርዓተ ስርዓት መምህር ቅብኣት ሃይለ ሚካኤል ትገልፅ።

ኣብ ቢሮ ት/ቲ ክልል ትግራይ መተሓባበሪት ከይዲ ስራሕ ስርዓተ ስርዓት መምህር ቅብኣት ገ/ሚካኤል

ተሳትፎን ተጠቃምነትን ደቂ ኣንስትዮ ኣብ ትምህርቲ ክረጋገፁ፣ በቢ ዓመቱ ብኣሸሓት ዝቆፀሩ ደቂ ኣንስትዮ ኣብ መላእ ከተማታትን ወረዳታትን ትግራይ ኣብ መላዊ ትምህርቲ ክኸታ እናተሰርሐ ይርከብ። ካብዚ ዝበገሰ ምስ ደቂ ተባዕታይ ተመጣጣኒ ውፅኢትን ዕድል ስራሕን ክረኽቡን ምቹው ከታት ብምፍጣር ፍልጠት ዝቀሰማ፣ ዝኸታን ተወዳደርቲ ዝኸኸን ሙሁራት ደቂ ኣንስትዮ ፈርዮን እየን። በዚ እውን ኣብ ዝተፈለለዩ ብርኪ ሓላፍነት ብምሓዝ ካብ ናይ ውሕሰ ስራሕን ዕድታትን ብዝሓሸ መልኰ ኣብ ቁጠባዊ፣ ማሕበራዊን ፖለቲካውን ተሳትፎኡን ተጠቃምነቱን ዝገልፀ ክኸውንን ካብኡ ሓሊፉ እውን ናብ ጫፍ መራሕነት ክወግን ንኸልኦት መርኣዮ ክኸኸን ክኣለን እየን።

ምርጫ ስርዓተ ስርዓት ኣብ መላዊ ትምህርቲ ኣብ በቢ ብርኪ ዘለዎ ተምህርቲ ደቂ ኣንስትዮ ልዑል ውፅኢትን ፀብላልታን ዝረኣየሉ ከታት ነይሩ

እየ። ድሕሪ እቲ ኣብ ትግራይ ዝተፈፀመ ፅንተታዊ ኮፍት እውን ብዝገርም መልኰ ደቂ ኣንስትዮ ተምህር ልዑል ዝበሃል ውፅኢት ዘመዘገቡ ጥንካረ ተራኣዩ እየ። ብፍላይ ኣብ ሕሉፍ 2017 ዓ.ም 12 ክፍሊ ወዲኦም ሃገራዊ መልቀቕ ፈተና ካብ ዝሰሩ ተምህር ከም ትግራይ ልዑል ውፅኢት ኣምላኦ (575.34 ቀዳመይቲ ዝመፀ ተምህርት ሰምሃል ጌታቸው መርኣዮ ምርጫ ስርዓተ ስርዓት እዩ። ካብዚ ብተወሳኺ ካብቶም 12 ክፍሊ ሃገራዊ መልቀቕ ፈተና ወሲዶም ልዑል ውፅኢት ዘመዘገቡን ብቢሮ ትምህርቲ ትግራይ ብሉፅ ሽልማትን ኣፍልጦን ዝተወሃቦም 157 ተምህር

54 ደቂ ኣንስትዮ ተምህር ይርከቡዎም። እዞን ደቂ ኣንስትዮ ተምህር እቲ ፅንተታዊ ኮፍት ዝፈጠሮ ከቢድ ቁጠባውን ስነልቦናውን ሃሰዮ ተገባረን ኣብነታዊ ውፅኢት ከመዘገባ ክኣለን እየን። ነዚ ንምብርታታ ከም መዳርግትን ከይዲ ክትልገን ቢሮ ጉዳይ ደቂ ኣንስትዮ ትግራይን ማሕበር ደቂ ኣንስትዮ ትግራይን ካብ ቀዳማይ ክሳብ ሳልሳይ ዝወገ ደቂ ኣንስትዮ ተምህር ካብ 15 ሺሕ ብር ክሳብ 50,000 ብር ሽልማትን ናይ ኣፍልጦ ወረቕትን ምስክርን ተበርኪቱለን እየ።

እንተኾነ ግን እቲ ዝተገለፀ ጥንካረ ደቂ ኣንስትዮ ተምህር

ምስ ደቂ ተባዕታይ ተምህር ዘለውን ተመጣጣኒ ዓቕምን ሃዕርን ንምግልፅ ዝኣክል ድኣምበር ብሰንኪ እቲ ፅንተታዊ ኮፍት ከይዲ ክትልገ ስርዓተ ስርዓት ኣብ ትምህርቲ ተዳኺሙ እዩ። ብኡ ልክዕ እውን ናብ መላዊ ትምህርቲ ዝኸታ ደቂ ኣንስትዮ ተምህር እናቀነሳ ከም ዝርከባ ካብ ቢሮ ትምህርቲ ትግራይ ዝተረኸበ መረዳኢታ የመላኸት። ቀንዲ መንቀሊ እቲ ፀገም ከም ትግራይ በቲ ፅንተታዊ ኮፍት ልዑል ክልተ ዓመት ከይዲ ምምህር ምስትምህር ተቋራጹ ብምፅንሑ እተን ደቂ ኣንስትዮ ተመሊሰን ናብ መላዊ ትምህርቲ ንምኣታው “ዕድሜና ሓሊፉና እየ” ዝብል ግጉይ ርድኢት ፈጠሩለን እየ። ኣብ ልዑሊ ድማ ብቶም ልፍንታውያን ፀላእቲ ኣብ ልዑሊ ደቂ ኣንስትዮ ዝተፈፀሙ ስርዓታዊ፣ ኣካላውን ስነ ልቦናውን ከቢድ ሃሰዮን ማሕበራዊ ፅልዋን ስለ ዝፈጠረለን ካብ ትምህርቲ ከተኣገላ ተገዲደን እየን። ካብዚ ብተወሳኺ ብሰንኪ ኢኮኖሚያዊ ፀገም ኣብ ክንዲ ከመሃራ ትምህርተን ኣቋራጸን ሓዳር ክገብራን ወይ ድማ ውሕስና ህይወት ናብ ዘዩብሉ ስደትን ካልኦት ዘለቑት ዘይኮኑ ግዚያዊ ኣማራጻታትን ክዋፈሩን ምኽንያት ኮይኑዎን እየ።

ብድምር ተሳትፎን ተጠቃምነትን ደቂ ኣንስትዮ ትግራይ ኣብ ዓውደ ትምህርቲ ሓዚ እውን ክበራትዑ ዝግበኦም ነገራት እንተሃለዉ እውን ብኣንጻር መላእነትን ውፅኢታውነትን ግን ኣብ ውሑዳት ተምህር ደቂ ኣንስትዮ ዝርኣ እዩ ዝኸውን ዘሎ። እዚ ድማ ብሰንኪ እቲ ኣብ ልዑሊ ህዝቢ ትግራይ ዝተፈፀመ ኮፍት ፅንተታ ስዒቡ ብፍላይ ድማ ኣብ ልዑሊ ደቂ ኣንስትዮ ዝተፈፀመ ኣካላዊ፣ ስነልቦናውን ቁጠባዊ ጥቕማት ዝፈጠሮ በሰላ እየ። በዚ ድማ ከይዲ ምምህር ምስትምህር ደቂ ኣንስትዮ ቀስ ብቀስ ናብ ዝተሓተ ብርኪ እናዘምበለ ይርከብ። ስለ ዝኸነ ነቲ ኣብ ደቂ ኣንስትዮ ተምህር ዝርኣ ዘሎ ምትእጉዓልን ምቁራፅን ትምህርቲ ንምፍታሕን ናብ ንቡር ንምምላሰን ከም ከይዲ ስራሕ ስርዓተ ስርዓት ምስ ወለዲ፣ ተምህር፣ ኣካላት ምምሕዳራትን መዳርግቲ ኣካላትን ብምኽን ናይ ምልዕዳልን ምብርታታን ስራሕቲ ክሰራሕ ይግባእ ዝብል መልእኽትና እየ።

ኣብ ውዕሊ ...ካብ ገፅ 1 ዝዞረ

ጥሕሰት ውዕል ስምምዕ ፕሪቶርያ ከምዝኸነን እዚ ድማ ሰላም ዘምፅእ ተግባር ዘይኮነስ መስርሕ ሰላም ዝጥሕስን ናብ ጥፍኣት መንገዲ ዝወስድን ከም ዝኸነ ማሕበራዊ ሰላም ተረዲኡ ነዚ ተግባር እዚ ክኸነን ከምዝግባእ ዶ/ር ደብረዕብን ፀዊዮም።

ቀዳማይ ሚኒስትር እዛ ሃገር ዶ/ር ኣብይ ኣብ መወደእታ ወርሒ መስከረም 2018 ዓ/ም ኣብ ዝተፀወዐ ፓርላማ (ቤት ምኽሪ ተወከልቲ ህዝቢ) ቀሪቡ ስምምዕ ፕሪቶርያ ኣብ መንገድ ህወሓትን ፌደራል መንግስትን ዝተገበረ ስምምዕ ዘይኮነስ ምስ ውልቀ ሰባት ዝተገበረ ስምምዕ ከምዝኸነን ብምብራህ፣ ነቲ ኣንጻር ብሄራዊ ረብሓ ህዝቢ ትግራይ ዝተሰለፈ ጉጅለ መሳርሒ ገይሩ ብምጥቃም ውዕሊ ፕሪቶርያ ብቕሉዕ ናይ ምፍራስ ኣካያይዳ ይኸተል ከምዘሎ ዝተፈለለዩ ወገናት ካብዝሃና ርእይቶ ምግንዛብ ክኣልና ኣለና።

ትካላት ...ካብ ገፅ 1 ዝዞረ

እዚ ከምዚ እናሃለወ፣ ቤት ምኽሪ ትእምት ሻብዓይ ህፁፅ ጉባኤ ብምፅባዕ መረጃ ብምግባር እቲ እግድ ክለዓል፣ እቲ ዝተመረፀ ሓዳሽ ቦርድ ሕጋውነት ተላቢሱ ናብ ስሩዕ ስርሒ ክኣቱ ተገይሩ እየ። ይኹን እምበር እቲ ካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ነባር ኣመራርሓ ዝኸፈቶ ክሲ ዛጊድ ጠጠው ስለዘይበለ ቐግሊ ቃልሲ ከምዝሓትት ኣይተ ጥላሁን ኣተሓሳሲዮም።

“ኣብዚ ሓዚ እዞን ሓዳሽ ኣመራርሓ ትእምት ስሩዕ ስርሒ ጀሚሩ እየ።” ዝበሉ ኣይተ ጥላሁን እዚ ሓዳሽ ኣመራርሓ ምሉእ ግንዛብ ንኺህልዎ ድማ ቅድም ክብል ዝተዳለወ ስትራቴጂክ ትልግሂ ከምመበገሲ ብምጥቃም ኣብ ዳግመ ሕውዮት ትካላት ትእምትን ቐግሊ ጉዕዞኣንን ብምሁራት ዝተፀንዑን ዝተሓበሩ ምኽሪ ሓሳባትን ብዝርዝር ብምርኣይ፣ ኣብ ሕድሕድ ትካላት ትእምት ዝበፀሐ ዕንወትን ብምፍታሕ፣ ፀብዓብ 2017 ዓ/ም ብምግምጋም ትልምን በጀትን 2018 ዓ/ም ንምፅዳቕ ዘኸኸሉ መበገሲ ረቂቕ ስነ- ስምርኣይ ናብ ተግባር ተሰጋጊሩ ከምዘሎ ሓቢሮም።

ኣብ ምሕዋይ ትካላት ትእምት ኣባላት ቤት ምኽሪ ትእምት፣ ሰራሕተኛታት ትካላት ትእምት፣ ኣብያተ ምኽሪ ትእምት ወረዳታት ንፁር ቅዋም ብምሓዝ፣ መግለፅታት ብምውጻእ ዝገበርዎ ቃልሲ ኣዘዩ ዝምስገንን ዝድነቕን ከምዝኸነ ዝገለፁ ኣይተ ጥላሁን፣ ብኣንጻሩ ውልቀ ረብሓኦም ጥራሕ ዝራኡ ሕድሪ ሰማኢታት ረጊዶም ዝመፁ ነባራት ተጋደልትን ላዕለዎት ኣመራርሓ ዝነበሩ ኣካላትን ግን ኣብ ጥፍኣት ሃፍቲ ህዝቢ ትግራይ ዝኸነ ትካላት ትእምት እንተዓሰሉ ምርኣይ ኣዘዩ ዘሕዝን ተግባር ከምዝኸነ ኣብሪሆም።

ሓዚ እውን እቲ ዝፅንሐ ነባር ኣመራርሓ ትእምት ዝኸፈቶ ክሲ ጠጠው ስለዘይበለ ቤት ምኽሪ ትእምት፣ ኣመራርሓ ቦርድ ትእምት ብዋናነት ድማ መላእ ህዝቢ ትግራይ ሃፍተ ገነት ህዝቢ ትግራይ ዝኸነ ትካላት ትእምት ካብ ጉሕላትን ክድዓትን ንምድሓን ቃልሱ ክሓድል ከምዝግባእ ኣይተ ጥላሁን ገዓዒቶም ኣመሓላሊፎም።

ትካላት ትእምት ካብ ዝተጣየሸሉ እዞን ጀሚሩ ክሳብ

ኣብ ልዑሊ ህዝቢ ትግራይ ዝተኸየደ ፅንተታ ኮፍት ኣብ ዝነበሩ ናይ ሰላምን ልምዓትን ዓመታት ኣብ ምስፍሕፍሕ ኢንዱስትሪታት፣ ምትእትታውን ምስግጋርን ሓደሽቲ ቴክኖሎጂታት፣ ሰፊሕ ዕድል ስራሕ ኣብ ምፍጣር፣ ኣብ ምንካይ ድኸነት፣ ኣብ ክልላውን ሃገራውን እቶት ምድንፋዕ፣ ኣብ ስራሕቲ ምግባር ሰናይ ብሓፈሻ ኣብ ምጉልባት ማሕበረ ቁጠባ ህዝቢ ትግራይ ልዑል ግደ እናተገወታ ከምዝመገ ዝዝከር እየ።

እንግዶት

“ንፈራሚ ውዕል ፕሪቶርያ ዝኾነ ህወሓት ‘ኣይፈልጥን’ ምባል ግልፂ ጥሕሰት ውዕሊ ፕሪቶርያ እዩ።”

አብ መንበር ውድብ ህወሓት ዶ/ር ደብረሰላሴ ገ/ሚካኤል

ውዕሊ ስምምዕ ፕሪቶርያ ካብ ዝፍረም ሰለስተ ዓመት ኣቐጂሩ ኣሎ። እቲ ስምምዕ ካብ ኩናት ናብ ኣንጻራዊ ሰላም ዘሰጋገረ፣ ውሑስ ግልጋሎት ከህልው ዘኸለል ዋላ እኳ እንተኾነ ወረርህታዊ ኣይደልታት ካብ ትግራይ ብዘይምውጻእም ግን ዛጊድ ዝተመዘበለ ህዝብና ናብ መረብቱ ከምለሰ ኣይከኣለን። ኣብ ትሕቲ ወረርህታዊ ዘሎ ህዝቢ ትግራይ እውን ኣራኣይወጹን። ፖለቲካዊ ዘተ-ብዘይምጅማሩ እውን ጀኖሳይድ ዝተፈጸመሉ ህዝቢ ትግራይ ካብ ማሕበረሰብ ዓለም ፍትሒ ኣይረኽበን። ካብዚ ኣሊፉ እውን ፌደራል መንግስቲ ውዕሊ ፕሪቶርያ ዘይምፍጻም ጥራይ ዘይኮነ ነቲ ስምምዕ ዝጥሕሱ ተግባራት እዩ ዝፍጸም ዘሎ። ብመንጻር እዚ ኣብዚ ቐረባ ቀዳማይ ሚኒስተር ኣብዩ ኣብ ፓርላማ ቐረቡ ዝተዛረበ “ውዕሊ ፕሪቶርያ ዝተፈራረምና ምስ ጌታቸውን ዓድታንን” ዝበሎ ትርጉሙ እንታይ እዩ? ሕብረት ኣፍሪካ ብዛዕባ ስምምዕ ፕሪቶርያ ስቕታ ዝመረጸሉ ምኽንያትን ኣብ ካልኦት ዓባይቲ ጉዳያትን ኣመልኪትና ምስ ኣብ ወንበር ውድብና ህወሓት ዶክተር ደብረሰላሴ ገ/ሚካኤል ዘካየድናዮ ቃል መሕተት ከምዝሰዕበ ተዋዳዲ ቐረቡ ኣሎ። ሰናይ ንባብ።

ወይን፡- ውዕል ፕሪቶርያ ካብ ዝፍረም 23 ጥቅምቲ 2018 ዓ.ም. ሰለስተ ዓመት ኮይኑዎ ኣሎ። ኣብዘይ እቲ ስምምዕነት ክፍረም እውንታዊ ግደ ዝነበሮ ዓለምለኸ ማሕበረሰብን ዝተፈላለዩ ከ/ኣህጉራዊ ትካላትን ብፍላይ ተሸታቲሉ ከፈጸም ሓፋኝነት ዘለዎ ሕብረት ኣፍሪካ ብዛዕባቲ ስምምዕ ዝበሎን ዝነበሮን ነገር የለን። እዚ ስቕታ እዘይ ምኽንያቱ እንታይ ክብሃል ይኸእል? ኣብዚ ሓደሽ ማዕልቲታት ቀዳማይ ሚኒስተር ኣብዩ ኣብ ፓርላማ ቐረቡ ከምዝተዛረበ ድማ ውዕል ፕሪቶርያ ዝተፈራረምና ምስ ጌታቸውን ዓድታንን እዩ እንትብል ተሰሚሑ ኣሎ። እዚ ትርጉሙ እንታይ ማለት እዩ?

ጀኖሳይዳዊ ውራር ፖለቲካዊ ፍታሕ ዘድልዩ እዩ። ተኩሲ ጠጠው ምባል ጥራሕ መፍትሒ ክኾነውን ኣይኸእልን። ፖለቲካዊ ዘተ ክካየድ ኣናተ-ገበአ ዛጊድ ዝተገበረ ነገር የለን። እቲ ጀኖሳይድ ዝተፈጸመሉ ህዝቢ ዛጊድ ተሓታትነት ኣይተረጋገጹን ዘሎ። ካብዚ ብዝዘለሉ ካብ ዝሓለፈ ዓመት (2017 ዓ/ም) ጀሚሩ ነቲ ስምምዕነት ዝጥሕሱ ነገራት ይረእዩ ኣለው። ማእኸላይ መንግስቲ ካብ ህዝቢ ትግራይ ክሒዶም ዝኸዱ ሓድ ሓድ ከደዓት ህዝቢ ትግራይ ንምውጋእ እናወደበ፣ እናሰልጠነ ይርከብ። እዚ ተግባር እዚ ንዓርሱ ጥሕሰት ስምምዕ ፕሪቶርያ እዩ። ካሊኦ ግልፂ ዝኾነ ጥሕሰት ድማ ዕጡቓት ሽፋቱ እናወደበካ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ትግራይ ከዘምቱ ይገብር ኣሎ። ህዝቢ ካብን ናብን ተንቀሳቐሶ መነባብርኡ ከይመርኡ ማሕበራዊ ግልጋሎት መጓዳዝዮ፣ ሕክምና፣ ከይረከብ ብሰንኪ ቐረብ ነዳዲ ዘይምህላው ይተኣጓጎል እዩ ዘሎ። ብተመሳሳሊ ሓረስታይና ብጀኔራላት ተሓቲዞ ብመስኖ ከየልምዕ ብሰንኪ ነዳዲ ዘይምህላው ካብ ንጥፊታት ልምዓቱ ይዕንቀፍ እዩ ዘሎ። ከምኡ እውን ኣብ ስምምዕ ፕሪቶርያ ኣብ መዕቕቢ ዘለው ተመዘበልቲ ወገናትና “ብዘይምቁርራፅ ተሸታታሊ ሓገዝ ክረኽቡ ኣለዎም” እዩ ዝብል እንተኾነ ዛጊድ እዚ ዝበሃል ዝተተግበረ ነገር የለን። ኣብ ስራሕቲ ፕሮፖጋንዳ እውን “እቲ ሓድ ኣካል ነቲ ካሊኦ ኣካል ወፍሪ ተግባር ከካይደሉ የብሉን” እዩ ዝብል እቲ ስምምዕነት ፕሪቶርያ። ይኹን እምበር መንግስቲ ፌደራል ብቐላላ ካብ ቀዳማይ ሚኒስተር እዛ ሃገር ጀሚሩ ኣብ ስራሕ ማዕኸናት መራኽብቲ ሓፋሽ ከይተረፈ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ትግራይ ኩናት ይእውጅ ኣሎ። ስለዚ እቲ ስምምዕ ዘይምፍጻም ጥራሕ ዘይኮነ ጥሕሰት እውን እዩ ዝካየድ ዘሎ።

ባይታ ዘሎ ሓቂ ሪፖርት ናይ ምግባር፣ ዝረእይዎ ሓቂ ናይ ምግምጋም ስራሕ ክሰርሑ ይኸእሉ እዮም። ካብዚ ብዝዘለሉ “ከምዚ ኢልኩም ከምኡ ዘይገበርኩም” ኢሎም ክቐጹ ግን ኣይኸእሉን። ምኽንያቱ ምዕዳን ናይ ምሃብ ሓፋኝነት ጥራሕ እዩ ዘለዎም። ብመሰረት እዚ ብወገንና ነቲ ዘሎ ህልው ኩነታት ንምርኣይ “ንተኣከብ ንገምጋም” ንብል ኣለና። ማእኸላይ መንግስቲ ፍቓደኛ ስለዘይኮነ ግን ዛጊድ ዝተገበረ ነገር የለን። እዘም መንገኛታት ዝኣበዩ ኣካል ናይ ምቕጻዕ ሓፋኝነት ዋላ እኳ እንተዘይሃለዎም እንተወሓደ ግን ጥንክር ዝብል መልእኽቲ ክህቡ፣ መን ከም ዝሓሊ ዘሎ እውን ፈልጦም ክሓረቡ እዩ ዘለዎም። ብመንጻር እዚ ክረኣ እንከሎ ኣምባሳደር ኣሜሪካ ኣብ ኢትዮጵያ “ማይክ ሃመር” እናሃለው ዝሓሸ ጸቕጢ ፈጣሪ ስለዝነበረ ኣብቲ ዲፕሎማሲ ዝሓሸ እዩ ነይሩ። ሕብረት ኣፍሪካ ግን ናይ ባዕሉ ውስነት ዘለዎ ትካል እዩ።

ስለዝነበረና ጉዳይ ትግራይ እውን ስለዝኾነ ብኣባላት ቤት ምኽሪ ተመሪም እዮም ተላኢኹም። ህወሓት ጥራሕ ውክልና ዝገበሎ እውን ኣይኮነን። እቶም ዝተጸሓፉናዮም ደብዳቤታት እውን ብህወሓት ትካላዊ መስርሕ ዝተኸተሉ እዮም ነይሮም። ስለዚ እቲ ስምምዕ ኣብ መንገድ ክልተ ትካላት ማእኸላይ መንግስትን ውድብ ህወሓትን ዝተገበረ ስምምዕ እዩ። ይኹን እምበር ቀዳማይ ሚኒስተር ኣብዩ ድሕሪ ሰለስተ ዓመት “ምስ ውልቀ ሰባት እየ ተፈራሪመ” ዝብለሉ ምኽንያት መልእኽቲ ነቲ ስምምዕ ፕሪቶርያ ምክራግ እዩ ዝኾነውን ዘሎ። ከምቲ ዝበሎ እንተዳኣ ምስ ውልቀ ሰባት ምስ “ጌታቸውን ዓድታንን እየ ተፈራሪመ” ዝብል ኮይኑ ኣብዩ እውን ምስ ህወሓት ዘዘራርብ ጉዳይ የብሉን ማለት እዩ። ከም ትካል ስለዝተፈራረምና ኢና ምስ ፌደራል መንግስቲ ንዘራርብ ንብል ዘለና። ቀዳማይ ሚኒስተር ኣብዩ ንውልቀ ሰባት እምበር ንህወሓት ኣይፈልጥን እዩ ዝብል ዘሎ። ንህወሓት ኣይፈልጥን ማለት ድማ ንስምምዕ ፕሪቶርያ ኣየኸብርን ከም ድላየይ፣ ዝመስለኒ ክኾነውን እየ ማለቱ እዩ። እዚ ድማ ናብ መንገዲ ጥፍኣት እምበር ናብ መስርሕ ሰላም ዝወሰድ ኣይኮነን። እታ እትድለ ሰላም ከትመጻእ እንተኾይና ስምምዕ ፕሪቶርያ ተኸቢራ እቶም ኣብ ስምምዕ ፕሪቶርያ ዝተቐመጡ ነጥብታት ከትግብሩ እንክለው እዩ።

ዶ/ር ደብረሰላሴ፡- ስምምዕ ፕሪቶርያ ካብ ዝፍረም ሰለስተ ዓመት ኣቐጂሩ ኣሎ። ብርግፅ ስምምዕ ፕሪቶርያ ካብ ኩናት ናብ ሰላም ዘምጸአ ማሕበረሰብ ዓለም ዝፈልጠን ዝተሳተፈሉን ስምምዕ እዩ። ድሕሪ እቲ ዝተገበረ ስምምዕ እውን ዘይከሓዱ እውንታዊ ነገራት ነይሮም እዮም። ግዝያዊ ምምሕዳር ብምጥያሽ ይዕበ ይንኣስ ቢጅት ብምጻዳቕ ናብ ስራሕ ዝተኣተወሉ፣ ግልጋሎት ባንኪ፣ መብራህቲ፣ ቴሌ ምሃብ ዝተጀመረሉ ኩነታት ተፈጠሩ እዩ። ይኹን እምበር ኣብቲ ስምምዕ ዝተኸየደሉ መፈለምታ እዋን እቲ ተኩሲ ጠጠው ምስ በለ ቀልጢፍካ ዕጥቂ ምስ ምፍታሕ ብፍላይ ከበድ ብረት ናይ ምፍታሕ ትልሚ ነይሩ እዩ። “ከመይ ዕጥቂ ይፍታሕ” ዝብል ግን ንበይኑ ዝፍጸም ጉዳይ ኣይኮነን። ፈለማ ወረርህታዊ ብሓይሊ ጎቢጦም ካብ ዝሓዘዎ ልኣላዊ ግዝኣት መሬት ትግራይ ክወፁ ከምዘለዎም ኣብቲ ስምምዕ ተቐማጢ እዩ። ይኹን እምበር እዚ ከይተፈጸመ ሰለስተ ዓመት ኣቐጂሩ ኣሎ። ከሳብ ሕዚ ወረርህታዊ ኣይወፁን፣ ተመዘበልቲ ወገናትና ድማ ናብ መረብቶም ኣይተመለሱን። ቅድሚ ተመዘበልቲ ይኹን ዝተሰደደ ወገናትና ናብ መረብቶም ምምላሳም ፈለማ ወረርህታዊ ኣይደልታት ብሓይሊ ጎቢጦም ካብ ዝሓዘዎ መሬት ትግራይ ክወፁ እዩ ዘለዎም። ወረርህታዊ እናሃለው ተመዘበልቲ ወገናትና ክኣትው ምግባር ግን፣ ናብ ኻሊኦ ሓደጋ ክኣትው ምፍቓድ እዩ ዝኾነውን።

እቶም መንገኛታት ዝበሃሉ ሕብረት ኣፍሪካ ይኹኑ ካልኦት ዲፕሎማት ኣሸማገልቲ እዮም። እዚ እም ናይ ምቕርራብ ስራሕ እዮም ዝሰርሑ። ብወገን ህወሓት ይኹን ብማእኸላይ መንግስቲ ኣጀንዳ ክለዓል እንከሎ ነዚ ኣጀንዳ እዚ ሓዘም መድረኽ ፈጠሮም ኣኼባ ክፅውዑ፣ ክዛተዩን ኣፈፃፀም እቲ ስምምዕነት እውን ከከታተሉን ይኸእሉ እዮም። ካብዚ ብተወሳኺ ኣብ

እቲ ካልእ ቀዳማይ ሚኒስተር ኢትዮጵያ ኣብ ጉዳይ ስምምዕ ፕሪቶርያ ዝፈረመ ኣካላት ኣመልኪቱ ኣብ ፓርላማ ዝተዛረበ ኣዝዩ ዝገርም እዩ። ኣብዚ ስምምዕ ፕሪቶርያ ምፍራም ጥራሕ ዘይከነስ እቲ ኸይዲ እውን እዩ ክረኣ ዘለዎ። ቅድሚ ናብ ስምምዕ ፕሪቶርያ ምእታውና ኣብቲ መጀመርያ እዋን ሕብረት ኣፍሪካ ብደብዳቤ ናብ መንግስቲ ትግራይ ፅሑፉ ነይሩ እዩ። “ምስ ማእኸላይ መንግስቲ ከዝራርብኩም ፍቓደኛታት ምኽንያት ወክልትኩምን ኣፍልጡና” ኢሉ ደብዳቤ ፅሑፉልና ነይሩ እዩ። ንሰላም ብዘለና ቐርቡነት ድማ ከምእንደሊ ኣፍሊጥና ወክልትና እውን እቶም ሓዚ ብሄራዊ ክሕደት ዝፈጸሙ በዓል ጌታቸው ረዳን ዓድታንን ልኢኹና። ኣብዚ ክፍለጥ ዘለዎ ክልተ ውልቀ ሰባት ምኽድን ዘይምኽድን ዘይኮነ ክልቲኦም ውድባት ማለት እውን ውድብ ህወሓትን ብልጻግናን እዮም ተፈራሪምና ኢና ንብል ዘለና። እቲ ፊርማ እውን “ሰለ” ህወሓትን “ሰለ” ፌደራል መንግስትን” ኢሎም ተወኪሎም እዮም ፈሪሞም። ብሓፈሻ ንትካል ወኪሎም እምበር ብውልቀ ናይ ጌታቸው ናይ ፊርማን ተባሂሉ ዝተፈረመ ነገር የለን። ተደራደርቲ ኣካላት ንምልእኽ እውን ትካላዊ መልክዕ ንምትሓዝ ብወገና ብህዝቢ ዝተመረጸ ቤት ምኽሪ

ወይን፡- ኣብዚ እዋን ብሓደ ወገን ተመዘበልትን ስደተኛታትን ከይምለሱ ህወሓት የተጻፍኩ ኣሎ ዝብል ፕሮፖጋንዳ ብመንግስቲ ኢትዮጵያን መሻርኽቱን ብሰፊሑ ይንዛኦ ኣሎ። ብቲ ካሊኦ ወካሊ መንግስቲ ብልጻግና ዝኾነ ኣይተ ጌታቸው ረዳ ድማ ካብ ምዕራብ ትግራይ ዝተመዘበለን ዝተሰደደን ህዝብና ብዘይምምሕድዳርን ሓይልታት ፀጥትኡን ንምግላስ ሰባርታት ይግባር ኣለው። እዚ ምንቅስቓስ ብሓፈሻ ብወገን ትግራይን ብህወሓትን ከመይ ይረኣይ?

ኩሎም ዓቕምታትና ንምርግጋፅ ግዝኣታዊ ሓድነትናን ህላወናን!!

ቴምትሰ ፈጠራ ዕድል ስራሕ

ብምትሕብባር ምስንዳእ ጋዜጣ ወይንን ቢሮ ቴክኒክን ሞያን ትምህርትን ስልጠናን ፈጠራ ዕድል ስራሕ ትግራይን ዝዳሎ መደብ

ኮሌጃት ትግራይ - ትእምርተ ሞያን ኣማራጻታትን

ኢብ ትግራይ ስራሕ ስራሕ ስእነት ከም ዘሎ ድማ ልዕሊ 80 ምእታዊ ከም ዝኾነ ዝተፈለለዩ መረዳኢታታት ይገልጹ። እዚ መረዳኢታ ኣብዘም ክልተ ሰለስተ ዓማውቲ ብዝተገበሩ መፅናዕታታት ዝተርኣዩ ኮይኑ በቢ ዓመቱ ልዕሊ ክልተ ምእቲ ሸሕ ዝኾን ስራሕ ስራሕ መንእሳይ ይርከብ። ነዚ ኣብ መናእሳይ ዘሎ ስራሕ ስራሕ ስእነት ንምቕናስ መንግስቲ ዝተፈለለዩ ፕሮጀክታትን ኣንፈታት ስራሕ ዕድልን ቀሪፁ መናእሳይ ናብ ስራሕ እናተኣሳሰረ መዲኡን ኣሎ። ነዚ ንምጥንቓር ተሞክሮ ዝማዕበለ ዓድታት ብምትእትታው ኣብ ልምድታት ምህንፍ ፈጠራ ስራሕን ልዑል ትኹረት ገይሩ ንመናእሳይ ህንፅትን ኣተኣሳሰባን ግንዛብን እናፈጠረ መዲኡ። ቢሮ ቴክኒክ፣ ሞያ ትምህርትን ስልጠናን ትግራይ ድማ ኣብ መናእሳይ ልዑል ትኹረት ኣብ ዝገብሩ ኣብያተ ዕድታት ብዋናነት ይግለፅ።

ቢሮ ቴክኒክ፣ ሞያ ትምህርት ስልጠናን ትግራይ ኣብ መናእሳይ ዘሎ ስእነት ስራሕ ንምቕራፍ መናእሳይ ሞያን ክእለትን ክሰልጥን ብሉፅ ብቕዓት ክሕዙን ግምባር ቀደም ዓሚሙ ርኡይ ስራሕ እናሰርሐ መዲኡ እዩ። ብጭብጥ እውን ክሳብ ቅድሚ ኣቲ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ትግራይ ዝተኸየደ ፅንተታዊ ኮናት ብኣሸሓት ዝቐፀሩ መናእሳይ ብሞያን ክእለትን ኣብቁዑ ገንዘባዊ ልቓሕን ካልኣት ሓዘትን ብምምቕታው ብቐዋምን ግዝያውን ናብ ስራሕ ከተኣሳሰርን ተወሰኹቲ ዕድላት ክፈጥርን ክኢሉ እዩ። በዚ እውን እቶም መናእሳይ ቁጠባዊ ረብሐኦም ከረጋግፁን ኢኮኖሚያዊ ዓቕሚ ትግራይ ክመሓየሽን ኣኽኢሉዎም እዩ። ድሕሪ ኮናት ፅንተታት፣ ኮሌጃት ቴክኒክን ሞያን ትግራይ ንመናእሳይ ምምሃር፣ ምስልጣን፣ ምብቃዕ፣ ምጭባጥ ሞያዊ ክእለትን ምሃብ ኣብ ዝጀምር ክልተ ዓመት ዝቐፀረ እንትኸውን ኣብ 2018 ዓ.ም እውን

“...ብርኪ ሓደን ክልተን(ስርቲፊኬት)፣ ብብርኪ ሰለስተን ኣርባዕተን (ዲፕሎማ) ከምኡ እውን ብብርኪ ሓመሽተ (ኣድቫንስ ዲፕሎማ) ክሰልጡ መደብ ተታሒዙ ኣሎ። እቶም ኣብ በቢ ብርኪ ዝሰልጡ ሰልጠንቲ ተምሃሮ ናይ ምኒስተር ትምህርቲ ውፅኢት ፈተና መሰረት ብምግባር ናብ ኮሌጃት መእተዊ ነጥቢ ዝተነፀረሎም ኮይኑ ብብርኪ ሓደን ክልተን ንደቂ ተባዕትዮ 134 ን ትሕቲኡን፣ ንደቂ ኣንስትዮ 121ን ትሕቲኡን፣ ንኣካል ጉድኣት 120ን ትሕቲኡን ኮይኑ ተወሲኑ እዩ።...”

ምስ ውሱን ዓቕሚ ንምቕፃል እቲ ቢሮ ምድላዎት ወጊኑ ይርከብ። ኣብ ትግራይ 44 መንግስታውን ልዕሊ 70 ድማ ዘይመንግስታውን ኮሌጃት ቴክኒክን ሞያን እንትህልዎ እተን ዝበዝሓ ኣብዚ ዓመት ስልጠናታት ንምጀማር ምድላዎት እናገበሩ እዮን። ብምጃኑ እቲ ቢሮ ኣብዚ ዓመት ብመደበኛም ኢመደበኛን (ሓርቲ) ስልጠናታት ብምሃብ ሞያን ክእለትን ክሰልጥናምን ከብቐዎምን ትልሚ ሓዘቱ ናብ ተግባር ኣብ ምእታው ይርከብ። ኣብዚ ዓመት ክሰልጥናም ብቐዳምነት ኣብ ዝሓዘም

መናእሳይ ኣብ ሕሉፍ 2017 ዓ.ም 12 ክፍሊ ወዲኦም ሃገራዊ መልቐቕ ፈተና ወሲዶም ናብ ዩኒቨርሲቲ መእተዊ ነጥቢ ዘይረኽቡ ተምሃሮ ምዃናም ምክትል ሓላፊ ቢሮ ቴክኒክ፣ ሞያ፣ ትምህርትን ስልጠናን ስራሕ ዕድል ፈጠራን ክልል ትግራይ ኣይተ ኣለም ኣረጋዊ ይገልፁ። ብመሰረት እዚ ኣብዚ ዓመት ኣብ ኮሌጃት ቴክኒክን ሞያን ትግራይ ኣትዮም ብመደበኛ ኣብ መንግስታውን ዘይመንግስታውን ኮሌጃት ሞያዊ ስልጠና ንዝወሃቦም መደብ ዝተተሓዘሎም ክባቢ 30 ሸሕ ሓደሽቲ ተምሃሮን ኣለዉ። ብተወሳኺ ኣብ 2017 ዓ.ም ስልጠነኦም ዘይዘዘመ ሸውዓተ ሸሕ ነባራት ተምሃሮ ዩካትት። እዞም ሓደሽቲ ዝሰልጡ ተምሃሮ ብተፈጥሮ ሳይንስን ማሕበራዊ ሳይንስን ተምሃሮም ብርኪ ሓደን ክልተን(ስርቲፊኬት)፣ ብብርኪ ሰለስተን ኣርባዕተን (ዲፕሎማ) ከምኡ እውን ብብርኪ ሓመሽተ (ኣድቫንስ ዲፕሎማ) ክሰልጡ መደብ ተታሒዙ ኣሎ። እቶም ኣብ በቢ ብርኪ ዝሰልጡ ሰልጠንቲ ተምሃሮ ናይ ምኒስተር ትምህርቲ ውፅኢት ፈተና መሰረት ብምግባር ናብ ኮሌጃት መእተዊ ነጥቢ ዝተነፀረሎም ኮይኑ ብብርኪ ሓደን ክልተን ንደቂ ተባዕትዮ 134 ን ትሕቲኡን፣ ንደቂ ኣንስትዮ 121ን ትሕቲኡን፣ ንኣካል ጉድኣት 120ን ትሕቲኡን ኮይኑ ተወሲኑ እዩ። ከምኡ እውን ንብርኪ ክልተን ሰለስተን ንደቂ ተባዕትዮ 135ን ልዕሊኡን፣ ንደቂ ኣንስትዮ 122ን ልዕሊኡን ንኣካል ጉድኣት 121ን ልዕሊኡን እንትኸውን ንብርኪ ሓመሽተ ድማ ንደቂ ተባዕትዮ 179 ልዕሊኡን፣ ንደቂ ኣንስትዮ 168ን ልዕሊኡን ንኣካል ጉድኣት 142 ልዕሊኡን ውፅኢት ዝረኽቡ ከም ዘሰልጡን ዕላዊ ኮይኑ ኣሎ።

ትልሚ ተታሒዙ ይሰራሕ ኣሎ። ከምኡ እውን ናብ ዩኒቨርሲቲ መእተዊ ነጥቢ ረኺቦም ኣብ ኮሌጃት ክሰልጡ ዝደልዩን ኣብ ስራሕ ፀኒሖም ብርኪ ሞያዊ ክመሓየሹ ንዝደልዩን ክሰልጡን ከምዝኸሉ ኣማራጺ ተገይሩሉ እዩ። እዚ ንምትግባር ልዑል ባጀትን ፋይናንሳዊ ዓቕምን ዝሓትት እንትኸውን ቢሮ ቴምትሰን ስራሕ ዕድል ፈጠራ ትግራይ ምስ ዘይመንግስታዊ ትካላት ፋይናንስ ብምጃን ዕድላት ልቓሕን ካልኣት ሓዘትን ከም ዘመቐቐዉ እቶም ምክትል ሓላፊ የረድኡ። ብዚ መሰረት እዚ ሰለስተ ነጥቢ ሸውዓተ ቢሮን ብር ካብ ደደቢት ዕቋርን ልቓሕን፣ ኣደዳይ ማይክሮ ፋይናንስን ዕድል ልቓሕ ዝተመቐቐዉ ኮይኑ 150 ሄክታር መሬት ድማ ንመስርሕን መሸጥን ዝኸውን ቦታ እውን ከወሃብ እዩ።

ብሓፈሻ ቢሮ ቴክኒክ፣ ሞያ፣ ትምህርትን ስልጠናን ትግራይ ኣብ መናእሳይ ዘሎ ስራሕ ስእነት ስራሕ ንምቕናስ ብዙሓት ዘርፍታት ስራሕቲ እናሰርሐ ፀኒሖ እዩ። ብፍላይ ድማ ኣብቶም ዝሓለፉ ክልተ ዓመታት ፍልይ ብዘበለ መልኰ ንመናእሳይ ሰፋሕቲ ሞያውን ክእለታውን ስልጠናታት ኣሰልጡ ብኣማራጺ ኣሸሓት ዝኾኑ መናእሳይ ብቐዋምን ማዘያውን ስራሕ ዕድል ፈጠራኦም እዩ። ኣብዚ ዓመት እውን ኣቲ ቢሮ ካብ ሕሉፍ ዓመት ብዘይነኣሰ መልኰ ብኣሸሓት ዝኾኑ መናእሳይ ሞያን ክእለትን ክሰልጡን ኣድላይ ዘበለ ምድላዎት ወጊኑ ይርከብ። ስለ ዝኾነ እዚ ዕምም ዕውት ኮይኑ ናብ ተግባር ንምውፃል ዝምልከቶ ኣመራርሓ፣ መዳርግቲ ኣካላትን ካልኣት ሰብ ብፅሒትን ማሕበራውን ቁጠባውን ፀገማት ማናእሳይ ኣብ ምፍታሕ ክረባረቡ ይግባእ። ብወገን ሰልጠንቲ ተምሃሮን መናእሳይ ድማ ብግዝያዊ ፀገማት ተስፋ ክይቆረፁ ኣብ መኣዲ ሞያን ክእለትን ክኸቱን ኣብ ባዕሎም ዝምስረት ዓርሰ ምክኣልን ስራሕ ኣማራጻን ክውንኑ ይግባእ መልክቲት እዩ።

ንፈራሚ ውዕል...ካብ ገፅ 7 ዝዘረ

ዶ/ር ደብረሰልጣኔ፡- ሓዚ እውን ተመዘበልትና ይኹኑ ስደተኛታትና ናብ መረብቶም ዝምለሱ ቦታ ውዕሊ ስምምዕነት ፕሪቶርያ መሰረት እዮም። ኣብ ትሕቲ ወረረቲ ዘሎ ህዝብና ሓራ ዝወፅእ እውን ቦታ ስምምዕ መሰረት እዩ። ወረረቲ ኣካላት ካብ ለኣላዊ መሬት ትግራይ ክወፁ ምግባር ኣቐዲሙ ዝተቐመጠ ቅድመ ኩነት እዩ። እቶም ጭፍጭፍቲ እናሃለው ተመዘበልቲ እተው ማለት ግና እናረኣኹም ናብ ጨፍጫፊኹም እተው ማለት ስለዝኾነ በዚ ሓዚ ዘለሉ ኩነታት ተመዘበልትና ይኹኑ ስደተኛታትና ናብ መረብቶም ክምለሱ ኣይክእሉን። ኣብ ጉዳይ ምምላስ ተመዘበልቲ ክትትልን ቁፅፅርን ዝገብር

ድማ ብመሰረት ስምምዕ ፕሪቶርያ ማእኸላይ መንግስቲ ኢትዮጵያ እዩ። በይኑ ከምዘይኸእሎ እንተፍለጠ እውን ምስ ካልኣት ትካላት ኮይኑ ክሰርሐ ተነገርዎ እዩ። ብመንፅር እዚ ሓዚ እውን ወረረቲ እንተይወፁ ተመዘበልቲና ውሕስና ፀጥታ ብዘይብሉ መንገዲ ናብ መረብቶም ክምለሱ ኣይክእሉን። ካብ ዝሞቐ ዝዘለም ዝወፀሉ ምክንያት እቲ ሓደን ቀንድን ብፀላእቲ ስለዝተጨፍጨፉ እዮም። ሓዚ እውን ውሕስና ፀጥታ ብዘይብሉ መንገዲ ተመዘበልቲ ናብ መረብቲ ምምላስ ማለት ሓደግኡ ኣብ ወረዳ ፀለምቲ ተራእዮ እዩ። “መከላኸሊ ወታደር ኢትዮጵያ ውሕስና ክህብ እዩ” ተባሂሉ ተመዘበልቲ ናብ መረብቲ ኣትዮ ፀላእቲ ምስ ምልሻ እቲ ከባቢ ኮይኖም ጉድኣት ኣብዚሓምሎ እዮም። “ካብ ሎሚ ፅባሕ ከሓይሽ

ይክእል እዩ” ብዝብል ጥራሕ እቶም ዛጊና ፀኒሖም ዘለው። ብተመሳሳሊ ኣብ ዘባ ደቡብ ትግራይ እውን ኣብ ሓመሽተ ወረዳታትን ከተማን ዝተርኣዩ ነገር እዚ እዩ። እቲ ህዝቢ “መስልና ኣይተኸበረን ግልጋሎት መንግስቲ ኣይረኽብናን” እዩ ዝብል ዘሎ። ኣብ ገዝኡ ኣትዮ እምበር ዝረኽቦ ግልጋሎት የለን። ስራሕቲ ንግዱ ይኹኑ ንጥሬታት ልምዓቱ የለውን። እቲ ህዝቢ ኣብ ከቢድ ፀገም ወዲቐ እዩ ዘሎ። ይትረፍ ወረረቲ እናሃለው ስራሕቲ መከላኸሊ ሃገር እናሃለው እውን ሓደጋ እዩ ዘሎ። ውሕስ ፀጥታ ዝህልው ብናይ ባዕሉ ምልሻ፣ ፖሊስን ሰራዊትን ትግራይን ክኸውን እንከሎ እዩ። ስለዚ ዛጊና ተመዘበልቲ ዘይተመለሱ ምክንያት እቲ ክግበር ዝግበእ ቅድመ ኩነት ብዘይምትግባር እዩ። ኣብዚ ከም መፍትሒ ዝውሰድ ኣብ ዓርሰ ምርኮሳና

እዩ። ንማእኸላይ መንግስቲ ኢትዮጵያ ምፅባይ ጥራሕ ግቡእ ኣይኮነን። ዓርሰና ብናይ ውሽጢ ዓቕምና ዝተጠናኸረ ስራሕ ክንሰርሐ ክንክእል ኣለና። ኣብ ዲፕሎማሲያዊ ስራሕቲና ጠንኪርና ክንሰርሐ ኣለና። ኣብዚ ሓዚ እዋን ማእኸላይ መንግስቲ ተመዘበልቲ ኣብ ምምላስ ዘይኮነ ሓድነት ህዝቢ ትግራይ ንምዝራግ፣ ውድብ ህወሓትን ሰራዊትን ትግራይን ንምብታን እዩ ዝሰርሐ ዘሎ። “ኣባይ ከይበፅሑ እዮም” እናበለ ብዝኸደ ዘሎ መንገዲ ሓዚ እውን ልኣላውነት ህዝቢ ትግራይ ኣይክበርን ተመዘበልቲ ህዝብና እውን ኣይምለስን። ናብ ካሊኦ ዝኸፍኡ ሓደጋ እዩ ዝኣትው ዘሎ። ስለዚ ከም ውድብ ከም ህዝብን ሰራዊትን ሓድነትና ነፅንዕ።

ሚላታት... ካብ ገፅ 8 ዝዘረ

ወገናት ኣብ ውሽጢ ሓደ ማዳልቲ ብቐልጡፍ ናብቲ ዳህሳስ ዘካይድ ጉጅለ ወይ ሰብ ሞያ ጥሙር ጥዕና ቤተሰብ ክትበፅሕ ይጠልብ። ብምቕፃል ኣብ ከባቢ መንበሪ እቲ ፈላሚ ሕሙም ዓሶ ዝርከቡ መራሕቲ ስድራ ኣብ ውሽጢ ሰለስተ መዳልቲታት ብምርመራ ዳህሳስ ምክያድን ምሕካምን ይሓትት። ምስዚ ዝተኣሳሰረ ኣብ ውሽጢ ሸውዓተ መዳልቲታት እቶም ሕማም ዓሶ ዝተረኸበም ከባቢታት መራብሒ ጣንጡ ዝኾኑ ቦታታት ብምውጋድን ሕማም ዓሶ ምቕፃባር ከምዝከኣል የነፅር።

ብመሰረት እዚ ኣብ 2018 ዓ/ም ትልሚ ኣብ ኣርባዕተ ዘባታት (ምብራቕ፣ ደቡብ፣ ደቡብ ምብራቕን መቐለን) ካብ 1000 ትሕቲ 10 ሰብ ዓመታዊ መጠን ሕሙማት ዝርከብዎን 40 ወረዳታት 267 ጣብያታት መስርሕ ምውጋድ ዓሶ ተጀሚሩ ኣሎ። ካብዚ ብተወሳኺ ኣብ ዘባታት ማእኸልን ሰሜን ምዕራብን ዝረከባ ዝለዓለ መጠን ሕማም ዓሶ ዘለዎን 44 ወረዳታት ድማ ለበዳ ሕማም ዓሶ ብምቕፃባር ናብ ብርኪ ትሕቲ 10 ሕሙማት ንምውራድ ትልሚ ብምትሓዝ ናብ ተግባር ተኣትዮ እዩ። ነዚ ንምፅዋት ድማ ብብርኪ ዝርከብ ኩሉ ኣመራርሓን በዓልሞያ ጥዕናን ነዚ እስትራተጂ ተቐብሎን ኣሚኑን ብውፍይነት ክመርሕን እጅሙ ከዋግእን እንትክእል እዩ። ስለዚ ዝተዋደደን ዝተናበበን ዕፅዕ ስራሕ

ኩሉ መዳይ ምክልኻልን ምቕፃባርን ብምትግባር ሕማም ዓሶ ስግኣት ጥዕና ህዝቢ ትግራይ ካብ ምጃን ክንከላኸሎ ከምዝግባእ የረድኡ።

ብድምር ቢሮ ጥዕና ትግራይ ኣብ መዳይ ጥዕና ምስ ዝሰርሐ መዳርግቲ ኣካላት ብምውዳድ ፀገማት ቀረብ መድኣነትን እታዎታት ሚላ መከላኸልን ኣብ ምፍታሕ ዝለዓለ ትኹረት ብምሃብ ምስራሕ ይፅብዮ። ኣብዚ ሓዚ እዋን ከምቲ ኣብ ላዕሊ እናተገለፀ ዝመፀ ኣብ ቀረብ ኬሚካልን ዝንኬራን ዘሎ ጠለብ ኣብዚ እቶ ዝበሃል ኣይኮነን። ብፍላይ ኣብ ማእኸላት መፅቐቢ ተመዘበልቲ ኣብ ዝኣረገ ቴንዳ ተዳጊኑ፣ ብማይን ጭቃን፣ ፀሓይን ቁርን እናተባረዩ ዝሰቐ ዘሎ ህዝብና ካብዚ ሓደጋ እኳ ክንከላኸሎ ይግባእ። ብዋናነት በቢብርኪ ዘሎ ኣመራርሓ ይኹን ሕብረተሰብ ወይኦም

ዘለዉ ስልትታት መወገዲ ሕማም ዓሶ ብምለኣነት ክትግቡሩ ክሰርሑ ኣለዎ። ከምኡ ድማ፣ ኣብ ምልዕዳልን ግንዛብ ሕብረተሰብ ኣብ ምፍጣርን ማእኸል ዝገበሩ ስራሕቲ ምስራሕ የድሊ። ዝለዓለ ዝርገሐ እቲ ሕማም ዘለዎን ከባቢታት ትግራይ ኣብ ምልዓይ፣ ዝሓመሙ ወገናት ብቐልጡፍ ናብ ትካላት ጥዕና ክኸዱ፣ ክምርመሩን ግልጋሎት ሕክምና ክረኽቡን ኣብ ምግባርን ምክትታልን ብትኹረት ክሰርሑሎም ዝግብኡ ዋኒናት እዮም። ካብዚ ብተወሳኺ በቢእዎኑ ዝተዓደለ ዝንኬራ ኣብ ምጥቃም ዘሎ ግድፈት ድማ ብኣግኡ ክእረም ኣለዎ።

ሰላም መትከላዊ እምነት ህዝቢ ትግራይ እዩ!

ኣብ ወረዳ ደጉዓ ተምቤን ጣብያ ልምዓት ብክላስተር ካብ ዝለምዐ ስርዓይ ብኸፋፊ

ገሰጋስ ለውጢ መፍረያይነት ክላስተር

መፍረያይነት ምህርቲ ሕርሻ ንምዕባይ ኣብ ዝግበር ኩለመዳይ ንጥፊት ሓገዛት ዘመናዊ ኢታዎታትን ቴክኖሎጂን ዝለዓለ ወሳኝነት ኣለዎም። ብመሰረት እዚ ቅድሚኣ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ትግራይ ዝተፈጸመ ኩናት ጀፍላይድ ኣብ ዝነበሩ ዓመታት ሰላምን ልምዓትን ኣብ ምጉልባት ልምዓት ሕርሻ ብዝተገበረ ሰፊሕ ምንቅስቃስ ዝሓሸ ሰሰን ምህርቲ እናተመዘገበ መጊኡ እዩ። እዚ ውፅኢት ከምዝገብ ዝኸለል ድማ ንህንፀት ዓቕሚ ኣረሰታይ፣ ቴክኖሎጂ፣ ምዝማን ዓውደ ሕርሻን ኣማራጺታት ማይን ብምጥቃም ብዝተገበረ ዝተዋደደ ፃዕሪ ከምዝኾነ ምርዳኡ ኣየፀግምን።

ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ትግራይ ብዝተፈጸመ ኩናት ፅንተና ኣረሰታይ ትግራይ ዝነበርዎ ክብርታት፣ ጥሪት፣ መሳርሒ ሕርሻ፣ ዝቐፀረን ዝራእቲ ከይተረፈ ተዘመዶቹን ተቐባሎን እዩ። ብሰንኪ እዚ ድማ ምዕባላታት ዓውደ ሕርሻ ትግራይ 20/30 ዓመት ንድሕሪት ተመሊሱ፣ ብሚልዮን ዝቐፀር ህዝብና ካብ መረብቱን ሕርሻዊ ንጥፊታቱን ተመዛቢሉ ንተፀባይነት ተሳጢሑ ይርከብ። ትግራይ ልዕሊ ሓደ ነጥቢ ሰለስተ ሚልዮን ሄክታር ተሓራሲ መሬት ዘለዎ እንትኸውን ኣብዚ ሓደ እዋን ኣብ ኢድ ግዝያዊ ምምሕዳር ትግራይ ዘሎ ተሓራሲ መሬት ግን 758,679 ሄክታር (52 ሚሊታዊ) ጥራሕ እዩ። ቢሮ ሕርሻን ሃፍቲ ተፈጥሮን ትግራይ ኣብተን ዘለዎ ተሓራሲቲ መሬት ኩሉ ሕብረተሰብ ብዋናነት ድማ ኣረሰታይ ትግራይ መዋፅኢ ሓርሰ ምርኮሳ ምዃኑ ተገንዚቡ ዘላቶ ፍልፍል ሃፍቲ ፀንቂቐ ክጥቀም፣ መፍረያይነት ከሰሰኑ ብዝኸለሉ ኢታዎታትን ቴክኖሎጂታትን ክድገፍ ዘኸለሉ ዕማማት እናወገነ ፀኒሑን ኣሎን። ብመሰረት እዚ ኣብ 2017/2018 ዓ/ም ነቲ ዝተጠቐሰ ስፍሓት ተሓራሲ መሬት ብዓይነታት ዓንዲ ዝራእቲ ስርዓይ፣ ምሽላ፣ ጣፍ፣ ዕፉን፣ ዳጉሻ፣ ሰሊጥን ካልኦትን ብምሽፋን ከምትግራይ 16 ሚልዮን ኩንታል ምህርቲ ካብ ሓደ ሄክታር ንምርካብ ይስራሕ ከምዘሎ ካብቲ ቢሮ ዝረኹብናዮ መረዳኢታ የመላኽት።

ኣብ ክረምታዊ ዝራእቲ 2017/2018 ዓ/ም ኩለ መዳይ ኢታዎታት ኣብ ምጥቃምን መፍራይነት ምህርቲ ሕርሻ ኣብ ምዕባይን ዝሓሸ ስራሕቲ ካብ ዘለወን ወረዳታት ትግራይ፣ ወረዳ ደጉዓ

ተምቤን ሓገቲ እዩ። ወረዳ ደጉዓ ተምቤን 14,917 ሄክታር ተሓራሲ መሬት ዘለዎ እንትኸውን 5,140 ደቂ ኣንስትዮ፣ 5,843 መናእሰይ ከምኡ እውን 8,446 ሓረስቶት ብድምር 19,429 ህዝቢ ብሕርሻ ተረባሕቲ እዮም። ብመሰረት እዚ ክረምታዊ መፍረያይነት 2017/2018 ዓ/ም ንምዕባይ ሰፊሕቲ ስራሕቲ ቅድመ ምድላዎት እናተገበሩ ፀኒሑም። ብዋናነት መድረኽ ምንቕፍቕፍ ኣረሰታይ ዝፈጥሩ፣ ቡብርኩ ዘለዉ ሰብ ሞያ ሕርሻን ገጠር ልምዓትን ዓቕሚ ዘጎልቡቱን ግንዛብ ዘዕብዩን ስልጠናታትን ተዋሂቦም እዮም። ብፍላይ ብሰንኪ እቲ ኩናት ተቐጥሎ ዝነበረ ስራሕቲ ምሕዋይ ሃፍቲ ተፈጥሮን ስራሕቲ ፅቀባ ሓመድን ማይን ናብ ስራሕ ብምእታው ፅቡቓት ስራሕቲ ተወጊኖም እዮም። ኣብ መፍረያይነት ዝራእቲ ዘድልዩ ኢታዎታት እኹል ብዝኾነ መጠን ቅድመ ኢሎም ካብ ወርሒ ለካቲት 2017 ዓ/ም ጀሚሮም ናብ ኣረሰታይ ክቐርብ ዝተገበረ ፃዕሪ እውን መርኢዮ ከምዝነበረ ኣብ ወረዳ ደጉዓ ተምቤን መተሓባበሪ ኪዲ ስራሕ ስነ-ዝራእትን ሆርቲካልቸርን ኣይተ ማሞ ገብረማርያም የረድኡ።

ብመሰረት እዚ ኣብ ዕድላ ዘመናዊ ድኹዲ (ማዳበርያ) ኣብ ቀረቡ ደኹን ኣብ ጠለቡ ብዝሓሸ ብርኪ ተፈጊሙ እዩ። ከምትልሚ 10,000 ኩንታል ዘመናዊ ድኹዲ ንምቕራብ ተታሒዞ ዝነበረ እንትኸውን ልዕሊ ትልሚ 14,250 ኩንታል ኣብ ጥቕሚ ውዲሎ ኣሎ። እቲ ኣረሰታይ ብመሰረት ብድልዮቱን ጠለቡን ነታ ዘላቶ ግራት እተልምዕ ማዳበርያ ኢድ ብኢድ ብምዕዳግ ናብ ተግባር ዘውዳሎ እዩ። ኣብ ምዕባይ ዘርኢ ዝነበረ ኩንታል እንትረክ እውን ኣብ ቅድመ ምድላው ምስ ምኽባር ዋጋ ዝተወሰነ ፅዕንቶ ፈጠሩ ነይሩ። ነዚ ንምቕራብ ኣብ መዳይ ሕርሻ ምስ ዝሰርሑ ትካላት ገበርቲ ሰናይን ካልኦት ፕሮጀክታትን ብምትሕብባር 104 ኩንታል ቀዳማይ ደረጃ ዘርኢ ብምምጻእ ክዕደል ተገይሩ እዩ። ካብዚ ብተወሳኺ ናብ 5,000 ኩንታል ዝፅጋዕ ኣብ ኢድ ገባር ዝፀንሐ ምዕባይ ዘርኢ ካብ ገባር ናብ ገባር ብምግፋሕ እቲ ሕፅራት ንምቕራብ ተፈቲኑ እዩ።

ወረዳ ደጉዓ ተምቤን ብዓንዲ ዝራእቲ ስርዓይ እትፍለጥ እንትትኸውን እታ ወረዳ ዝሓሸ ኣፈፃፀማን ማእኸል ተሞክሮን ክገብርዎ ካብ ዝኸለሉ ስራሕቲ ሓዳ ኣብ ኣወዳዳባ ክላስተር ማለት እውን ኩታ ገጠም ዝራእቲ ብምጥቃም መፍረያይነት ዓንዲ

ዝራእቲ ስርዓይ ዝተመዘገበ ለውጢ እዩ። ክላስተር ኣብ ኣረሰቶት ዝለዓለ ረብሓ ዘለዎ ዝደለኻዮ ቴክኖሎጂ ብሓባር ክትረከብ፣ መፍረያይነትካ ብሓባር ክተዕብን ሓለዎ ዝራእቲ ክህሉ ዝገብር ኣወዳዳባ እዩ። ብመሰረት እዚ ከምወረዳ 10,733 ኣረሰታይ ኣብ 186 ክላስተር ትምህርቲ ግራት ኣረሰቶት ብምውዳብ ናብ ክረምታዊ ዝራእቲ 2017/2018 ዓ/ም ኣትዮም። ኣብ ክላስተር ትምህርቲ ግራት ኣረሰቶት ዝተወደቡ ኩሎም ዕለት 30 ሰነን ሓደ ሓምሌን 2017 ዓ/ም ኣብ ክልተ መዓልቲ ምሉእ ብምሉእ ዘራእም እዮም። ሓደ ሓይነት ምዕባይ ዘርኢ ስርዓይ ብሓባር ክዘርኡ፣ ክገህዩ፣ ፀረ ባልፅ ክጥቀሙ እናገበሩ ተወዲቦም ክኸዱ እውን ኣኸኢልዎም እዩ። ኣብ ሕድሕድ ክላስተር ሓመሽተ መራሕቲ ዘለዉ እንተኾኑ ቡብክልተ ሰሙኑ እናትራኸቡ ልምዓታዊ ስራሕቲ ይግምግሙ። ካብዚ ብተወሳኺ ኣብ እዋን ዝራእቲ ባልዓትን ካልኦት ፀገማትን ክይህልዉን ክኖጉሙን መዓልታዊ ስጦም ክትፈሩን ፈተኸን ይገብሩ።

ብመሰረት እዚ ሎሚ ዓመት ዓንዲ ዝራእቲ እቲ ወረዳ ዝኾነ ስርዓይ 3,691 ሄክታር ብክላስተር ክለምዕ ተገይሩ ኣሎ። ንኣብነት፣ ኣብ ጣብያ ልምዓት ዝርከቡ ጠቕላላ ኣረሰቶት ኣብ 20 ክላስተር ብምውዳብ 470 ሄክታር መሬት ምዕባይ ዘርኢ ስርዓይ ብኩታ ገጠም እዮም ዘራእም። ኩሎም ኣብ ሓደ መዓልቲ ካብ ምዝራእ ጀሚሩ ኬሚካል ፀረ ፃህፍይ ብሓባርን ኣብ ምጥቃምን ብሓባር ኣብ ምፅሃይን ዝተዋደደ ስራሕ ነይርዎም። ካብዚ ብተወሳኺ ልዕሊ 241 ሄክታር ብሞያ ዝተደገፈ ብመስመር ዝተዘርኦ እንትኸውን ኣብ ውፅኢቱ እውን ዝሓሸ ፍርያት ሓዙ ኣሎ። ባዕሎም እቶም ኣረሰቶት ካብ ዝብልዎ እውን ካብ ሓደ ፅማድ ሸምንተ ኩንታል ስርዓይ ክረኸቡ ከምዝኸለሉ ኣሚቶም እዮም። እዚ ናብ ሄክታር እንትቐየር ካብ ሓደ ሄክታር ወይ ኣርባዕተ ፅማድ 32 ኩንታል ይኸውን ከምዘሎ ምርዳእ ይክእል። ብድምር ወረዳ ደጉዓ ተምቤን ኣብ መፍራይነት ክረምታዊ ዝራእቲ 2017/2018 ዓ/ም 14,917 ብዝተፈለለዩ ዝራእቲ ዝተሸፈኑ እንትኾን ካብዚ ብማእኸላይ 22 ኩንታል ካብ ሓደ ሄክታር ፍርያት ንምርካብ ትልሚ ተታሒዞ እዩ። ካብዚ እቲ 14,598 ሄክታር ብፍይ ክረምታዊ ዝራእቲ ማለት ብምዕባይ ዘርኢ ስርዓይ 5,242 ሄክታር፣ ስርዓይ ከባቢ 2,092 ሄክታር፣ ስገም 861 ሄክታር፣ ሓንፊፅ 1,309 ሄክታር፣ ጣፍ ድማ 1,989 ሄክታር ተሸፊኑ ኣሎ። እቲ ዝተረፈ

ድማ ከምኒ ምሽላ፣ ዕፉን፣ ዳጉሻን ሌቕን ዝኣመሰሉ ዓይነታት ቃንጫ ተዘራክምኣለዉ። ኣብ ቀዳማይ ዙር ብዝተገበረ ዳህሳስ ከምወረዳ 18 ኩንታል ካብ ሄክታር ከምዝርከብ ዝተገምገመ እንትኸውን ኣብ ካልኣይ ዙር ዳህሳስን ምሕፋስ ምህርቲን ድማ ካብዚ ንላዕሊ ክኸውን ትፅቢት ከምዘሎ እቶም መተሓባበሪ ይገልፁ።

ኣብዚ ሓዘ እዋን ቀውዒ ማለት ዓይድ ዝካየዱሉ እዩ። ብመሰረት እዚ ከምወረዳ ካብ 28 ጥቅምቲ ክሳብ 10 ሐዳር 2018 ዓ/ም ኣብ ዘሎ እዋን ምሉእ ዓይድ ንምውዳእ ኣንፈት ተቐሚጦ ኣብ ምርብራብ ፀኒሑም ኣለዉ። ኣረሰታይ ብኸነት ብዝቐንሰ መንገዲ ክዓፅድ፣ ኣብ ፅሩይ ዓውዲ ክኸይድን ኣብ ምዕባይ ፍርያት እውን ካብ ባልዓት ክከላኸል ብዝኸለል ኣገባብ ግንዛብ ንምፍጣር ዕላማ ዝገበሩ መድረኻት ተኸይዶም እዮም። ምኽንያቱ ብኸነት ኣብ እዋን ዓይድ፣ ዓውድን ክሳብ ኣብ ዝላ ኣትያ እትብላዕን ልዕሊ 30 ሚሊታዊ ከምዘጋጥም ሳይንሳዊ መፅናዕቲ ኣሎ። እዚ ንምቕናፅ ከምወረዳ ሰፊሕ ኣስተምህሮ ተዋሂቡ እዩ።

ብኸለል መዳይ ኣብዚ ዓመት ካብ ዝተረኸበ ምህርቲ ምዕባይ ዘርኢ ስርዓይ ምስመፍራይቲ ባኒ ብምትእስሳር ንዕዳጋ ዝቐርቡ ኩንታት እናተመቐቐዎ እዩ። ካብዚ ብተወሳኺ ድማ ንቐፃሊ ዝራእቲ ዝኸውን ምዕባይ ዘርኢ ምዕባይ ስለዘድሊዝ ተሓሳቢ ዝገበረ ስራሕ ኣብ ምስራሕን ምቕማጥን ይርከቡ። ካብዚ ቀይሎ ድሕሪ ምልዓል ክረምታዊ ዝራእቲ ብመስኖን ሕዳር ጠልን ተጠቐምካ ኣብ ዓመት ክልተ ግዜ ብመስኖ ንምልማዕ ኣንፈት ተቐሚጦ እዩ። ብመሰረት እዚ ከምወረዳ ልዕሊ 650 ሄክታር መሬት ኣብ ቀዳማይ ዙር ብመስኖ ንምልማዕ ትልሚ ዝተትሓዘ እንትኸውን ካይድ 210 ሄክታር ብልምዓት መስኖ ከምዝተሸፈነ ኣይተ ማሞ ይገልፁ።

ኣይተ ገብረኪሮስ ተስፋይ ኣማኣዳሪ ጣብያ ልምዓት እንትኾኑ ከምጣብያ 460 ገባራት ኣብ 20

ናብ ገፅ 16 ይዘውር

ብምትሕብር ምስንዳእ ጋዜጣ ወይንን ትካል እግሪ ምትካል ትግራይን (ትእምት) ዝዳሎ መደብ

ተሪር ቃልሲ፣ ኣብ ምድሓን ትካላት ህዝቢ!

አይተ ጥላሁን ታረቀ

ዳይሬክተር ቤት ፅሕፈት ምግባር ሰናይን ግዝያዊ ዋና ፈጻሚ ሰራሕ ማእኸል ኢንቨስትመንትን ትእምት

ትካል እግሪ ምትካል ትግራይ (ትእምት)፣ ድሕሪ ምጥያሻ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ትግራይ ኩናት ፅንተት ከሳብ ዝእወጅ ኣብ ዝነበሩ ዓመታት ሰላምን ልምዓትን ኣብ ምስፍሕፍሕ ኢንዱስትሪታት፣ ምትእትታው ኣደብቲ ቴክኖሎጂታት፣ ሰፊሕ ዕድል ስራሕ ኣብ ምፍጣር፣ ኣብ ምንካይ ድኽነትን ብሓፈሻ ኣብ ምጥባባት ቁጠባዊ ዓቕሚ ህዝቢ ትግራይ ልዑል ግድ እናተገወተት ፀኒሓ እያ። ካብ ትካላት ትእምት ብዝርከብ ውሱን ሃፍቲ ድማ ኣብ ምሕጋዝ ንስድራ ስውኣት ትግራይ፣ ጉዳኣት ኩናት፣ ደቂ ስውኣትን ካልኣት ማሕበራውን ሰብአውን ፀገማት ሕብረተሰብ ኣብ ምፍታሕ ተግባራዊ እናኾነ ፀኒሓን ኣሎን። ከምኡ እውን ብርክት ዝበላ ካልኣይ ብርኪ ኣብያተ ትምህርትን መሰናድሕን፣ ትካላት ቴክኒክን ሞያን፣ ትካላት ጥዕናን ካልኣትን ብምህጋር ትእምት ማእኸል ህንፀት ወለዶ ትግራይ ኮይኑ ፀኒሓ እያ።

ይኹን እምበር ኣይልታት ፅንተት ህዝቢ ትግራይ ቁጠባኡ ኣድቂቕም ብሕግምን ጥምየትን ከብርስዎ ሃቂኖም ኣብ ልዕሊ ብዝፈፀም ኩናት፣ ትካላት ትእምት እውን ኮነ ተባሂሉ ኣካል ኣቲ ፅንተት ኮይነን እየን። ልፍንታውያን ወረርሽኤ ብትልሚ ብርክት ዝበለ ንብረት ትካላት ትእምት ነቐሎም ወሲዶምን ከወሰድዎ ዘይከሉ ድማ ኣዕንዮምን እየም። ንኣብነት፣ ፋብሪካ ቆርበት ሸባ፣ ፋብሪካ እምነ በረድ ሳባ፣ ፋብሪካ መድኣኒት ኣዲስ ዓዲግራት፣ ሕርሻ ሜካናይዘድ ህይወትን ካልኣትን ምሉእ ብምሉእ ዓንዮም ሰራሕተኛእም እውን ተበቲኑ እየ። ፋብሪካ ዓለባ ኣልመዳ እውን እተን ወሰንቲ መሳርሕታት ተነቐሉን ተወሲደን ዝተረፈ ድማ ብደብዳብ ነፈርቲ ተቐቒሎ። ኣብዚ ሐዚ እዋን ካብቲ ዝተቐፀለ 300 ማሸናፊ ሰናዮት

ዓለባ ኣኻቪብካ 70 ዝኾና ብምዕጋን እየን ኣብ ስራሕ ኣትዮን ዘለዎ። ካብዚ ወገኡ ደረጃኡ ዝሓለወ ምፍራይ ጨርቂ ይኹን ምፍራኽ ጡፕ ዝበሃል ከምቲ ቀዳሙ ዝሰራሕ ዝነበረ ስራሕ የለን።

ከምኒትራንስ ኢትዮጵያ፣ ስራሕቲ ኮንስትራክሽን ሱርን ካልኣትን ሃለዎትን ጥራሕ እምበር ዝነበረን ሃፍቲ ኮናት ኣብ ዘይነበረሉ ከባቢ እውን ኮነ ተባሂሉ ክቃፀልን ከውረርን ተገይሩ እየ። ብፍላይ ኣብ ካልኣት ክልላት ኢትዮጵያ ዝነበረን ሃፍቲ፣ ፕሮጀክታት፣ መካይን፣ ናውት መለዋወጥን ካልኣትን ብወረርሽኤ ኣይልታት ተወሲዱ ሃለዎቱ ኣይፍለጥን። ብድምር ብዘይካ ውሱናት ኣብ ከባቢ መቐለ ዝነበሩ ትካላት ትእምት እተን ካልኣት ዓብዩ ዕንወት በሂሕወን እየ። ኣብዚ ሐዚ እዋን ኣብ ትካላት ትእምት ዝበፀሐ ዕንወት ዝርዝር መፅናዕቲ ብምክያድ ንመፅናዕት ኮሚሽን ጄኖሳይድ ትግራይ ኣታዊ ተገይሩ ከምዘሎ ዳይሬክተር ቤት ፅሕፈት ምግባር ሰናይን ግዝያዊ ፈጻሚ ሰራሕ ማእኸል ኢንቨስትመንትን ትእምት ኣይተ ጥላሁን ታረቀ የረድኡ።

ኣብ ትካላት ትእምት ዝበፀሐ ዕንወት ብጣዕሚ ዓብዩ እየ። ኣብዚ ሐዚ እዋን ካብ ዝበፀሐን ከቢድ ጉድኣት ሓውዮን ኣብ ዳግመ ህንፀት ትግራይ ኣበርክቶ ክገብሩ ካብ ዝኾነ እዋን ንሓዕሊ ምትሕብርን ድጋፍ መፅናዕቲ ሰብ ሞያን ዝደልዩሉ ከምኡ እውን ሕጋዊ ውሳኔታት ክትውስን ዝሓተሉ ኩነታት እየ ዝግባእ ነይሩ። ካብዚ ብተወሳኺ ኣብ ትካላት ትእምት ዝበፀሐ ዕንወትን ሃለዎትን ክትግምግም ከምኡ እውን ስትራቴጂክ ሕውየት ሓንጻዕካ ንምውጻእን ሕጋዊ መንገዲ ንምክታልን እቲ ቦርድ ክእከብ ነይርዎ። ኮይኑ ግና ይተረፍ እሞ ኣብ ብጣዕሚ ፀቢብ ግዜ ኮይንኻ

ቤት ምክርኻን ቦርድኻን ሒዝካ መፍትሒ ኣንፈት እናቐመጥካ ትካላት ትእምት ንምሕዋይ ክስራሕ፣ ብኣንጻሩ እቲ ነባር ኣመራርሓ ቦርድ ካብ ኣባላት ቤት ምክር እናሃደመ ጉባኤ ከይካየድ እናዕንቀፈ እየ መሂኡ። ብፍላይ ኣብ ገለ ክፋል እቲ ቦርድ “ኣታ ምእካብ እተምፀኡ ምትዕርራይ ስልጣን ክህሉ ይኸእል እየ” ብዝብል ኣብ ስልጣን ምስምቐኻልን ዘይምቐኻልን ብምትሕሓዝ መድረኽ ክፈጥር ድልዩት ኣይነበርን።

መተሓዳደሪ ደንቢ ቤት ምክር ትእምት በቢዓመቱ ስራዕ ጉባኤ ከካየድ ከምዘለዎ ይድንግግ። ኣድላይ ኣብ ዝኾነ ድማ ህፁፅ ጉባኤ ከፊውዕን ውሳኔታት ክሕልፍን ከምዝኸእል የነፀር። ይኹን እምበር ጉባኤ ቤት ምክር ትእምት ኣብ 2012 ዓ/ም ምስተኸየደ ድሕሪኡ ብዝተፈፀመ ኩናት ፅንተትን ስዒቡ ድማ ኣብ መሪሕነት እቲ ነባር ቦርድ ብዝነበረ ክሕደትን ኣስታት ሓሙሽተ ዓመት እቲ ጉባኤ ከካየድ ኣይካለን። ብፍላይ ኣብ 2016 ዓ/ም ካብ ኣባላት ቤት ምክር ትእምት ዝተፈላለዩ ሕዮታት እናተልዕሉ መሂእም እየም። ኣብ መጨረሻ እቲ ኣባል ቤት ምክር ኣብ ነባር ኣመራርሓ ቦርድ እምነት ምስሰኣነ ብመሰረት መተሓዳደሪ ደንቢ ትእምት ልዕሊ ሓደ ሲሶ ኣባል ቤት ምክር ፌርማ ብምትእኻብ ጉባኤ ፀዊዑ እየ። ይኹን እምበር እቲ ዝነበረ ኣመራርሓ ግና ግቡእ መልሲ ክህብን ጉባኤ ከካየድን ድልዩት ኣይነበርን ጥራሕ እንተይኮነስ ብመንፅር መተሓዳደሪ ደንቢ ትእምት ብኣባላት እቲ ቤት ምክር ዝተፀወዐ ጉባኤ እውን ውሳኔት ነባር ኣባላት ቦርድ ብሚድያ፣ ብደብዳቤን ብኣካልን ብምፍርራሕ ትእምት ትካላዊ ብዝኾነ መንገዲ ከይምራሕ ዝለዕለ ዕንቅፋት ፈጠርዎም። ግን ድማ ብዝለዕለ ቃልስን ሕራኒን ስራዕ ጉባኤ ከካየድ ብምግባር መተሓዳደሪ ደንቢ ትእምት ክመሓየሽ፣ ሓደሽቲ ኣማራርሓ ቦርድ ከምሪፁ ቀጻሊ ኣንፈት

ሕውየት ትካላት ትእምት ክፀድቕ ተገይሩ። ካብቶም ዝተውሃቡ ውሳኔታት ንምጥቃስ ዝኣከል፣ ንነዊሕ እዋን ኣቦ ወንበር ቦርድን ኣካቢ ቤት ምክርን ብሓደ ሰብ ዝምራሕ ዝነበረ ብዝተፈላለዩ ክልተ ሰባት ክኸውን ተገይሩ። ካልኣይ ኣባል ቦርድ ኮይኑ ስራሕ መካየዲ ትእምት እውን ኮይኑ ዝፀንሐ ሓደ ኣካል ብተመሳሳሊ መንገዲ ብምስትኽኻል ኣባል ቦርድ ዝኾነ ኣካል ፈጻሚ ስራሕ ከምዘይኸውን ወሲኑ። ብመሰረት እዚ ሓደሽቲ ኣቦ ወንበር ቦርድን ኣካቢ ቤት ምክርን ዝተመረፁ እንትኾኑ ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ኢንቨስትመንት ትእምት ድማ ብበዓል ሞያ ከምራሕን ቁጥር ስራሕ ከካየድን ክግበር ተወሲኑ እየ። ነዚ ሒዝካ ናብ ተግባር ንምእታው ድማ ብቤት ምክር ዝተወሰነ ውሳኔታትን ቃለ ጉባኤን ብቢር ፍትሒ ክፀድቕ ስለዝነበሩ ናብ ቢር ፍትሒ ቀሪቡ።

ይኹን እምበር ውሳኔ ቤት ምክር ትእምት ኣብዚ እውን ዕንቅፋት ኣይተፈለዩን። ቅድሚ ሐዚ ፍፁም ተገይሩ ዘይፈልጥን ካብ ሕገ ወገእን ኣቐዲሙ ኣቲ ጉባኤ እናተኸየደ እናሃለወ ኣብቲ እዋን ፕረዝደንት ግዝያዊ ምምሕዳር ዝነበረ ኣይተ ጌታቸው ረዳ “ትእምት ዝምልከት ሰነድ እንተመሂኡኩም ከይተፅድቑ” ዝብል ቅሉዕ ደብዳቤ ናብ ቢር ፍትሒ ሊኢኹ እየ። ቢር ፍትሒ ትግራይ ድማ ውሳኔታት ቤት ምክር ትእምት ኣገሪኻ መልሲ ንምሃብ ንልዕሊ ክልተ ኣዋርሕ ግቡእ ፍታሕ ከይሃበ ዕንደንይ ብምባል እቲ ጊዜ ኣባኺንዎ እየ። እዚ ብመሰረት መጣየሽ ኣዋጅ ትእምት ውሳኔታት ቤት ምክር ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ ግብረ መልሲ ከወሃቦ ይግባእ ነይሩ ግን ድማ ኣይተተግበረን።

ድሕሪ ምትዕርራይ ግዝያዊ ምምሕዳር ትግራይ ብዝተፈላለዩ ፀቕጥታት ቤት ምክር ትእምት ዝወሰኖም ውሳኔታት ንክልተ ወርሒ ድሕሪ ምጉታት እየ ክፀድቅ ተገይሩ። እቲ ብግዝያዊ ምምሕዳር ትግራይ ጀነራል ታደሰ ወረደን ብሰብ ሞያ ፍትሒ ትግራይን ተራእዮ ዝቐረበ ሰነድ ክፀድቕ ተገይሩ ነይሩ። ይኹን እምበር ሐዚ እውን ሓላፊ ቢር ፍትሒ ብውልቅ ስልጣኑ ኣገደዊ ፀኒሓ እየ። ካብዚ ሓላፊ ነቶም ነባራት ኣባላት ቦርድ እቲ ጉዳይ ናብ ቤት ፍርዲ ክወሰድዎን ከእግድዎን ኣንፈት ብምሃብ ውሳኔ ቤት ምክር ትእምት ብቤት ፍርዲ ኣኣገደዎም ፀኒሓዎ እየም። እቲ ጉዳይ ዋላ ኣኳ ብደረጃ ቤት ፍርዲ ወረዳ ክርእ ዝግብኡ እንተነበረ ናብ ማእኸላይ ቤት ፍርዲ እየ ኣትዮ። ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ድማ ምክንያቱ ብዘይፍለጥ ነቲ ጉባኤ ከካየደ ቤት ምክር ትእምት እንተይተተተ፣ እንተይኣከራኸረን ሓሳብ እንተይሰምዎን ቢታ ነባራት ኣባላት ቦርድ ዘቐረብሉ መመልከቲ ኣብታ መዓልቲ ንሳ “እቲ ኣግድ ፀኒሓ ኣሎ” ኢሉ ወሲኑ እየ። እዚ ተግባር ብውሽጥን ደገን፣ ነባር ኣመራርሓ ቦርድ፣ ኣካላት ፍትሕን ውልቅ ሰባትን ትካላት ትእምት ከይሓውያ፣ ካብ ብዓል ዋነኣን ዝኾነ ህዝቢ ትግራይ ብምምንጣል ኣብ ረብሓ ውልቅ ሰባት ክውዕላ ዝተዋደደ ሸርሒ ዝፍፀም ምንግብ ብግልጺ ዘመላኸት ምዃኑ ኣይተ ጥላሁን የረድኡ።

ብኻልእ መልኰ ድማ እቲ ቤት ፍርዲ ነቲ ውሳኔ ቤት ምክር ትእምትን ሓዲሽ ኣመራርሓ ቦርድን ኣገዲ እናሃለወ እቲ ነባር ቦርድ ዘይሕጋዊ ስራሕቲ ክሰርሕ ዕድል ፈጠርሎ እየ። ብምክንያት እዚ ኣብ ዋና ቤት ፅሕፈት ካብ ዝነበሩ መሳርሒ እቲ ነባር ቦርድ ዝኾኑ ሰባት ጀሚሩ ኣብ ኣዲስ ኣበባን ወገእን ኮይኖም ብዘይሕጋዊ መንገዲ ገንዘብን ንብረትን ትእምት የንቀሳቑሱ ነይሮም እየም። ሕጋውነት ዘይብሎም ውሳኔታት ይውሰኑ፣ ናትና ዝብልዎም

ናብ ገፅ 16 ይዘውር

ዓውደ - ትምህርት

ብምትሕብባር ምስክሩ ገብረ ወይንን ቢሮ ትምህርት ትግራይን ዝዳሎ መደብ

ክሓዊ ዘለዎ ዓውዲ... ክድሕን ዘለዎ ወለዶ

ዓውደ ትምህርት ኣብ ህንፃት ወለዶ ጥራሕ እንተይኮነስ ንጥፊታት መሰረት ልምዳትን ዕብዮትን ሓንቲ ዓዲ ዝለዓለ ብፅሒት ኣለዎ። ሓንቲ ዓዲ ቅልጡፍ ቁጠባዊ ዕብዮትን ሰፊሕ ተጠቃሚነታትን ዘለዎ ልምዳት ክትውንን እንተኾይና ብቁፅ መሪሕነት፣ ዘመናዊ ኣሰራርሓን ትካላዊ ስርዓትን ክተተግብር ይግባእ። እዚ ዝረጋጋፅ ድማ ኣብ ዓውደ ትምህርት ብዘርገፅ ውፅኢትን ብዘይምቁራፅ ብዘፈረ ዝተምሃረ ኣይሊ ሰብን እዩ። ብመሰረት እዚ፣ መንግስቲ ትግራይ ነዚ ዘፈር ብዝሃበ ልዑል ቆላሕታ ምስህዝብን ካልኣት መዳርግቲ ኣካላትን ብምውዳድ ብርክት ዝበላ ኣብያተ ትምህርቲ ክህነፃ ኪኢላን እዩ። ቅድሚ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ትግራይ ኩናት ፅንተት ምፍፃም ኣብ ዝነበሩ ዓመታት ሰላምን ልምዳትን ካብ ትካላት ትምህርቲ ኣትዩ ዝለዓለ ፍልጠትን ሞያን ቐሲሙ ዝወፅእ ዝነበረ መንእሰይ ትግራይ ዝለዓለ መጠን ዘለዎ እዩ ነይሩ።

መ/ር ገመድህን ገብረ ርእስ መምህር ኣሓሻዊ ካልኣይ ብርኪ ቤት ትምህርቲ ኣጉላዕ

ይኹን እምበር፣ ብህንፃት ዓድን ወለዶን ትግራይ ደም ዓይኖም ዝመልኦም ፀላእቲ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ትግራይ ብዘፈፀም ኩናት ፅንተት ኣብተን ማእኸል ፍልጠትን ህንፃትን ተምሃሮ ትግራይ ዝነበሩ ትካላት ትምህርቲ ልዑል ጥፍኣት ፈገፈም። ፅቡቕ ገስጋስ ዘመዝገብ ዝነበረ ስርዓት ትምህርቲ ትግራይ ኮነ ተግሂሉ ንድሕሪት ክምለስ ተገይሩ። ተምሃራይ ትግራይ ካብ መኣዲ ትምህርቲ ክርከቑ፣ ብስነ ልቦና ክህሰ፣ ውሕስና ህይወት ናብ ዘይብሉ ስደት ክማዓድይ፣ ሸኽም ወለድን ዓድን ክኸውን ገይሮም እዮም። ካብተን ብኩናት ዝተሃሰዩ፣ ውፅኢት ተምሃሮ እን ካብ ዓመት ናብ ዓመት እናቐነሰ ዝመፅእ ዘለዎን ኣብ ምእታዎ ወለዶ ትግራይ ዝለዓለ ትኹረት ተገይሩ ክስርሐሉን ዝግባእን ኣብያተ ትምህርቲ ትግራይ ሓንቲ፣ ኣሓሻዊ ካልኣይ ብርኪ ቤት ትምህርቲ ኣጉላዕ እዩ። ኣብታ ቤት ትምህርቲ ምስውፅኢት ሃገራዊ መልቐቕ ፈተና 12 ክፍሊ ኣተሓሳሲርና ንዘላትሉ ህልው ኩነታት ክይዲ ትምህርቲ ዳህሲስና ኣለና።

እዩ። ናይታ ቤት ትምህርቲ ወናብር፣ ኮምፒተራት፣ ዶኩመንት ተምሃሮ፣ ንብረታት ቤተ ፈተነን ቤተ መጻሕፍትን ምሉእ ብምሉእ ተወሪሮም እዮም። ካብዚ ብተወሳኺ ቆርቆሮታት ኣቲ ህንፃ ብወረርሮተ ተወሲዱ፣ ገሊኡ ድማ ብተተኮሰቲ ተበሻሽዑ እዩ።

ድሕሪ ስምምፅ ሰላም ጥራቶር ብዝተረኸበ ውሱን ሃዋህው ሰላም፣ ኣብያተ ትምህርቲ ትግራይ ብዘለወን ውሽጣዊ ዓቕሚ ከምኡ እውን ህዝብን ኣሳቲፊን ዳግማይ ናብ ዓውደ ትምህርቲ ክኣትዎ ብዝተቐመጠ ኣንፈት ኣብ ወርሒ ማዝያ 2015 ዓ/ም ከምብሓዱሽ ክይዲ ትምህርቲ ክትጅምር ተገይሩ እዩ። ኣብዚ ሓዚ እዋን ድማ 522 ደቂ ተባዕትዮ፣ 446 ደቂ ኣነስትዮ ብድምር 968 ካብ ታሽዓይ ክሳብ 12 ክፍሊ ተምሃሮ ብምሓዝ ኣብ ምምሃረ ምስትምሃር ትርክብ።

ይኸውን ኣሎ። ይብሉ። እቲ ዝኸፍኦ ድማ ከምወረዳ ሕማቕ ልምድን ኣተሓሳስባን ዓብዩ ምህላወ እዩ። መብዛሕቲኡ ተምሃራይ “ተምሃረ ክሓፈልይ ይኸኣል እዩ” ዝብል እምነት ብምትሓቱ ብዕድመ ውሰኽ ኣብ ዘብሉሉ ናብ ሱዑድ ዓረብ ስደት ክኸይድ ዘሎ ኣተሓሳስባን ተግባርን ሰፊሕ እዩ። ኣብቲ ክባቢ ብርክት ዝበሉ ደለልቲ ዝርከቡም ብምዃኑ ድማ ብዕራይን ላሕምን ወለዶም ኣኺጠም ስደት ዝኸዱ ተምሃሮ ኣለው። ደቂ 14፣ 15 ዕድመ ዘለወን ሰናት ደቂ ኣነስትዮ ብበዝሒ ናብ ስደት ይኸዱ ኣለዎም። ንኣብነት፣ ኣብ 2017 ዓ/ም ጥራሕ 73 ደቂ ኣነስትዮ ዝርከቡኦም 208 ተምሃሮ ካብ መኣዲ ትምህርቲ ኣቋሪጾም እዮም። ካብዚኦም ልዕሊ 170 ተምሃሮ ናብ ስደት ዝኸዱ እንትኹኑ ካብዚኦም ሰለስተ ደቂ ኣነስትዮ ቅጥዒ መለኢን ድሮ ሃገራዊ መልቐቕ ፈተና 12 እንተይተፈተና ከምዝኸዱ እዮም ርእስ መምህር የረጋግፁ።

ተስፋ ስለዘሎ ለውጥታት ኣለው፤ ግን ድማ ብውኑ ተምሃራይ ብዘርከብ መልኰ የምህር ኣሎ ዶ? እንተተባሂሉ ግና ሓዚ እውን ስግኣት ከምዘለዎም መምህር ገ/መድህን የረድኡ።

ካልእ ኣብ ቀረብ ናውቲ መምሃሪ ዝምልከት እውን ሕፅረት ቢጀት ኣሎ። ምስወመሕ፣ ኣብያተ ምኽሪ ጣብያታትን ምምሕዳር ከተማ ኣጉላዕን ብምርድዳእ ሕድሕድ ተምሃራይ ኣብ ዓመት 200 ብር ብምውፃእ ንመሳርሒ ፅሕፈት ምሽፋን ይምኡሩ እዮም። ቡቲ ሓዳሽ ስርዓተ ትምህርቲ ዝተሓደሱ መምሃሪ መፅሓፍቲ ተምሃራይ ካብ ታሽዓይ ክሳብ 11 ክፍሊ፣ ሓድነክልተ ክረኽቡ ተገይሩ ኣሎ። ኣብ 12 ክፍሊ ግና ኣብ ዓይነታት ትምህርቲ ሓሳብ፣ ፊዝክስ፣ ኬሚስትሪን ባይዮሎጂን ሕፅረት ብምህላወ መለኡ ዝተባዕሐ ኣይኮነን። ካብዚ ሓሊፉ እቲ ዝተወረረ ቤተ ፈተነ፣ ቤት መፅሓፍትን ኮምፒተራትን ብሰንኪ ሕፅረት ቢጀት ዝተማልእ ነገር የለን። ቅድም ክብል ብሚኒስተር ትምህርቲ ከምኡ እውን ብቢሮ ትምህርቲ ትግራይ ዝውሃቡ ዝነበሩ ገንዘባዊ ደገፋት ኣብዚ ሓዚ እዋን ምሉእ ብምሉእ ጠጠው ኢሎም እዮም። ብፍላይ ካብ ሚኒስተር ትምህርቲ ዝመፅእ ዝነበረ ሓገዝ “ስኩል ግሪንት” ኣብ ቤተ ፈተነ እዩ ዝውዕል ነይሩ። እዚ ብዘይምህላወ ተምሃሮ ብክልስ ሓሳብ ዝተምሃርዎም ብተግባር ከምሃርዎም ኣይከኣሉን። ስለዚ ሕፅረት ቢጀት ሰፊሕ ስለዘኾ ኣብ ተግባር ትምህርቲ ኣኣቲኻ ኣብ ምስራሕ ብጣዕሚ ይፅገሙ ከምዘለዉን ኣብ ውፅኢት ተምሃራይ ዓብዩ ኣሉታዊ ፅዕንቶ ይፈጥር ከምዘሎን እዩ።

ኣሓሻዊ ካልኣይ ብርኪ ቤት ትምህርቲ ኣጉላዕ ምሉእ ብምሉእ ብተሳተፎ ህዝብን ሰራሕተኛ መንግስትን ወረዳ ክልተ ኣውላዕሎ ኣብ 1999 ዓ/ም ህንፃታተዛዚሙ መምሃሪ ክፍሊ፣ ናውቲ ላባራቶሪን ቤተ ፈተነን ብምምላእ ናብ ስራዕ ግልጋሎት ኣትዮ። ቅድሚ ወረዳ ፅራሕ ወንበርታ ከምብሓዱሽ ምውዳባ ከምኡ እውን ክሳብ እቲ ኩናት ፅንተት ኣብ ህንፃት ወለዶ ትግራይ ዝለዓለ እጃማ እናፈፀመት ፀኒሓ። እዛ ቤት ትምህርቲ ካብ ሓሙሽተ ገጠር ጣብያታትን ሓንቲ ከተማን ዝመፅእ ተምሃራይ ዝመሃረላ እንትኸውን በቢዓመቱ ብርክት ዝበሉ ተምሃሮ ዝለዓለ ነጥብ ብምርካብ ናብ ዩንቨርሲቲ ዝኣትውሉ ኩነታት ከምዝነበረ ርእስ መምህር ኣሓሻዊ ካልኣይ ብርኪ ቤት ትምህርቲ ኣጉላዕ መምህር ገ/መድህን ገብረ የረድኡ።

ይኹን እምበር፣ ብሰንኪ እቲ ፅንተታዊ ኩናት ዝበፅሐ ቁጠባዊ ሃሰድ፣ ስነ ልቦናውን ማሕበራውን ቅልውላው ውፅኢት ተምሃሮ ብዝለዓለ መልኰ እናወረደ መገኡ እዩ። ቅድሚ እቲ ኩናት ኣብታ ቤት ትምህርቲ ተምሃሮም ሃገራዊ መልቐቕ ፈተና 12 ክፍሊ ይወስዱ ካብ ዝነበሩ ልዕሊ 70 ሚሊታዊ ተምሃሮ ናብ ላዕሊ ስደት ትካላት ትምህርቲ ዘእትው ነጥቢ ይረኽቡ ነይሮም። ኣብዚ ሓዚ እዋን ግና እቲ ውፅኢት ፍፁም የለን ክብሃል ይከኣል። ንኣብነት፣ ኣብ 2016 ዓ/ም ከምቤት ትምህርቲ ካብ 200 ተምሃሮ እቶም ሸዳሽተ ተምሃሮ (ሰለስተ ሚሊታዊ) ጥራሕ እዮም ሃገራዊ መልቐቕ ፈተና 12 ክፍሊ ኣሊፎም ናብ ላዕሊ ስደት ትካላት ትምህርቲ ዝኣተዉ። ኣብ 2017 ዓ/ም እውን ካብ 160 ተምሃሮ እቶም ሸዳሽተ (ሓሙሽተ ሚሊታዊ) እዮም ኣሊፎም ዘለው።

እቲ ኣሓሻዊ ካልኣይ ብርኪ ቤት ትምህርቲ ኣብ ዘመነ ትምህርቲ 2018 ዓ/ም ካብ ታሽዓይ ክሳብ 12 ክፍሊ 679 ደቂ ተባዕትዮ፣ 603 ደቂ ኣነስትዮ ብድምር 1282 ተምሃሮ ተቐቢሉ ንምምሃር ትልሚ ሓዚ ነይሩ። ብመሰረት እዚ፣ 549 ደቂ ተባዕትዮ፣ 466 ደቂ ኣነስትዮ ብድምር 1,015 ተምሃሮ ተመዝጊቦም እዮም። ይኹን እምበር ካብቶም ተመዝጊቦም ዝነበሩ እውን ንስዑድ ዓረብ ስደት ዝኸዱ ብምህላዎም ሓዚ ኣብ መኣዲ ትምህርቲ ዝርከቡ 522 ደቂ ተባዕትዮ፣ 446 ደቂ ኣነስትዮ ብድምር 968 ተምሃሮ (95 ሚሊታዊ) እዮም። ካብዚ ምግንዛብ ዝከኣል 47 ተምሃሮ (ሓሙሽተ ሚሊታዊ) ትምህርቲ ድሕሪ ምምዘጋቦም ናብ ስደት ከምዝኸዱ እዩ።

ኣብዚ ዘለዉ ፀገማት ንምፍታሕ ምምሕዳር እቲ ቤት ትምህርቲ ምስመምህራን፣ ወመሕን ወለድን ብምትሕብባር ኣብ ህንፃት ስነምግባር ተምሃሮ ይሰርሑ እኳ እንተሃለዉ ዝመፀ ለውጢ ግና ኣብዚ እቶ ዝበሃል ኣይኮነን። እቶም ብቤተፈተነ ከምሃሩ ዝግበኦም ዓይነታት ትምህርቲ ተወሳኺ ሓገዝ ትምህርቲ ክረኽቡ እናተገበረ እዩ። ብፍላይ ኣብ 2018 ዓ/ም ኣብ ዓውደ ትምህርቲ ዝርከቡ 40 ደቂ ኣነስትዮ ዝርከቡኦም 92 ተምሃሮ 12 ክፍሊ ኣብ ሃገራዊ መልቐቕ ፈተና ፅቡቕ ውፅኢት ንኸምፅኡ ዝሕግዙ ስራሕቲ እናተሰርሐ ምዃኑ ይገልፁ። ተምሃሮ ተወሳኺ ትምህርታዊ ሓገዝ ክረኽቡ ብስነ ምግባር ክህነፁ ኣብ ምግባር እናገጠኡ ይርከቡ። ይኹን እምበር፣ ኣብ ጠቐላ ህንፃት ስነ ምግባርን ድልዩት ትምህርቲ ኣብ ምዕባይን ዝሰራሕ ዘሎ ስራሕትን ዝመፅእ ለውጥን ግና ኣዘዩ ድኹም እዩ። ስለዚ ኩሉ ኣካል ብፍላይ መምህራን፣ ወለዲ ከምኡ እውን መንግስቲ ሕጻናት መምህራን ካብ ምምላስ ጀሚሩ ኣብ ህንፃት ወለዶን ኣብ ምርግጋፅ ስርዓት ትምህርትን ብዝተወደበ መንገዲ ክስርሕሉ ከምዝግባእ የረድኡ።

ቅድሚኡ ኣትዮ ፅንተት፣ ኣብ ተምሃራይ ይኹን ሕብረተሰብ “ብትምህርቲ ካብ ዝርከብ ፍልጠትን ሞያን ናብራይ ክመርሐሉ ዝኸኣል ዓቕሚ ይፈጥረላይ እዩ” ዝብል ኣተሓሳስባ ነይሩ። ወለዲ እውን ናብኣብያተ ትምህርቲ እናኸዱ ደቆም ኣብ ምክትታልን ስነ-ምግባርም ኣብ ምህሳፅን ዝገብርዎ ዝነበሩ ደገፍ ዝለዓለ ነይሩ። ከምኡ እውን ኣብ መምህራን ዝነበረ መንፈስ ፅቡቕ እዩ። ይኹን እምበር ኣብዚ ሓዚ እዋን እቶም ዘተጠቐሱ እውን ታታት የለውን። ብሰንኪ እቲ ፅንተት ኣሓሻዊ ካልኣይ ብርኪ ቤት ትምህርቲ ኣጉላዕ ከምተን ካልኣት ኣብያተ ትምህርቲ ትግራይ ዝለዓለ ፅንፈት ኣጋጢምዎ

ናይዚ ቀንዲ ምክንያት እቲ ፅንተታዊ ኩናት ዝፈጠሮ ፅንፈት፣ ሃሰድ ስነ ልቦና ወዘተ. ተምሃራይ ድልዩት ትምህርቲ እናኸዩን ስነ ምግባር እናሰኣን ክኸይድ ብምግባር እዩ። “እቲ ዝበዝሐ ተምሃራይ ናብ ቤት ትምህርቲ ይመፅእ እምበር ድልዩት ምምሃር የብሉን። መምህር ኣብ ክፍሊ እናኣተወ ንሱ ናብ ደገ ይወፅእን ኣብ ደገ ኩሊል ይብልን። ናዓ እንትበሃል እውን ዳርጋ ምስመምህሩ ምጥምማት፣ ኣይኣለን በሃላይነት ሰፊሕ

ካብዚ ብተወሳኺ፣ ኣብ ስነ ልቦና መምህራን እታ ቤት ትምህርቲ እውን ከምቶም ካልኣት መምህራን ትግራይ ኣብ ዓብዩ ፀገም እዩ ወዲቐ ዘሎ። ምስቲ ዝተሓለፈ ዘይተኸፈለ ውዙፍ መሃሪ ተሓሳሲና ዝልዓሉ ሕጻናት ብምህላዎም እናቐዘምዎ ምንግር ኣሎ። ስለዚ ስነ ልቦና መምህር እንተዘይቀይርኻ ኣብ ውፅኢት ተምሃራይ ክመኣይኻ ይከኣል እዩ ማለት ኣይከኣልን። እቲ መምህር ናብ ክፍሊ ይኣቲ ኣሎ እዩ። ሓሪኑ ክስርሕ ይፅዕር ኣሎ። ካብ ዝተሓለፈ ዓመት እውን ዝተሸ

ተምሃራይ ሸዊት ኣብረሃለይን ተምሃራት ሰናይት ገ/ህይወትን ተምሃሮ 12 ክፍሊ ኣሓሻዊ ካልኣይ ብርኪ ቤት ትምህርቲ ኣጉላዕ እዮም። እዞም ተምሃሮ ከምብብልዎ፣ መምህራን ብዘለዎም ዓቕምን ብኣታዎታት ትምህርትን ብትምህርቶም ክነፍዑ ዝለዓለ ሓገዝ ከምዝገብርሎም ይገልፁ። ይኹን እምበር ኣብ ምምሃር ምስትምሃር ተወሰኹት ክኾንዎም ዝኸኣሉ መፅሓፍቲ ኣብ ምርካብ ፀገማት ኣለው። ብፍላይ ቤተ ፈተነ ብዘይምህላወ ብክልስ ሓሳብ ዝተምሃርዎም ብተግባር ክትግብርዎም ከምዘይከኣሉ ከምኡ እውን እኹል መምሃሪ መፅሓፍት ቤተ ንብብን ስለዘየለተወሰኹት መፅሓፍት

ናብ ገፅ 17 ይዘውር

ቢዩዛ ህዝቢ ዝሓለፍኩም ጀጋኑና ሕድርኹም ኣይነዕብርን!!

ተጋደሎ

ነቅሰገ- - - ትእምርተ ፅንዓት!

ካልአይን መወዳእታን ከፋል

አብ 2013 ዓ/ም ዝተኣዘጀ ኩናት ፅንዓት ንምምካትን ሕቕ ወረርሒ ሰይጣካ ሃለዎትን ድሕንነትን ህዝቢ ትግራይ ኣብ ምውሓስ ግደ ወያኔን ምልሻታትን ትግራይ ዝለዓለ ነይሩ። ጀጋኑ ወያኔን ምልሻታትን ወረዳ ነቅሰገ እውን ኣብ 2013 ዓ/ም እዋን መኸተ ኣንጻር ኩሎም ወረርሒ ተሰሊፎም ተአምራዊ ጀግንነት ፈጸሞም። ንፈለግ እዋን 14 ታሕሳስ 2013 ዓ/ም ኣብ ሓራን እንደርታን ምስ ፀላኢ ተኳሺሎም እዮም። ድሕሪኡ ኣብዝተኸየዱ ግጥማት እውን መላእ ህዝቢ ወረዳ ነቅሰገ እኸለማይ ሓዙ፤ መናእሰይ ባህላዊ መሳርሕታት ሓዘም ብምቅላስ ኣብ ልዕሊ ፀላእቲ ዓባይቲ ዓወታት ከምዘመዘገቡ ዝድህሰስ ትሕዝቶ ኣብ ዝሓለፈ ሕታም ምቕራብና ይዝከር። ንሎሚ ድማ ካልአይን መዘዘምን ከፋል ፅንዓት ጀጋኑ ወያኔን ምልሻታትን ተጋደሎን ወረዳ ነቅሰገ ከምዘሰብሰቡ ቀረቡ ኣሎ።

ነባር ተጋዳላይ ናይ ሕዝ ወያኔ ስዩም መናእሰይ ይበሃል። ኣብ ጉዕዞ ቃልሲ 17 ዓመት መስዋእቲ ከፊሉ ህዝቢ ትግራይ ንምውሓስ ወዲ 16 ዓመት እናሃለወ እዩ ተጋዳላይ። “ኣብዚ ንዘበፀሐኒ ውድብ ህወሓትን ህዝቢ ትግራይን ድማ ኣይክሕድን” ኢሉ ካብ ወረዳ ዓገብጃ (አገው) ስድርኡ ገዳፍ ምስ ኣርባዕተ ብዮቱ ብምጃን ኣብ 2013 ዓ/ም ዝተኣዘጀ ኩናት ፅንዓት ንምምካት ነቅሰገ ኣተወ። ምስ ኣመራርታን ምልሻን እቲ ወረዳ ድማ ተራኸቡ። “ኣብ ብልሽ ኣብዝተገበረ ውግእ ምስ ምልሻ ነቅሰገን ስራዊት ትግራይን ኮይኑ ተዋጊኡ። ኣብዚ ውግእ ዓብይ ዓወት ዓተሩ። ብድሕሪኡ እውን ኣብ እምባ ተዋግኡ። ኣብዚ ውግእ ወያኔን ምልሻን ነቅሰገ ብዝለዓለ ፅንዓትን ጀግንነትን እንትዋግኡ መናእሰይ እታ ወረዳ እውን ፀላኢ መሊእኻ ንምጥፋእ ካብ ዝነበሮም ዓብይ ባህሪ ብምብጋስ ዘርእይዎ ዝነበሩ ሓባን ጀግንነትን ዝተፈለየ ነይሩ። ወገን ኒሕን ስኒቕም ስትራቴጂካዊ ቦታ እናመራጹ ከም እምነ፤ ፋሲ፤ ገምገማ ካልኣት ባህላዊ መሳርሕታትን ብምሓዝ ንፀላኢ ገጠምሎ። “ኣብ እምባ ዝነበረ ውግእ ሓይ ወዲ 17 ዓመት መናእሰይ ንሓይ ኣብ ብሬን ፀላኢ ብእምነ ወቕዑ እንትቐትሎ ዝገርም ጀግንነት እዩ ርእዮ። ህዝቢ ነቅሰገ እውን ብኩሉ መዳይ ሓይዘ፤ ብዝገርም ኩነታት ተዋጊኡ ታሪኽ ዘይርእዮ ጀግንነት ሰራሕ እዩ። በዚ ጀግንነት

ድማ ኣዝዩ ተሓቢኒ እዮ” ይብል ወያኔ ስዩም። ወያኔ ስዩም፤ ንኩናት ፅንዓት ከምክት ድሕሪ ምውፅኡ ኣብ ኣገው ዝርከቡ ስድርኡን መላእ ቤተሰቡን ከምቲ ንህዝቢ ትግራይ ዝገጠሞ “ደቂ ሸፍታ፣ ደቂ ጁንታ” እናተብሃሉ ብተለኣኸቲ ኣብይ ኣሕመድን ሓይሊ ትምክሕቲ ኣምሓራን ግፍዕታት ይፍፀሙሎም ከምዝነበረ ይዛረቡ። ኮይኑ ግና በዚ ግፍዒ ንድሕሪት ኣይበለን። ደሃይ ስድራ ኣብ ዝረኸበሉ እዋን ብዮቱ “ኣጅኻ! ዝጀመርኩዎ ቃልሲ ንድሕሪት ከይበልክ ቐፀለሉ” እናብሉ የተባብዕዎ ከምዝነበሩ እውን ይገልፃ።

ነባርቲ ከተማ ነቅሰገ ወ/ሮ መዓሩ ውኅህ ብወገንን ሸዑ ዝነበረ ኩነታት ከምዚ ይገልፀኦ፤ ኣብ 2013 ዓ.ም ፀላኢ ብዝተፈለለዩ ኣንፈት ንምእታው ዓሊሙ ተንቀሳቐሰ። ኣቐዲሙ ብኸቢድ ኣፅዋር ገይሩ ንወረዳ ነቅሰገ ምድብዳብ ጀመረ፤ በዚ ድማ ብርክት ዝበሉ ዝውጡ ኣቃዒሉ እዩ። ኣብ ህዝቢ ዘብፀሐ ግፍዕን ጨፍጫፍን ኣዝዩ መስካሕከሊ ነይሩ። ህዝቢ ፎቕዶ ጫካን በረኻን እዩ ኣሕሊፍዎ። እዚ ግፍዕን መከራን ዝበዝሐ ህዝቢ ምስ ሚሊሽያኡ ኮይኑ ኣንጻር ፀላእቱ ተቐሊሱ። ስንቅን ፅጥቅን እናብፀሐ ኣብ ጎድኒ እቶም ጀጋኑ ተሰሊፎ ብዛዕባ ፀላኢ ሓበሬታ እናሃበ ተቐሊሱ። መንእሰይ ለይትን ቀትርን ተጓዲዞ ምስ ፀላእቲ ፊት ንፊት ገጠሙ ተአምር ሰራሑ። ሳላ ከምኡ ዝነበረ ድማ ተግባሩ። ህዝቢ ነቅሰገ ደቂ ካብ ምግዳል ጀመሩ ንቅሰ-ላት ባዕሉ እናተሸከመ ናብ ሕክምና ይወስድ። ናብ ዝዘኡ ወሲዱ ይሕብሕብ፤ ይምግብ። ብባህላዊ መድሓኒት ገይሩ ይሕክም ምንግሩ እተን ኣዶ ጀግና ወላዲት ይገልፃ።

ኣብ እዋን መኸተ 2013 ዓ/ም ህዝቢ ነቅሰገ ዝነበሮ ቐልሰን ተሳትፎን ኣመልኪቶም ሙብርሂ ዝሃቡና ካሊኦ ነባር እታ ወረዳ ኣይተ ታደሲ ኻልኣይ እዮም። ህዝቢ ነቅሰገ ብዝለዓለ ፅንዓት ተቐሊሱ እዩ። ፀላኢ ግዝያዊ ልዕልን ረኺቡ ምስ ኣተወ እውን መንእሰይ ኮነ ኣጠቓላኢ እቲ ህዝቢ ኣንጻር ፀላእቲ ብብዓቕሙ ተቐሊሱ እዩ። ገፅ ፀላኢ ንዘይምርኣይን ካብ ጨፍጫፍን ግፍዕን ንምግላጥን ህዝቢ ፎቕዶ በረኻን በዓትን ተሓቢኡ። ህዝቢ ዝዘኡ ለቕቕ ምስ ከደ ፀላኢ ከም ድልዮቱ ዘርፍዎ፤ ዝውጡ ብኣልማሚት ኣቃዒሉ። እንስሳ ሓዙ ከሃድም ክንደይ መከራን ስቓይን ኣሕሊፉ። ፀላኢ ድማ ዘዝረኸበን እንስሳ

ሓራዱ በሊዕወን። ንብረት ኣይገደፈን። ዝውሰድ ወሲዱ። ዝሰበር ሰይሩ። ዝቐደድ ቐዲዱ። ዝቃፀል እውን ኣቃዒሉ። ህዝቢ ነቅሰገ ፀላኢ ከወፅኦ እንተሎ እናኣተወ፤ ፀላኢ ከኣትው እንተሎ ድማ እናወፀ ተራእዩ ዘይፈልጥ ስቓይ ኣሕሊፉ። ካብቲ ዝበፀሐ ዝነበረ ስቓይን መከራን ተበጊሱ ብሕራኒ ሳላ ዝተቐሊሰ ድማ ተራእዩ ዘይፈልጥ ጀግንነት ፈጸመ።

“ህዝቢ ነቅሰገ እዚ ኩሉ ግፍዕን መከራን እናበፀሐ ኣይተምበርከኸን። የግዳስ ብዝለዓለ ኒሕን ፅንዓትን ድኣ ተቐሊሱ።” ይትረፍ መንእሰይ ደቂ ኣንስትዮን ሽማግሌታትን እውን ብዝገርም ጀግንነት ተቐሊሶም። ማሕፀን ጎጆሞን ሓዙ ዝኣተወ መንእሰይ ከለሽንን ብሬንን ማሪኹ ዝወፀሉ ተአምራዊ ጀግንነት ከም ዝተፈፀመ ኣይተ ታደሲ የዘንትው። ብፍላይ ኣብ እምባ ዝተገበረ ውግእ መንእሰይ ብረት ከይሓዘ ናብ ውግእ ብምእታው ብረት ሓዙ ዝወፀሉ ኩነታት ነይሩ። ጀግንነት ናይቲ መንእሰይ ፍሉይ እዩ። ፀላእቲ ካብ ዝበዘሕ መሬት ትግራይ ተወቕዖም ምስ ወፁ ድማ መንእሰይ ነቅሰገ ከጋደል ወሲኑ ብበዝሐ ናብ ስራዊት ትግራይ ከም ዝተፀምበረ ኣይተ ታደሲ ይገልፀ።

ከምቲ ቡብግዚኡ ዝተገለፀ ህዝቢ ትግራይ ኣብ እዋን መኸተ ኩናት ፅንዓት ዘርእዮ ሓይነታዊ ፅንዓትን ዝፈፀሞ ጀግንነትን በዚ ሓይር ፅሑፍ ተንቲንካ ዝውዳእ ኣይኮነን። እዚ ስለዝኾነ እዩ ካብ ባሕሪ ብጭልፋ ከምዝበሃል መስተንከራዊ ጀግንነት ህዝቢ፤ ወያኔን ምልሻን ነቅሰገ ቆንጠርና ነቅርቦ ዘለና። ኣብቲ ናይ 2013 ዓ/ም እዋን መኸተ ህዝብን መንእሰይን ነቅሰገ ናብ ሆስፒታል ለምለም ካርል ማይጨው ልዕሊ 20 ቕሱላት ኣባላት ስራዊት ትግራይ ተሸኪሞም ብጓጓ ፀላኢ ብምሕላፍ ብሕቡኦ ክሕከሙ ብምግባር መስደምም ልኡኽ ከምዝፈፀሙ ኣብቲ እዋን ከንቲባ ከተማ ማይጨው ዝነበረ ኣይተ ሳምሶን ተፈሪ የዘንትው። እዚ ኣሃዛዊ መረዳእታ ከም ኣብነት ንምጥቃስ እምባር ኣብ ዝተፈለለዩ እዋናት በዚ መልክዕ እዚ ዙርያ መለሽ ኸበግ ፀላእቲ እናጠሓሱ ቡብግዚኡ ውጥኣትና ይሕከሙ ነይሮም እዮም። ካብዚ ሓሊፉ ኣብ በዓቲ ኮይኖም ንዝሕከሙ እውን መድሓኒት እናብፀሐ ክሕከሙ ይገብሩ ነይሮም። ህዝብን መንእሰይን ከተማ ማይጨው፤ ኣብ ሆስፒታል ለምለም ካርል ማይጨው ዝሰርሑ ሓይይምን ስራሕተኛታትን ምስ ህዝብን መንእሰይን

ነቅሰገ ብምውዳድ ቕሱላት ክሕከሙ ኣብ ምግባር ዘይሕለል ቃልሲ ገይሮም እዮም። መናእሰይ ከተማ ማይጨው ካብቲ ሆስፒታልን ካልኣት ጣብያታት ጥዕናን መድሓኒት እናወሰዱ ኣብ በዓቲ ኮይኖም ንዝሕከሙ ወያኔን ኣባላት ስራዊት ትግራይን ብለይቲ እናተጓዱዎ እኸለማይ ይኹን ከም መድሓኒትን መሳርሕታት ሕክምናን እናብፀሐ ጉቦኣም ፈፀሙ። እቶም ሓይይም ብወገናም ብዘይዕረፍቲ ቀትርን ለይትን ቕሱላት ብምሕካም ሞያዊ ግቡኣም ጥራሕ እንተይኮነ ህዝባዊ ልኡኽም ፈጸሞም። ካብዚ ሓሊፉ ቕሱላት ኣብ መንበሪ ዝህዝቢ ከተማ ማይጨው ኮይኖም ዝሕከምሉ ኩነታት ነይሩ። እዚ ኩሉ እንትግበር ፀላኢ ከንዲ ፍረ ጣፍ እትኸውን ሓበሬታ ኣይረከብን። ንኩሉ ብምሸጥር ሓዙ ተንቀሳቐሰ። ኣብቶም ሓይይምን ስራሕተኛታትን እቲ ሆስፒታል እውን ከምኡ። ቡብግዚኡ ናብቲ ሆስፒታል ዝኣትወ ቕሱላት ኩሎም ስራሕተኛታት ይፈልጥም እዮም። ኮይኑ ግና ሓንቲ ምሸጥር ናብ ፀላኢ ኣይትበፅሕን ነይሩ። ብከምዚ ድማ ቕሱላት እናሕከሙ ከድሕኑ ብምግባር ቀልጢፎም ናብ ስራዊቶም ከፅምቡና ይገብሩ ነበሩ። ህዝቢ ትግራይ ዘካይዶ ኩናት ህዝባዊ ኩናት እዩ ዝተብሃለሉ ምኽንያት ካብዚ እዩ ዝተገለፀ።

እዚ ከምዚ እናሃለወ ፀላኢ (ፋሽስት ስራዊት ኣብይ) 28 ሐዳር 2013 ዓ.ም ናብ ወረዳ ነቅሰገ ከም ዝኣተወ ኣብቲ እዋን ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ምምሕዳር ፀጥታ ወረዳ ነቅሰገ ዝነበረ ተጋዳላይ ሓየሎም ንጉስ ይሕብር። ፀላኢ ፈለማ ናብ ነቅሰገ ከኣትው እንተሎ ንምልሽያን ወያኔን “ኢድኩም ሃቡ፤ ብረትኹም ኣረክቡ” ዝብል መምርሒ ኣውረደ። ኣብ ውሽጢ ሰለስተ መዓልቲ ንከረከቡ ድማ ቀጢን ትእዛዝ ሃቡ። “ኣብ ውሽጢ ሰለስተ መዓልቲ እንተዘይኣረከቡኩም ስጉምቲ ክወስድ እዮ” በለ። ኢድ ምሃብን ምንብርካኸን ንህዝቢ ትግራይ ኣይሕሰብን እዮ ምልሽያን ወያኔን ነቅሰገ እውን፤ “ኢድና ኣይንህብን፤ ብረትና ኣይነረክብን” ዝብል መልእኸቲ ሰይደሉ። ንኩነታት እቶም ምልሽያን ወያኔን ከተረደኦ ፀላኢ ቀልጢፉ ንከተማ ነቅሰገ ለቕቕ ናብ ማይጨው ሃደመ። ምልሽያን ወያኔን ድማ ነዚ ዕድል ተጠቐሞም ቀልጢፎም ናብ ምትዕርራይን ምውዳብን ኣተወ። ብመሰረት እዚ ኣብ ሰለስተ ሓይሊ ወደቡ። ሓይሊ ሓይ ጣብያታት ሓይነትን ድምን ዝሓዘ ኮይኑ ብኣንፈት ማይጨው ንዝመፅእ ፀላኢ ክትምክት ሓይሊ ክልተ ጣብያታት እምባጋን ዓረናን ብምሓዝ ብኣንፈት ማይ ማዕዶ ንዝመፅእ ፀላኢ ክትወቕዕ ሓይሊ ሰለስተ ድማ ጣብያ ንቅሕን ከተማ ነቅሰገን ማእኸል ገይራ ካብ ሰቕጣ ተበጊሱ ብፅታ ንጨራይ ዝመፅእ ፀላኢ ክትምክት ተገብረ።

በዚ ኣቢሉ 14 ታሕሳስ 2013 ዓ.ም ፈለማዊ ውግእ ዝተኸየደሉ ግዜ ምንግሩ ተጋዳላይ ሓየሎም የዘኸኸር። ኣብቲ እዋን ሓይ ቦጦሎኒ ፀላኢ ብኣንፈት ማይ ማዕዶ ናብ ወረዳ ነቅሰገ ተገብሮ። ሸዕኡ ምልሽያን ወያኔን ነቅሰገ ምሉእ ብምሉእ ተወዲቦም ዝተዳለውሉ እዋን ነይሩ። ፀላኢ ይመምም ከምዘሎ ሓበሬታ ስለዝነበሮም ስትራቴጂካዊ ቦታኣም ሓዙ። ብመሰረት እዚ ብልሽ፤ ገደፈና፤ ዓዲ ዳዕር፤ ዓምዲ ትግራይ ኣብ ዝበሃሉ ወሰንቲ ቦታታት ዓረዱ። ብማይ ማዕዶ ዝመፀ ፀላኢ ካብ ቢልያ ከሳብ ብልሽ ዝበሃሉ ቦታታት ተዘርገሑ። ውግእ ድማ ተጀመረ። እግሩ ናብ ዝመርሖ እምባር ናብይ ይገብዩ ከምዘሎ ዘይፈልጥ ፋሽስት ስራዊት ኣብይ ብውሳኔት ወያኔን ምልሽያን ተደዳኹ። ብድሕሪ

ናብ ገፅ 17 ይዘውር

ማይን ኢነርጅን

ብምትሕብባር ምስንዳእ ጋዜጣ ወይንን ቢሮ ማይን ኢነርጅን ትግራይን ዝዳሎ መደብ

ወፍሪ ንምርግጋፅ ተጠቃምነት ልምዳት መስኖ

አይተ ኣረጋዊ ኣማረ

21 ጥቅምቲ 2018 ዓ/ም ካብ ከተማ መቐለ ናብ ዞባ ማእኸል ወረዳ ላዕላይ ማይጨው ተጓዒዝና። ጉዳይ መጓዳዚና ኩነታት ህንፃት ትካላት መስኖ ማይ እታ ወረዳ እንታይ ከምዝመስል ብምድህሳስ ብሉፃት ስራሕቲ እታ ወረዳ ናብ ካሊኦ ከባቢ ንምግፋት፡ ህንፃት ስራሕቲ መስኖ ማይ ብምጥንኻር ዝተሰርሐ ስራሕቲ ኣብ ምህርቲ ምስሳን ክህልዎ ዝኸለል ረብሐ ምዕዛብ እዩ። ኣብ ከይዲ ጉዕዞና ኣረሰታይ ትግራይ ዝናብ ክረምቲ ተጠቐሙ ዝዘርእም ዝራእቲ ዘመነ ምህርቲ 2017/2018 ዓ/ም እንታይ ከምዝመስሉ የማነ ፀጋም ቆላሕ ኢልና ተግዚብና። ሙብሕትኦም ዓይነታት ዝራእቲ ኣፍ ኣውግኦም “ኣካቢ የድልየና ኣሎ” ዝብሉ ዘለዉ ይመስሉ። ደራጃም ከፊደል እናተገበኦም ከይተግዕዱ ንኣደጋ “ፀያቕ ማዕዲ” ዝናብ ይፅበዩ ኣለዉ። ካብቶም ዝፅበዩ ዝራእቲ ውሑዳት ዕድል ዝረኸቡ ዝተግዕዱ እንትህልው፡ ንእሽተን መጠን ዘለዎም ኣዝርእቲ ድማ ገና ዘይደረጃ እዮም።

ኣብ ኩሎም ዝተገባዘኑም ከባቢታት ብፅቡቕነቱ ደማቕ ዝርእ ዘርእ ጣፍ እዩ። ነዚ ፍሉይ ፅባቕ ዝወነነ ዘይተግዕደ ጣፍ ኮነ ካልኣት ዝራእቲ ዝናብ እንተዘኒሱም ከበፊት ዝኸለል ጉድኣት ለይትን ቀትርን ኣብዚ ብርኪ ክበፅሕ ዝፀገደ ኣረሰታይ ይፈልጡ። እም “ቀዳሚት ስያ ዝበልፀፀ ዘዝቀደመ ናብ ኸፈራ” ክንብል ንፈቱ። ትዕዛብትና እንተይመናናና ናብ ዝወፈርናሉ ወረዳ ላዕላይ ማይጨው ጣብያ ዱራ ቁሽት ዱራ ግድብ ማይ ንጉስ ቢሮትና።

ግድብ ማይ ንጉስ ግልጋሎት ምሃብ ካብ ዝጅምር 25 ዓመት ከምዝገበረ፡ 500 መራሕቲ ስድራ ብማሕበር ግድብ ማይ ንጉስ ንዝተወደቡ ከምዘስተኣናግድን እኹል ቀረብ ማይ ከምዘለዎን ካብ ተጠቀምቲ ኣረሰታት ዝረኹብናዮ ሓበሬታ የመላኽት። ኣረሰታት ዱራ ረብሐ መስኖ ስለዝተረደኦም ዋሕዲ ዝናብ ዘለዎ ክረምቲ እንተጋጥም እውን መሬቶም ብዙሕ ማይ ዘይጠልቡ ከምዓተርን ዕፉንን ዝበሉ ዝራእቲ እናዘርኡ እዮም ዝጥቀሙ። እምበኣርከስ ማይ እቲ ግድብ ተጠቐምኦም ኣብ ዓመት ክልተ ሰለስተ ጊዜ ዘልምዑ ተጠቀምቲ ረኺብና ኣዘራረብናዮም ኣለና።

መንእሰይ ጉብረገደቕ ጉብረስላሴ ነባሪ ወረዳ ላዕላይ ማይጨው ጣብያ ዱራ ቁሽት ዱራ ብማይ ክረምቲ ዝሸወተ ዕፉን ኣልዒሲ ንኸለእ ምህርቲ ሓጋይ

መስኖ ግድብ ማይ ንጉስ ኣብ ግራቱ ንዝተኸለፎም ከምዝገርቲ፡ ካውሎ፡ ሰላጣ እናስተዩ ኢና ኣብ ሕርሻ ቦትኡ ረኺብናዮ። እቲ መንእሰይ ቅድሚ ግድብ ማይ ንጉስ ምጥቃሙን ድሕሪኡን ዘሎ ኩነታት መንባብርኡ እንታይ ከምዝመስል ኣነፃፃሩ ገሊፁልና እዩ። እዚ እውን ቅድሚ ግድብ ማይ ንጉስ ምጥቃሙ ናብራ ምኽኣል ኣብይዎ ናብራ ስደትን መንገድታቱን ኣብ ምፅናዕ ኣትዩ ምንባሩ ዝተግዘቡ ወለዱ ናብ ስራሕቲ መስኖ ክኣቱ ከምዝገበሩ እዩ ዝሕብር። ካብ ምጥቃሙ ግድብ ማይ ንጉስ ዝጅምር ግና ርፃዑ ኣፍሲሱ ብዘይጭንቄ ናብርኡ ከምዝመርኡ እዩ ዝዛረብ። ከምፀገም ዝገልፀ እቲ ማይ ዝሓልፈሉ መትረብ ብስሚንቶ ስለዘይተሰርሐ ነትዒ ግራውቲ እቶም ኣረሰታት ከምዘበላሸዎም ይገልፁ። ካሊኦ ተጠቃሚ ግድብ ማይ ንጉስ ኣይተ ኣረጋዊ ኣማረ እዩ። እዚ ወገን ኣመራርሓ እቲ ማሕበር ከምዝኾነን ቅድሚ እቲ ግድብ ምስርሑ ካብ ወኣዚ ማይ ብምኽታር ብሞተር እናስሓቡ ስራሕቲ መስኖ የካይዱ ከምዝነበሩን ኣዋጊዑና። እዚ ድማ ንብዙሕ ወፃኢ ከምዝተሳጠሐ ጥራሕ ዘይኮነስ “ኣነ ቀዲመ ኣነባ” ብምባል ባእሲ ዝበዝሐ ምንባሩ ይዛረብ። ግድብ ማይ ንጉስ ግና ብእባ ማይን ኮሚቴ ማይን እናተመርሐ ብፍትሓውነት፡ ሕግን ስርዓትን ተኸቲሎ ስራሕቲ ዘሰገፈ እዩ። ተጠቀምቲ እውን እቲ ግድብ ፍሉይ ሓለዎ ስለዘድልዩ ክልተ ቀውምቲ ዋርድያታት ቆፃሪም እናሓለውዎ ይርከቡ። ካብዚ ሓለፉ ካብቲ ግድብ ከሳብ ማእኸላት ሕርሻ ዝወስዱ መትረባት ማይ ስርዓት ወፃኢ ለይቲ ብተራ ዝሕሉ ኣይሉ ሰብ ተመዲቡ ስጦም ሓለዎ እናተኸየደሉ ይርከቡ። እቲ ዝገርም ነገር ኩሉ ስራሕቲ ግድብ ማይ ንጉስ ኣባላት ብዘወፅእዎ ስራት ዝምራሕ ምዃኑ እዩ። መንግስቲ ትካል ግድብ ማይ ንጉስ ስራሕ ነቲ ሕብረተሰብ ኣረኪቡ እዩ። ሕዚ ሕብረተሰብ ባዕሉ የመኣድሮን ይጥቀሙሉን ኣሎ። ኣብዚ ልዕሊ ዓቕሚ እቲ ኣረሰታይ ዝኾኑ ፀገማት ሕፅረት ምሩፅ ዘርእ፡ ፀረ ባልዕ መድኣኒት፡ ነትዒ መትረብ እዮም። መንግስቲ ነምዕ ፀገማት ብዓል ሞያ መዲቡ ምክትታል ዝገብረሎም እኳ እንተኾነ ብፍላይ እቶም ባልዓት ነቶም ብበዓል ሞያ ዝቐርቡ ፀረ ባልዕ መድኣኒታት ብምልምዕዳም ተጠቀምቲ ኣብ ፀገም ከምዝርከቡ ኣመራርሓ ማሕበር ግድብ ማይ ንጉስ ኣይተ ኣረጋዊ ይሕብር።

ኣረሰታት ወረዳ ላዕላይ ማይጨው ኣብ 2012 ዓ/ም ኣብ ህንፃት መስኖ ዝነበረ ኣተሓሳስባ ፅቡቕ ደረጃ ባይሎ ከምዝነበረ መተሓባበሪ ከይዲ ስራሕ ህንፃት መስኖ ማይ እታ ወረዳ ኣይተ ሰለሙን ሃይለ የረድኡ።

እቲ ኣረሰታይ ንመንግስቲ ካብ ምዕባይ ወፃኢ ባዕሉ ብውልቀን ብሓባርን ተወዲቡ ትካላት መስኖ ማይ ምህናፅ ጀሚሩ ነይሩ። ኣብቲ እዋን ዝነበራ ብዝሒ ትካላት ማይ 1,506 ዝሰርሐ፡ 220 ዘይሰርሐ ብድምር 1,726 ኮይነን እዘን ትካላት ማይ ከልምዕኦ ዝኸለላ “ፖተንኻል” 1,362 ነጥቢ ኣርባዕተ ሄክታር መሬት ነይሩ። ብዚ ፖተንኻል ተረባሕቲ ዝነበሩ 5,310 መራሕቲ ስድራ ከምዝኾኑ እቶም መተሓባበሪ ይገልፁ።

ይኹን እምበር ኣብ 2013 ዓ/ም ብልፍንታውያን ኣይልታት ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ትግራይ ብዝተፈፀመ ኩናት ፅንተት ካብዘን 1,726 ትካላት መስኖ ማይ እተን 74 ትካላት መስኖ ማይ ዝተቐፀለን ተፈቲሖን ዝተወሰዱን እየን። እዘን 74 ትካላት መስኖ ማይ ነገ 21 ነጥቢ 61 ሄክታር መሬት መስኖ ዘልምዕ ብምንባረን ብኣኣን ዝርብሑ ዝነበሩ 414 መራሕቲ ስድራ ብጥሜት ተጠቐምዎ እዮም። እተን ትካላት መስኖ ማይ ምሉእ ብምሉእ ስለዝገባዎ ንዕኡን ንምትካእ 51 ሚልዮንን 39 ሺሕን 340 ብር ከምዘድሊ ብመፅናዕቲ ተረጋጊፁ እዩ። እዚ ምስቲ ዝበፀሐ ፅንወት ብሓደ ጊዜ ክትካእ ስለዘይኸለል ኣብ 2016 ዓ/ም 13 ትካላት፡ ኣብ 2017 ዓ/ም 20 ትካላት ብድምር 33 ትካላት ብምፅጋንን ብምትካእን ተሰሪሖን ኣለዎ። እዚ ድማ 246 መራሕቲ ስድራ ተረባሕቲ ዝገብር 90 ነጥቢ 364 ሄክታር መሬት ዘልምዕ እዩ።

ኣረሰታት ነዳዲ ተጠቐምኦም ዘልምዕዎ ስራሕቲ መስኖ ንኸሓርር ስለዘቃልዎም ብሓይሊ ፀሓይ ዝሰርሐ ሰላራት ቅድሚ ኩናት ትግራይ ኣትሒዞም ምትእትታው ጀሚሮም ነይሮም። ብምዃኑ ቅድሚ ኩናት ትሸጥጥ ዝነበራ ኮይነን ድሕሪ ኩናት ሰለስተ ተወሲኹን ብድምር ብ12 ሰላራት ዝሰርሐ ትካላት መስኖ ማይ ኣብታ ወረዳ ተኣታትዮን ፅቡቕ ግልጋሎት ይህባ ኣለዎ። ብፍላይ ምስቲ ሕፅረትን ምኽባር ዋጋ ነዳድን ተተሓሒዞ እም ድማ ኣብ 2017 ዓ/ም ብሞተራት ዝለምዕ መስኖ ስኣን ነዳዲ ምስሓረረ ድሌት ኣረሰታት ኣብ ሰላራ ዝደፍሩ ኣድሂቡ ኣሎ። እቶም ተጠቀምቲ መስኖ “ኩነታት ይሰተኽኸለልና፤ ብልቓሕ ክንጥቀም ይቕረበልና” ይብሉ ከምዘለዉ ኣይተ ሰለሙን የረድኡ።

ደሚርካ እንትርእ ኣብ ወረዳ ላዕላይ ማይጨው ኣብ 2017 ዓ/ም 1,308 ዝሰርሐ 443 ዘይሰርሐ ብድምር 1,751 ትካላት መስኖ ማይ ኣለዎ። እተን ዝሰርሐ ዝኸፍንኦ ፖተንኻል 1,333 ነጥቢ ኣርባዕተ ሄክታር መሬት ኮይኑ ን5,677 መራሕቲ ስድራ ተጠቀምቲ ዝገብር እዩ። ኣብዚ ሸፋን ትካላት መስኖ ማይ እተን ጣብያታት ዝምልከት ፍትሓውነት ዝገደሎ ከምዝኾነ ኣይተ ሰለሙን ይገልፁ። ንሱ እውን ኣብ ኩሉ ከባቢ ዘሎ መራሕ ስድራ ነቲ ከባቢኡ ዝጥቀም ቴክኖሎጂ ተጠቐሙ ትካል መስኖ ማይ ብምትእትታው ተረባሒ ክኸውን እናተገበኦ ምቹው ኣብ ዝኾነ ከባቢ ጥራሕ ስለዝሰራሕ ኣብ መንጎ ወረዳታትን ጣብያታትን ፍትሓውነት ሸፋን ከምዘየለ እዮም ዘረድኡ።

ንኣብነት፤ ኣብ መንጎ እተን ጣብያታት እታ ወረዳ ዘሎ ኣፈላላይ ፖተንኻል እንትንርእ ኣብ ጣብያታት ማይ ወይኒ 15 ነጥቢ 05 ሄክታር፡ ሓዲሽ ዓዲ 18 ነጥቢ 255 ሄክታር፡ ናትካ ብላዕ 24 ነጥቢ 892 ሄክታር፡ ሓወስታ 31 ነጥቢ 5 ሄክታር፡ ሰግላሚን 37 ነጥቢ 15 ሄክታር፡ ሚሒ 39 ነጥቢ 676 ሄክታር፡ ደብረ ብርሃን 56 ነጥቢ 807 ሄክታር ዝበሃሉ ሸውዓተ ጣብያታት 223 ነጥቢ 33 ሄክታር መሬት ዘልምዕ ፖተንኻል ኣሎ። ኣብ ሓንቲ ደብረ ቃል እትበሃል ጣብያ ባይሎ ድማ ልዕሊ ሸውዓተኣን ጣብያታት 267 ነጥቢ 52 ሄክታር መሬት ዘልምዕ ዝኸለል ፖተንኻል ኣሎ። እዚ ድማ ፍትሓውነት ሸፋን ከምዘየለ ዘርእ እኹል ኣብነት እዩ።

ብዚ መርኣዩ ኣብ ወረዳታት ዝህሉ ኣፈላላይ ሸፋን ካብኡ ንላዕሊ ከምዝኸውን ምርዳእ ይከኣል። ነዚ ኣፈላላይ መበገሲ ዝኸውን መንግስቲ መሰረተ ልምዳት መንገዲ ናብ ኩሉ ከባቢ ዘይምብፃሕ ቀንዲ ምኽንያት ኮይኑ መራሕነት ወረዳን ቢሮ ማይን ኢነርጅን እውን ግደ ከምዘለዎ ተራእዩ እዩ። እቲ ካሊኦ ፀገም፤ ህንፃት ትካላት መስኖ ማይ እታ ወረዳ ቅድሚ 2013 ዓ/ም ብ14 ኣይሉ ሰብ ዝዕመም ዝነበረ ኣብ 2018 ዓ/ም ብሓደ መተሓባበርን ሰለስተ ሰብ ሞያን ይውገን ምህላዉ እዩ። ፍልፍል እቲ ፀገም ቢሮ ማይን ኢነርጅን ኣይሉ ሰብ ዘይምምዳብ ስለዝኾነ ናይዚ መፍትሒ ድማ እኹል ኣይሉ ሰብ ምምዳብ፤ ስራሕቲ መስኖ ብበዓል ሞያ ጂኦሎጂ ፅንዓት ከምራሕ ምግባር እዩ። ካብዚ ብተወሳኺ ሓገዝቲ ዝበሃሉ መሳርሕታት ብፅላይ ስለዝገባዉን ስለዝተወረዘን ቀልጢፍካ ዝትከኣሉ ኩነታት ምፍጣር ኣገዳሲ እዩ። ካሊኦ ኣብ ወረዳ ኮይኖም ናብ ጣብያታት ከይወርዱ ሕፅረት መጓዳዝያ፤ መሓውር ህንፃት መስኖ ማይ ናብ ወረዳ ከይፅውዑ ሕፅረት ብጀት ስለዘለዉ ርክብ ምስጣብያታት የለን። ምስቢሮ ማይን ኢነርጅን ትግራይ እውን ብዘይካ ንፀብፃብ እትኾን ቴሌግራም ርክብ ስለዘየለ ከስተኻኸል ከምዘለዎ ኣይተ ሰለሙን የረድኡ።

ኣብታ ወረዳ ኣብ ስራሕቲ ልምዳት መስኖ ማይ ዘለዉ ፀገማት ንምፍታሕ ኣብ 2018 ዓ/ም ብብርኪ ጣብያን ወረዳን ክሰርሑ ተባሂሎም ዝተትሓዙ ትልምታት እንትንርእ፤ 42 ትካላት መስኖ ማይ ሓዲሽ ፅንዓትን ዲዛይንን ብምክያድ 45 ነጥቢ ሓሙሽተ ሄክታር መሬት ዘልምዕን 98 መራሕቲ ስድራ ተጠቀምቲ ዝገብርን እዩ። ኣብዚ ዓመት 38 ኣደሸቲ ህንፃት ትካላት መስኖ ማይ ብምስላጥ ክፈጥር ዝኸለሉ 52 ሄክታር ፖተንኻል መሬት ን34 መራሕቲ ስድራ ተጠቀምቲ ንምግባር ይሰራሕ ከምዘሎ ኣይተ ሰለሙን ይሕብሩ። ንኣብነት፤ 10 ውልቀ ህገረ ክሰርሑ ምስሓረሰቶት ብምርዳእ ክልተ ነጥቢ ሓሙሽተ ሄክታር ብምልማፅ 10 መራሕቲ ስድራ ተረባሕቲ ክኾኑ እዮም። ከምኡ እውን 89 ትካላት መስኖ ማይ ብምፅጋን 72 ነጥቢ ሓሙሽተ ሄክታር መሬት ናብ መስኖ ብምምላስ 116 መራሕቲ ስድራ ተጠቀምቲ ንምግባር ይሰራሕ ኣሎ። ካብዚ ብተወሳኺ 19 ማሕበራት መስኖ ብምጥንኻር 1,527 መራሕቲ ስድራ ክርብሑ እንትትለም ሸምንተ ሓደሸቲ ማሕበራት ብምጥያሽ እውን 56 መራሕቲ ስድራ ተጠቀምቲ ክኾኑ እዮም። ስልጠና ከምልክት እውን 31 ደቂ ኣንስትዮ ዝርከቡም 156 ተጠቀምቲ መራሕቲ ስድራ ስልጠና ብምሃብ ኣብ መፍረይይነት ተጠቀምቲ ክግባር እዩ።

ብድምር “ሓቂ እንተሎ ኣይትሓሱ፤ ማይ እንተሎ ኣይትትሓቕ” ከምዝበሃል መሬት ብሰፊሑ ማይ ብብዙሒ ስኣን ትኹረት ሂብካ ዘሎ ኣይሉ ሰብን ቴክኖሎጂን ብምውዳድ ኣብ ኩሉ ከባቢ ዝርከብ ሕብረተሰብ ተበፃኣይ ምዃን ድኽነት ኣብ ርእሰና ክዕምብብ የብሉን። ኣብ ቢሮብርኩ ዘሎ ኣመራርሓ እውን ንመስኖ ማይ ቐዳምነት ሂቡ እንትሰርሕ ሕብረተሰብ ካብ ጥሜት ዝወፅእ ምዃኑ ኣሚኑ እቲ ስራሕ ክዳምም ኣለዎ። ስራሕቲ ምስመስኖ ማይ ከተኣሳስሮም እንተሎ ከዓ ማይ ናይ ምዕቕርን ኣጠቓቕምኡን ይዓቢ ኣሎ። ምኽንያቱ ኩሉ መራሕ ስድራ ኣብ መስኖ ማይ ዘሳትፍ ስራሕ እንተተሰሪሑ ካብ ዘሎ ዕለታዊ ወሰኽ ናህሪ ዕዳጋ ብፍርያት መስኖ ክረጋጋይ ይኸለል እዩ። ኣረሰታይ ስድራኡ ንኸመርኡ ዝኸለሎ ቴክኖሎጂ መስኖ ኣብ ኩሉ ከባቢ ነቲ ከባቢ ብዝጥቀም ፍትሓዊ ሸፋን እንትህሉ መራሕቲ ስድራ ኣብ ስራሕቲ መስኖ ክኣትዉ እንትንሰርሕ ፀገም ኩላትና ክንፈትሕ ከምእንኸለል ክንፈልጥ ይግባእ።

ተሪር ቃልሲ... ካብ ገፅ 11 ዝዞረ

ሰባት ይሾሙን ስራሕ ይቆዩን፤ አይናትናን ዝበልዎም ድማ የውርዱ ነይሮም።

ካብዚ ሓሊፉ ዘይፍለጥ ሓሳብ ባንኪ፣ ካብይ ወገኢ ተገይሩ ይኸፈሉ ከምዝለዉ ዘይፍለጡ ግን ወገኢ ዝኾኑ ገንዘብ ይርእዩ። ንኡብነት፣ ንጥብቅና ዝኸፈል ዝነበረ ገንዘብ፣ ኣብ ከተማታት ትግራይ ይፍጠሩ ንዝነበሩ ማእኸላት ዕግርግርን ኣድማን ንምድጋፍ ዝወፀእ ዝነበረ ብሚልዮናት ዝቐፀር ገንዘብ ካብ ትእምት ከምዝነበረ ይፍለጥ እዩ። ካብየናይ ኣካውንት ዝብል ኦዲት ክገበርን ክፃረን ኣለዎ። ኣብ ኣዲስ አበባ ንሆቴል ንምንበሪ ክራይ ውልቀ ሰባት ብብሰለስተ ወርሒ ልዕሊ 450,000 እናተኸፈሎም ዝቐመጡ ነይሮም። ነዚኦም ዝወፀእ ዝነበረ ገንዘብ ኣብ ሓሳብ ትእምት ኣይርእን ግን ድማ ካብ ትእምት ከምዝኸፈል ሓበሬታ ኣሎ። ስለዚ ዘይሕጋዊ ሓሳብ ባንኪ ከምዝነበረ ምርዳእ ይከኣል። ካልእ ካብ ትካላት ትእምት ዝወስድዎ ገንዘብ ነይሩ። ንኡብነት፣ ካብ ሕትመት ሜጋ ሓሙሽተ ሚልዮን ብር፣ ካብ ፋብሪካ መድሓኒት ዓዲግራት ሓዶ ነጥቢ 59 ሚልዮን ብር፣ ካብ ስራሕቲ ንግዲ ጉና እውን ክሳብ ሓዚ መጠኑ ብዕሊ ዘይተፈለጠ ገንዘብ ወሲዶም እዮም። ካብዚ ብተወሳኺ ኣብ ስራዕ ሓሳብ ባንኪ ትእምት ዝነበረ ልዕሊ ኣርባዕተ ሚልዮን ብር ሓዚ የለን።ብድምር

ኣብታ ክፍተት ኣቲኦ ብኣዲት ገና ዘይተረጋገፀ ብርክት ዝበለ ግንዘብን ንብረትን ትእምት ብዝተዋደደ መንገዲ ክባኸንን ኣብ ዘይመዓልኡ ክውዕልን ተገይሩ ከምዝኸውን ይግመት።

እዚ ኩነታት ንምስትኻኻልን ቤት ምኽሪ ትእምት ተወሳኺ ሻብዓይ ህፁፅ ጉባኤ ብምፅዕዕ ከምብሓዲሽ መረጃ ኣካይዱ ካልኣት ውሳኔታት እውን ኣቐሚጡ እዩ። ብመሰረት እዚ ናብ ላዕሊዎይ ቤት ፍርዲ ይግበእኒ ብምባል ኣቲ ኣግድ ክልዓልን ዝተመረፀ ሓዲሽ ቦርድ ሕጋውነት ተላቢሱ ናብ ስራሕ ክኣቱን ተገይሩ ኣሎ። ኣብዚ ከይዲ ፕረዝደንት ግዝያዊ ምምሕዳር ትግራይ ዝገበሮ ደገፍ ዝለዓለ ነይሩ። ኮይኑ ግና ዋላ እኳ ብቤት ፍርዲ ተገይሩ ዝነበረ ኣግድ ዝተልዓለ እንተኾነ ኣቲ ካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ነባር ኣመራርሓ ዝኸፈሐ ክሲ ሓዚ እውን ጠጠው ኣይበለን። ስለዚ ቤት ምኽሪ፣ ኣመራርሓ ቦርድ ብዋናነት ድማ መላእ ህዝቢ ትግራይ ሃፍተ ገንቱ ዝኾና ትካላት ትእምት ካብ ጉሒላታትን ከዳዓትን ንምድሓን ቃልሲ ከሓይል ይግባእ።

ኣብዚ ብግዕሚ ዝለዓለ ቃልሲ ዝገበሩ ኣባላት ቤት ምኽሪ ትእምት ኣለዉ። ትካላት ትእምት ንምድሓን ልዕሊ ክልተ ወርሒ ስራሖም ገዲፎም ኣብ ዝለዓለ ድኻምን ግዕርን ነይሮም። ካብዚ ብተወሳኺ ኩሉን ኣብያተ ምኽሪ ወረዳታት ትግራይ፣

ሰራሕተኛታት ትካላት ትእምት ንፁር ቅዋም ብምሓዝን መግለፅታት ብምውጻእን ዝገበርዎ ቃልሲ ብግዕሚ ከምስገን ክድነቕን ዝግብኡ እዩ። ብኻልእ ገፅ ድማ “እንተዘይበሊዕናዮንን ንውልቀ ረብሓና እንተዘይአውዲልናን ኣብ ዝወዓለ ይውዓላ” ኢሉ ዓይኑ ዓሚቱ ዝቃለሰ ላዕሊዎይ ኣመራርሓ ምርኣይ ድማ ብግዕሚ የሕፍር። ክንደይ ስውኣት ረጊዖም ዝመፁ ነባራት ተጋደራቲ ኣብ ምጥፍፋእ ሃፍቲ ህዝቢ ትግራይ እንትዓስሉ ምርኣይ ብግዕሚ ዘሕዝን ምጃኑ ኣይተ ጥላሁን ይገልፁ።

ኣብዚ ሓዚ እዋን ኣቲ ሓዲሽ ኣመራርሓ ቦርድ ትእምት ስሩዕ ስርሒ ዝጀመረ እንትኸውን ብዛዕባ ትካላት ትእምት ምሉእ ግንዛብ ክህልዎ ዝኸኣሉ ስራሕቲ እናተሰርሐ ፀኒሒ እዩ። ከምኡ እውን ቅድም ክብል ዝተዳለወ ስትራቴጂክ ትልሚ ከምመገባሲ ብምግባር ኣብ ዳግመ ሕውየት እተን ትካላት ቀጻሊ ከመይ ክኸዳ ከምዝኸኣሉ ብምሁራን ዝተፀገው መፅዕዕትን ዝተሓበሩ ምኽሪ ሓሳባትን ብዝርዝር ክርኢ ተገይሩ ኣሎ። ካብዚ ዝብገስ ኣብ ትካላት ትእምት ዘበፀሐ ዕንወት ዝተገበረ መፅዕዕትን ሕድሕድ ትካላት ትእምት ፀብግብ 2017 ዓ/ምን ብምግምጋም ትልምን ቢጀትን 2018 ዓ/ም ንምፅዳቕ ዝኸኣሉ መገባሲ ረቂቕ ሰነድ ብምርኣይ ናብ ተግባር ተሰጋጊሩ ይርከብ።

ብድምር ትካላት ትእምት ዋላ እኳ ባቲ ዝበፀሐን ጉሕለትን ዕንወትን ኣዝዮን ዝተሃሰዩ እንተኾና፣ ካብ ዝበፀሐን ዕንወት ክሓውዮን ዓቕሚ ክፈጥሩን ትኹረት ገይርካ ምስራሕ የድሊ። ኣብዚ ሓዚ እዋን ትካላት ትእምት ካብ ጉሒላታትን ሓዲጋ ምፍራስን ንምድሓን ዝነበረ ቃልሲ ዝለዓለ እዩ። ምኽንያቱ መዐቀኒ እዘን ትካላት ሃፍቲ ህዝቢ ትግራይ ምጃኑን እዩ። ህዝቢ ትግራይ ድማ ብወክልቱ ኣቢሉ ቤት ምኽሪ ትእምት ኣጣይሾ እዩ ዝመርሖንን ዝከታተሉንን ዘሎ። እዚ ቤት ምኽሪ እዚ ኣብ ጉዳይ ትእምት ዝወሰኖ ውሳኔ ዝለዓለ ውሳኔ እዩ። ካብዚኣ እንተሰረዘካ ጥብቅናኻ ናይ ውልቀ ሰባት ስልጣንን ጥቕምን ምሕላው እያ ትኸውን። እቶም ህዝቢ ዝከሓዱ ኣካላት እታ ቕዳምይቲ መስርሕ ዝጣሓሰዎ እዚኣ እያ። ስለዚ እዘን ብደምን ዓፅምን ዝተጠረፈ፣ ምንጫ ሃፍተን ህዝቢ ትግራይ ዝኾና ትካላት ናብ ብዓል ዋንኣን ብምምላስ ኣብ ህንፃትን ዳግመ ሕውየትን ትግራይ ክገብርኡ ዝግባእ ኣበርክቶ ክገብሩ ብዝለዓለ ናህርን ቃልሲን ምስራሕ ይግባእ።

ገሲጋሲ... ካብ 10 ዝዞረ

ክላስተር ብምውዳብ 470 ሄክታር መሬት ብኩታ ገጠም ምሩፅ ዘርኢ ስርናይ ከምዝተዘርኦ ይገልፁ። ክላስተር ሓዲዳይነት ኣተሓሳስባ፣ ኣጠቓቕማ ምሩፅ ዘርኢ፣ ዘመናዊ ድኹዲ፣ ኬሚካል ፀረ-ባልዕንን ካልኣት እታዎታትን ክትጥቀም ዝኸኣል እዩ።ካብዚ ብተወሳኺ ዝተዘርኦ ዝራኣቲ ክይተሓወዕሰርየት ዘለዎ ምህርቲ ንክትረክብ እውን ይሕግዝ። ሓረስታይ ኣብ ረብሓ ክላስተር ዝሓሸ ግንዛብ እናተፈጠረ ብምምፅኡ ኣብታ ጣብያ ዘሎ ሓረስታይ ኣብ ክላስተር ተወዲቡ82 ኩንታል ምሩፅ ዓልዮት ዘርኢ ስርናይ ከምዝዘርኦ የረድኡ። ብመሰረት እዚ ናይ ሎሚ ዓመት መፍረያይነት ኣብ ዝሓሸ ብርኪ ከምዝበፀሐ፣ ብዘለዎ ትሕዝቶን ንውሓት ዘለላን ልዕሊ 20 ኩንታል ካብ ሄክታር ክረኽቡ ከምዝኸኣሉ ጭቡጥ ገምጋም ከምዘሎ የረጋግፁ።

ካልእ ነባሪ ወረዳ ደጉዓ ተምቢን ጣብያ ልምዓት ዝኾኑሃላቃ ክንፈ ወልደማርያም፣ ኣብ ከባቢኦም ምስ ዘለዉ ሓረስቶት ኣብ ሓዶ ክላስተር ተወዲቦም ብኩታ ገጠም ምሩፅ ዘርኢ ስርናይ ግራቶም ከምዝኸፈኑ ይገልፁ። ኣብዚ እኹል መዳበርያ ከምኡ እውን ኮምፖስትን ባህላዊ ድኹዕን ብኣግባቡ ተጠቐሞም እዮም። “ኣብ ሓዶ ክላስተር 52 ገባራት ኣለና ንሰንሳትና መዓልታዊ ምስኪኢላታት ሕርሻ ድማ በቢሰሙን እናተራኸብና ስራሕታና ንግምግም። ሕድሕድ ሓረስታይ ኣብ ኣጠቓቕማ ማዳበርያ፣ ባህያን ኣብ ምፅሃይ፣ ግራቱ ክትገል ኣብ ምግባርን ካልኣትን ድኽመት እንትህልዎ እናገምገምና ኢና ንኸይድ” ይብሉ። ሓቢርካ ምሩፅ ዘርኢ ስለእትዘርኢድማ ዘይተሓወዕ ፅድቅ ፍርያት ክትረብ፣ ኬሚካል ፀረ ባልዕ ብሓዶ ክትጥቀምን ተሓጋጊዝካ ክትጻህንይሕግዝ። ኣብዚ ዓመት ከምጣብያ ዝተዘርኦ

ምሩፅ ስርናይ ኣብ ፅቡቕ ብርክን ትሕዝቶ ስለዘሎ ካብ ሓዶ ሄክታር 25 ኩንታል ክረኽቡ ትፅቢትከምዘለዎም ይገልፁ።

ኣጠቓሊልካ እንትርኢ ኣብ ወረዳ ደጉዓ ተምቢን ኣብ ምስሳን መፍረያይነት ዝርእዩ ዘለዉ ለውጥታት ኣብ ምትግባር ዘመናዊ እታዎታትን ሚላታትን ማእኸል ኩሎም ስራሕቲ ሕርሻን ሃፍቲ ተፈጥሮን እታ ወረዳ ተገይሮም ተዋዲዶም ብምስርሖም እዩ። እቲ ሓረስታይ እውን ዘድልይዎ ጠለባትብእዎኑ ክሓትትን ክወስድንብምኸኣሉ ዝሓሸ መፍረያይነት ከምዝገብ ኣኸኣሉ ኣሎ። ሓረስታይ ብክላስተር ተወዲቡዓንዲ ዝራኣቲ እቲ ወረዳ ዝኾነ ምሩፅ ዘርኢ ስርናይ ክዘርኢ ዝተገበረ ምልዕዓልን ዝመፀ ለውጥን ዝሓሸ ይገብር። እዚ ብምግባርም ድማ ውፅኢታውን ዝሓሸ ኣፈጻፀማን ክህልዎም ኣኸኣሉ ማእኸል ተሞክሮ እውን ኮይኖም

ኣለዉ። እዚ ከምዘለዎ ኮይኑ ዝተኣከበት ምህርቲ ብዘይኣግባብ ካብ ምብኻን ንምቕግብ፣ ብባልዓት ክይጥቃፅ ኣብ ምዕቃብን ካልኣትን ዝለዓለ ስራሕ ይሓትት። ብፍላይ ኣብ ዝገበሩ ማእኸራዊ ጉዳይት ዝግበር ብላዕ ስተ ብኸነት ጠጠው ክብል ይግባእ። ኣብዚ ሓዚ እዋን ዘሎ ለውጢ ኩነታት ኣየር ሎሚ ዓመት ዝተረኸበ ምህርቲ ኣብ ሓንቲ ግዜ እንተጠፈኦ ንቕጻሊ ዓመት ዝመፅእ ሓዲጋ ምፅዋር ኣይከኣልን። ስለዚ ዓመት ምሉእ ዝደኸምዎም ምህርቲ ብኣግባቡ ብምእካብን ብምዕቃብን ብምግባር ዓርስና እንኸእለሉ ባይታ ምፍግር የድሊ።

ምድረ... ካብ ገፅ 14 ዝዞረ

ምምሕዳር ትግራይ ምስፌደራል ሚኒስተር ዲኤታ ቱሪዝም ኢትዮጵያ፣ ብዙሓት ወጻኢተኛታት ኣፕሬተራት፣ ሚዲያታት ክልልን ፌደራልን ኣብ ዝተረኽቡሉ ኣብ ዓብይ ዓዲ፣ ገርዓልታ፣ ነጋሽ፣ ኣብርሃ ወእፅብሃ ተሰራሖ እዩ። ናይዚ ውፅኢት ድማ ኣብ ዝሓለፈ ክልተ ዓመትን ፈረቓን 18 ሽሕ ወጻኢተኛታት ቱሪስት ካብ ሰለስተ ክሳብ ኣርባዕተ ሚልዮን ሰባት ወሽጢ ዓዲ ዜብየታዊ ተሳትፎታት ተጓዳዝቲ ተኻይዱ እዩ። ካብዚ፣ ካብ ሸውዓተ ክሳብ ሸምንተ ቢልዮን ብር ቁጠባዊ ረብሓ ከምዝተረኸቦ ኣይተ ሃይላይ ይሕብሩ።

ዓዲ ጠጠው ዝበልሉ ኩነታት ኣሎ። ካብዚ ሓሊፉ ቢሮ ባህልን ቱሪዝምን ምስኣብ ትግራይ ዝርከቡ ኣርባዕተ ዩኒቨርሲቲ፣ ኣብ ዓለም ዝርከቡ ፍሉጣት ትካላትን ውልቀ ሰባትን፣ ኣብያተ ፅዮ መንግስቲ፣ ምስኩሎም ኣብ ትግራይ ዝርከቡ ሚዲያታት፣ ምስኩሎም ትካላት እምነት፣ ዓባይቲ ዓዲ፣ ተወለድትን ሰብ ሃፍትን ትግራይ፣ ብስራሕ ረኽቢ ሚኒስተር ቱሪዝም፣ ቦዓል መዚ ሓድጊ፣ ኣብ ባህልን ቱሪዝምን ትግራይ ሓቢሩ ብምስርሖ ኣብ ፅገና ስራሕቲ ሓጋዚ ስራሕ ተሰራሖ እዩ። ከምኡ እውን ኣብ ምዝገባ ዩኒቨር፣ ዝግበሩ ስራሕቲ ምስክልል ኦርምዮን ካልኣት 23 ፕሮጀክታትን ስምምዕ ተገይሩ ንኣዶ ዓመትን ፈረቓን ተሰሪሖሉ እዩ።

ከምቲ ሰነዳት ታሪኽ ዝሕብርዎ፣ ትግራይ ናይ 3,000 ዓመትን ልዕሊኡን ትውፊት ዘለዎ ዓዲ እያ። እዚ ድማ ኩሉ ትግራዊ ክሕበሉ ዝግባእ ትውፊት እዩ። በዚ እውን ሓድግታት ትግራይ ብብርኪ ዓለም ትኹረት ዝግበረሎም ሓድግታት እዮም። እዞም ሓድግታት ንመንነት ተጋሩ እዮም ዝገልፁ። ኮይኑ ግና ተጋሩ ኣብ ሓድግታትና ዘለና ኣፍልጦ ትሑት

እዩ። እዚ ፀገም ዝፈጠሮ ድማ ካብ ተጋሩ ንላዕሊ ካልኣት ኢትዮጵያውያን ዝያዳ ይፈልጥዎምን ናቶም ኣምሲሎም ይጥቀምሎምን ኣለዉ። ስለዝኾነ ተጋሩ ሓድግታትና ክብርታት ህዝቢ ትግራይ ዝገልፁ ጥራሕ ዘይኮኑስ ረቀቕቲ ሓድግታት እውን ከምዘለዉና ሓሲብና ኣብ ምዕቃም ሓላፍነት ወሲድና ክንሕልዎምን ክንከናኸኖምን ኣለና። ነዚ እውን እዩ ተንቀሳቕስቲ ሓድግታት ትግራይ ኣብ ቤተ እምነት ስለዝርከቡን ብዝተፈላለዩ ኣካላት ኣብ ምጥፋእ ሓዲጋ ስለዝርከቡን ንኣባታት እምነት ክሕዝዩ ይግባእ ዝበሃል። ኣብዚ ክስመረሉ ዝግባእ መሰረታዊ ነጥቢ፣ ጉዳይ መንነት፣ ሓድጊ፣ ታሪኽ፣ ባህሊ ሓላፍነት ኩሉ ትግራዊ እዩ። ብፍላይ ዓባይቲ ዓዲ፣ መራሕቲ ሃይማኖት፣ ፍሉጣት ሰባት ኣብ ሓድግታት ትግራይ ምዕቃብ ደው ኢልካ ኣብ ምሕሳብ ግዶ ኣምበሳ ኣለዎም። ኣብዚ ሕዚ እዋን ብዝተፈጠረ ኩነታት ተጋሩ ብሕጊ እንዳግ ወይ እውን ብሕጊ ኦሪት፣ ሕጊ ልቦና ኢና ፀኒሕና። እዚኦም እንተተሸሪፎም ሕማቕ ኣዋድቓ ክይንወድቑ ከምህዝቢ ክሕሰብ ከምዘለዎ ኣይተ ሃይላይ ይሕብሩ።

ብድምር “ማሕላኻ ዘይብሉ ፀባ ድፉእ፣ ባህሊ ዘይብሉ ህዝቢ ጥፋእ” ከምዝብልዎ ወለዲ ክይኸውን ምጥንቃቕ የድሊ። እቲ ቦዓል ድመቕ መንነትን ባህልን ዝኾነ ህዝቢ ትግራይ ስኣን ብባህሉ፣ ጥንታውነቱ፣ ሕግታቱ፣ ኣኸቢሩ ከምትግራዊ ሓሲቡ ናብ ውንኡ ምምላስ፣ ብፍላይ ብዘጋጠመ ፖለቲካዊ ውድቀት ኣብ ቀራና መንገዲ ኣይንቅድሚት ኣይንድሕሪት ይርከብ። ኣንፀላልይዎ ዘሎ ሓዲጋ ህልውና ወጻኢ ብዘላቕነት ውሕስንኡ ንኸረጋግፅን መሊኡ ንክድሕንን ከምህዝቢ ሓድነቱ ኣጠናኺሩ ናብ ንቡር ባህሉን እምነቱን ከምላስ ኣለዎ። ቢሮ ባህልን ቱሪዝምን እውን ሕብረተሰብ ባህሉን እምነቱን ትኹረት ሂቡ ክግንዘብ ዝስርሖ ስራሕቲ ሓላፍነት ምምራሕን ምድጋፍን ግዲኡ ክዋግእ ይግባእ።

ጠይቅ

ትንኮያታት ዳግማይ ፅንተት!

ብልፅግና ንሰለስተ ዓመት ከሐሰቶን ከጎሰቶን ዝፀንሐ ወፍሪ ስምምዕ ሰላም ፕሪቶርያ ብደብዳብ ድርጅትን ንሱ ብዝቐረበሎም ኣብ ዓፋር ዝቐመጡ ሰራዊት ስምረት ገይሩ ኣብ ገረብ ኣገገዎልን ሰራዊት ትግራይ ብምትንኳይ ኣብብርባዎ ኣሎ። ንምዃኑ እቲ ምልክት ዋይን ዳግማይ ፅንተታዊ ኩነት ምስቲ ፈላግይ ፅንተታዊ ኩነት ዘለዎ ምምስሳል ውሱን ምባል ዘድልዮ ይመስለኒ።

ጥቅምቲ 2013 ዓ/ም ቀውዒ ምስ ምዃኑ ተዛማዲ ሓረስታይ ትግራይ ንኣብርሕ ዝደኸመሉን ዝፀገረሉን ፍርያቱ ዝእክቡሉ እዋን እዩ ነይሩ። ሙብዛሕቲኦም ዝራእቲ ካብ ተሓራሲ መሬት ናብ ዓውዲ ካብ ዓውዲ ናብ ዝኣዙ ዘእትወሉ ኣብ ሓረስታይ ትግራይ ፍሉይ ትርጉም ዘለዎ እዋን እዩ። ድሕሪ 24 ጥቅምቲ 2013 ዓ/ም ግን ህዝቢ ትግራይ ፍርያት ሕርሽኡ ክእክብ ኣይተዓደለን። ልፍንታውያን ወረርሽኡ ኣብ ልዕሊኡ ብዝኸፈትዎ ጀፍሳይዳዊ ኩነት ስዒቡ ብዘሕገፍዱን ስቓይን ፈገግዎም። እዞም ወረርሽኡ ብጅምላ ንፁሃን ቀቲሎም፣ ብዕለ ምታዊ ዓመፅ ፈገግዎም፣ ንዓመታት ዝተሃገፁ ትካላት ልምዓት ኣዕንዮም፣ ዝራእቲን ናውቲ ሕርሽኡን ኣቃላሎምን ኣብ ዘለዎ ክረግፍ ገይሮምን ህዝቢ ክፈናቐልን ክሰደድን ዝገበርሉ እዋን ነይሩ።

ሓራ ወፁ። ስርዓት ብልፅግና ህዝቢ ትግራይ ከፅንት ዝሓንፀዎ መደብ ንምትግባር ኩሎም ሓይልታት ልፍንቲ ኣታኣኻኺቡ ኣብ ወርሒ ሰኔ 2014 ዓ/ም ዳግማይ ወራር ብኹሉ ኣንፈት ኩነት ከፈተ። ህዝቢ ትግራይን መሪሕነቱን ድማ ብዝገርም ፅንተትን ጅግንትን ህልውኣም ንምውሓስ ክበርብዎ ኣብ ልፍሎም ፀላእቶም ንምምካት ተረባረቡ። ይኹን እምበር እቲ ኩነት ክሳብ ወርሒ ጥቅምቲ 2015 ዓ/ም ብምቕጥሉ ሓረስታይ ትግራይ ከምቲ ልሙድ ዝራእቲ ብእዋኑ ክእክብ ኣይከኣለን። ካብ ዝራእቲ ብተወሰኹ ሃፍቱን ጥራቱን ተመንጢሉ ዳግም ከሰደድን ክመዛበልን ኣብ ዝተገደደሉ እዋን ንምእማኑ ዘፀገም ናይ ሞትን ሕዮትን ኩነት ተኸየደ።

ብድሕሪ እዚ ስርዓት ብልፅግና ምስ ውድብ ህወሓት 23 ጥቅምቲ 2015 ዓ/ም ኣብ ፕሪቶርያ ተኹሲ ጠጠው ንኹብል ዘገድድ ውዕሊ ስምምዕ ሰላም ክሓለፈ 23 ጥቅምቲ 2018 ዓ/ም ሳልሳይ ዓመቱ ኣቐጥሩ ኣሎ። እንትኹን ግን ብሰንኪ እቲ ኣብ ውሽጢ ፖለቲካዊ መሪሕነት ትግራይ ዝተፈጠረ ጉጅለ ብሄራዊ ክሕደት እቲ ውዕሊ ክሳብ ሕዚ ብኣግባቡ ክፍፀም ኣይተኸኣለን። ስርዓት ብልፅግና ነቲ ኣብ ውሽጥና ዝተፈጠረ ኣፈላላይን ሕመቕን ከም ዕድል ተጠቐሙ ነቲ ውዕሊ የፍርሶ ከምዘሎ ኹሉ ግልፂ እዩ። ኣብነት ተመዛበልትናን መሬትናን ክሳብ ሓዚ ናብ ዝነበርዎ ኣይተመልሱን። መደራደርቲ ኣካላትን ማሕበረሰብ ዓለምን እውን ዝዚ ኩነታት ብኣግባቡ ተረዲኦም መፍትሒታት ከምፅኡ ኣይራኣኹን። ውድብ ህወሓትን ህዝቢ ትግራይን ግን ንሰላም

ስርዓት ብልፅግና ሰለስተ ዓመት ምሉእ ነቲ ውዕሊ ሰላም ኣፍሪሱ ድልዮቱ ይገባር ኣሎ። ስምምዕነት ፕሪቶርያ ብዘይፈቐድ መንገዲ ብቻላት ይኹን ብተግባር ነቲ ውዕሊ እናፈረሰ ይርከብ። ብሰንኪ እቲ ልኡኽ ብልፅግና ዝሓዘ ጉጅለ ብሄራዊ ክሕደት “ሓራ መሬት” ብዝብል ኣብ ዓፋር ኮይኑ ትግራይ ንምፍራስ ዝሕገዝዎ ሸፋቱ ወዲቡ ብዕጥቕን ስንቕን እናደገፈ ኣብ ወሰና ወሰን ትግራይ ኩነት እናገሕተረ ነቲ ውዕሊ ብግልፂ ኣፍሪሰዎ ኣሎ።

ካብ ዘለዎም ባህግን ድሌትን ብምብጋስ ክሳብ ሓዚ ዝኸፍልዎ ዘለዎ ዋጋ ከቢድ እዩ። ብመሰረት እቲ ውዕሊ ነቲ ስምምዕ ንምትግባር ከበድቲ ኣፅዕራት ካብ ምርኮብ ጀግናዎ ሰራዊት ትግራይ ብመልክዕ ዲዲኦር ከምላስ ዝተገበረ ገዕዞ እውን ቀሊል ኣይኮነን። ስርዓት

ብልፅግና ግን ሰለስተ ዓመት ምሉእ ነቲ ውዕሊ ሰላም ኣፍሪሱ ድልዮቱ ይገባር ኣሎ። ስምምዕነት ፕሪቶርያ ብዘይፈቐድ መንገዲ ብቻላት ይኹን ብተግባር ነቲ ውዕሊ እናፈረሰ ይርከብ። ብሰንኪ እቲ ልኡኽ ብልፅግና ዝሓዘ ጉጅለ ብሄራዊ ክሕደት “ሓራ መሬት” ብዝብል ኣብ ዓፋር ኮይኑ ትግራይ ንምፍራስ ዝሕገዝዎ ሸፋቱ ወዲቡ ብዕጥቕን ስንቕን እናደገፈ ኣብ ወሰና ወሰን ትግራይ ኩነት እናገሕተረ ነቲ ውዕሊ ብግልፂ ኣፍሪሰዎ ኣሎ። ኣብነት፡- እቲ ኣብ ዓፋር ዝርከብ እኹብካብ ሓይሊ 23 ጥቅምቲ 2018 ዓ/ም ኣብ ወረዳ ወጅራት ከባቢ ገረብ ኣገገዎል ኣብ ልዕሊ ኣባላት ሰራዊት ትግራይ ከፍት ገሕቲሩ እዩ። ስርዓት ብልፅግና እውን ነቶም ብገንዘብ ዝግደገም ዕሰባት ንምድጋፍን ንምትብባዕን ዓሊሙ ኣብ ልዕሊ ሰራዊትና ደብዳብ ድርጅት ከምዘፈፀመ ተግዚቡ። ስርዓት ብልፅግና ብኩናት ዘይረኸበ ዓወት ብቶም ንኹብደም ዝሓደሩ ዕሰባት ኣቢሉ ሓድነትና ዘራገ ህዝቢ ትግራይ ከምበርክኹ ከምዘደሊ ግልፂ እዩ።

ካብዚ ሓቂ እዚ ብምብጋስ ህዝቢ ትግራይ፣ ሰራዊት ትግራይ፣ ጊዜያዊ ምምሕዳር ትግራይ ውድብ ህወሓትን ምእንተ ሰላም ክብሉ ሰለስተ ዓመት ምሉእ ዝገበርዎን ዘርኣይዎን ትዕግስቲ ዝነኣድ እዩ። እንትኹን ግን ውዕሊ ፕሪቶርያ ዝተፈረመ ሓድነትና ብምድልዳል እዩ። ውዕሊ እንተይተነኸእ ሰለስተ ዓመት ዝገበረ ኣብ ሓድነት ብዝተርኣየ ክፍተት እዩ። ሕዚ እውን እቲ ደመና ዳግማይ ፅንተት ክቐንጠጥ ዝኸኣል ሓድነትና እንትነሰጥም እዩ እዎ ኣብ ውሽጥን ደገን ዘለና ተጋሩ ሓድነትና ብምስጣም መገፅኢና ክነሳሊ ይግባእ ክብል።

ሰሻል ካብ መቐለ

ነቕሰን ... ካብ ገፅ 13 ዝዞረ

እዚ ፀላኢ ተወሳኺ ሓይሊ ብኣንፈት ማይጨው ኣምፀኡ፣ ናብ 15 ታሕሳስ 2013 ዓ.ም ዘውግሐ ንጉሆ ሰዓት 3:00 ነቲ ክሕገዝ ዝመፀ ሓይሊ ፀላኢ ምሊሽያን ወየንትን ነቕሰን ቆሪዖም ብምእታው መጥቃዕቲ ፈፀሞሉ። ኮይኑ ግና ዘይምምጥጣን ሓይሊ ስለዘጋጠመ ፀላኢ ደፊኡ ነቕሰን ንምእታው ዕድል ኣግዥ። ዋላ ሽዕኡ ይእተው እምበር ጀጋኑ ወየንትን ምሊሽያን ብዝተፈላለዩ ኣንፈት እናደበዩ መጥቃዕቲ እናፈፀሙ ዕረፍቲ ስለዝኸፈለዎ ኣብ ነቕሰን ምንባር ከም ዘይከኣል ተረዲኡ ድሕሪ ሓሙሽተ መዓልቲ ሃዲሙ ንክወፅእ ተገደደ።

ድሕሪ ሓደ ወርሒ ፀላኢ ሓዳሽ ፕላን ሓንፀፀ። እቲ ፕላን፣ “ነቕሰን ግዝኣት ኣምሓራ እዩ፣ ክንመልሶ ኢና፣ ክንሕዞን ክንቆገፀሮ ኣለና” ዝብል ነበረ። ዝዚ ንምትግባር ሰራዊት ብልፅግና ካብ ማይጨው ብዓዲ ዋዛን ኣጅብን ገይሩ ነቕሰን ክኣትው፣ ፋኖን ፍሉይ ሓይልን ኣምሓራ ካብ ማይ ማዕዶ፣ ኮረም፣ ዛታ ተኣኻኺቡ ብጣብያ እምበጋ፣ ዓዲ ዳዕሮ፣ ብልሽን ሜዳ ኣረምዛን ገይሩ ናብ ከተማ ነቕሰን (ወዲ ሰምሮ) ንክኣትው ትልጫ ሓንጻዎም ተንቀሳቐሱ። እዚ ዘፅንዑ መሪሕነት ምሊሽያን ወየንትን ነቕሰን ሓንጻቲ ሓይሊ ብኣንፈት ዓዲ ዋዛ፣ ካልኣይቲ ድማ ካብ እምበጋ ናብ ከተማ ዝኣትው ፀላኢ ንክምክታ ትልጫ ሓንጻዎም ኣተን ሓይልታት ምድላውን ወጊነን ፀንኡ።

ፋኖ ናብ ዝባን ኣረምዛ፣ ካብ ማይጨው ዝመፀ ሰራዊት ኣብይ ድማ ጅወርግስ ሸኽማ ናብ ዝበሃል ቦታ ተፀጊዖም ሓደሩ። 26 ጥሪ 2013 ዓ.ም ንጉሆ ብክልቲኡ ኣንፈት ውግእ ተጀመረ። ፀላኢ ብኸቢድ ብረት መድፍዕ፣ ዙ- 23ን ሞርታርን ዝበሉ ኣፅዕራት ሸፋን እናተሓዘ ተዋገኡ። ምሊሽያን ወየንትን ነቕሰን ብክልቲኡ ግንባር ብዝለዓለ ፅንዓት

ተዋጊኦም። ኣብ ልዕሊ ፀላኢ ሰፍ ዘይብል ክሳብ ኣብፅሕሉ። ብወገን እውን ሰለስተ ብመስዋኢቲ፣ 12 ድማ ብመቐሰልቲ ዋጋ ክኸፍሉ ግድን ኮነ። ብፍላይ ብኣንፈት ማይጨው ካብ ዝመፀ ፀላኢ ከባቢ 900 እንትሞቱ ክልተ ተማሪኹም እዮም። ብንብረት መዳይ ሰለስተ ኣራላት ፀላኢ ተቐብሮም። ብርክት ዝበለ ክላሽን ተማሪኹ። ብኣንፈት ኣረምዛ ካብ ዝመፁ ፋኖን ፍሉይ ሓይሊ ኣምሓራን ድማ ክልተ ዲሽቃ፣ ሓደ ኣርፕጂ፣ ሓደ ብሬን እንትማሪኹ ሸዱሽተ ኣባላት ፋኖ ተማሪኹም እዮም። እቲ ዝተረፈ ዕጠቕ ምሉእ ብምሉእ ተደምሰሰ። ኣብዚ ውግእ ኣዛዘ ፋኖ ዝነበረ ባዘዘው ካሳ ዝተብሃለ ኣመራርሓ ብኸቢድ ተወቐዑ። ናብ ሕክምና ምስ ኣተወ ከመውት ክኣሉ እዩ። 26 ጥሪ 2013 ዓ.ም ምሊሽያ ነቕሰን ዝለዓለ ዓወት ዘመዝገቡ ልዕሊት ምንባር ተጋዳላይ ሓየሎም የረድኡ። ብድሕሪ እዚ ካብ 26 ጥሪ ክሳብ 2 ለካቲት 2013 ዓ.ም ኣብ ዘሎ ግዜ ፀላኢ ተኸታታሊ ደብዳቤ ቐጸሉ። ሮኪትን መዳፍዕን ኣብ ፀታ ተኹሉ። ብኣንፈት ማይ ማዕዶ ሰለስተ፣ ብኣንፈት ማይጨው ሸምጣ ኣብ ዝበሃል ቦታ ተወሰኸቲ መዳፍዕ ተኹሉ ናብ ነቕሰን ቁምብላታት ምዝናብ ቀፀለ። ዝውጡ ብኣልማሚት ኣቃላሎ። ህዝቢ ርዲዱ ንክሃድም ፀላኢ ኩሉ ግቕሚ ኣዋዲዱ ፈተነታት ገይሩ። ኮይኑ ግና ህዝቢ ድምብርፅ ኣይበለን።

ባሕቲ ለካቲት 2013 ዓ.ም 12 ሸሕ ሰራዊት ብኣንፈት ሰቕጣ ናብ ነቕሰን ንምእታው ኣምረሙ። ቦቲ ኣንፈት 120 ዝኾኑ ኣባላት ምሊሽያን ወየንትን ነቕሰን ኣድብዮም ነበሩ። ንጉሆ ሰዓት 2:00 ውግእ ተጀመሩ። ምሉእ መዓልቲ ውዲሉ። ደሓር ግና ኣብ ፀላኢን ወገንን ዝነበረ ሓይሊ ሚዛን ክመጣጠን ስለዘይከኣለ ኣብ ልዕሊ ፀላኢ ሰፍ ዘይብል ክሳብ ኣውራጃም ኣንሳሓቡ። ምሊሽያ ነቕሰን ካብ 4 ክሳብ 5 መጋቢት 2013 ዓ.ም እውን ምስ ሰራዊት ትግራይ ተዋዳዶም ተዋጊኦም እዮም። ኣብቲ እዋን ሻዕብያ ብማይጨው ገይሩ ክሳብ ኮረም፣ ፋኖ ድማ ብፀታ ገይሩ ክሳብ ዛታ ተዘርጊሑ

ዝዋገኡ ኩነታት ነበረ። ምሊሽያን ወየንትን ነቕሰን እውን ሰራዊት ትግራይ ክኸፍኑን ዘይኸኣለ ቦታታት ክኸፍኑ ተገብረ። ብመሰረት እዚ ዓዲ ዋዛ፣ ፀልያ፣ ወምበሮ ምሊሽያን ወየንትን ነቕሰን ሸፊንዎ። ከም ውፅኢቱ ድማ ዓብይ ጅግንትን ዝተሰርሐሉ ውግእ ነይሩ። ኣብዚ ውግእ 22 ወተሃደራት ፀላኢ (ፋሽት ሰራዊት ኣብይን ፋኖን) ተቐቲሎም። ሰለስተ ብሬንን 72 ሰራዊት ኣብይን ፋኖን ድማ ተማሪኹ።

ብኣጠቓላሊ ምሊሽያን ወየንትን ነቕሰን ኣብ 2013 ዓ.ም ኣብ ዘካየድዎም ውግእት ሁ ጀጋኑ ብክብሪ ከም ዝተሰውኡ ተጋዳላይ ሓየሎም ይሕብር። ካብ ፀላኢ ድማ ልዕሊ 1,800 ምወታት፣ 83 ምሩኻት ኮይኖም እዮም። ሸውዓተ ብሬን፣ ክልተ ስይፕር፣ ሓደ ኣርፕጂ፣ ብርክት ዝበለ ክላሽን ብወየንትን ምሊሽያን ነቕሰን ተማሪኹም ንሰራዊት ትግራይ ከም ዝተውሃቡ ውዕሎ ጀጋኑ ወየንትን ምልሻን ነቕሰን የመላኹት። እዚ ድማ ህዝቢ፣ ምሊሽያን ወየንትን ነቕሰን ምእንተ ሃለዎቶምን ሃለዎት ትግራይን ብዘካየድዎ ፅኑዕ ቃልሲ ኣብ ልዕሊ ፀላኢ ሰፍ ዘይብል ሰብኣውን ንዋታውን ክሳብ ብምብባሕ መስተንክራዊ ጅግንትን ከም ዝፈፀሙ ሓደ መርኣይ ፅንዓትን ጅግንትን መላእ ህዝቢ ትግራይ ምዃኑ ምርዳእ ይከኣል። እቲ ካብ ባሕሪ ብጭልፋ ክቐርብ ዝፀንሐ ውዕሎን ጅግንትን ህዝቢ፣ ምልሻን ወየንትን ወረዳ ነቕሰን እውን ተዛዘሙ ኣሎ።

ፍልፍል ሓበሬታ፡- ካብ መፅሕፍት ወይን ሕታም ቁፅሪ 66 ዝተወሰደ

ክሓደ... ካብ ገፅ 12 ዝዞረ

ንምክያድ ከምዝተፀገሙ የረድኡ። እዚ እም እንተተፈቲሎም ድማ ዝተሸ ውፅኢት ብምምዝጋብ ናብ ዝለዓሉ ትካላት ትምህርቲ ንክኣትው ድልዮትን ተበግሶን ከምዘለዎም የረድኡ።

ብድምር፣ ትምህርቲ መሰረት ምዕባል ሓንጻቲ ዓድን ህንፀት ወለዶን እዩ። ይኹን እምበር ኣብዚ ሓዚ እዋን ስርዓት ትምህርቲ ትግራይ ንድሕሪት ተመሊሱ መንፈስ ተምሃራይን መምህርን ኣብ ዝተሓተ ብርኪ ዝወረደሉ ኩነታት ኢና ዘለና። ኣብ ሓፈሻዊ ካልኣይ ብርኪ ቤት ትምህርቲ ኣገላፅ ዘሎ ከይዲ እውን ናይዚ ሓቂ መርኣዮ እዩ። ኣብዚ ዘሎ ውድቀት ንምሕዋይ ንፅባሕ ዝበሃል ዋኒን ኣይኸውንን። ስለዚ ከምዝህበሉ ኩሉ ደቁ ናብ መኣዲ ትምህርቲ ክኸትት፣ ኣኹቲቱ እውን ኩሉ ግዜ ናብ ቤት ትምህርቲ ብምቕድ ውሓዱ ክከታተል፣ ክዓስል፣ እቲ ቤት ትምህርቲ ዘደልዮ ሓገዝት እውን ክሕግዝንትምህርቲ ቀዳምነት ክህብን ክኸኣል ኣለዎ። ከምመንግስቲ እውን ኣብ መምህር ዘሎ ቁስሊ ክድሕሩ እንተዘይከኣሉ ዘለኣለም እናተሳቐዩን እናቐዘመንውፅኢት ትምህርቲ ከመሓየሽ ኣይኸኣልን። ከምወረዳ እንትርኣ ድማ እቲ ጉድኣት ኣብ ህንፀት መንእሳይ ዘሎ ሓደጋ ብጣዕሚ ክጋደድ፣ ወለዶ ኣብ ረብሓ ትምህርቲ ዘለዎ ግንዛብ ክትሕትን ናብ ስደት ዘንቀደ ክኸውንን ገይርዎ እዩ። ስለዚ ኩሉ ሕብተረሰብ፣ መንግስቲ፣ መምህርንን ምምሕዳርን ኣብ ኣተሓሳስባ ተምሃሮ ዘሎ ፀገም ንምፍታሕን ተረካባይ ወለዶ ኣብ ምህናፅን ብዝተዋደደ መንገዲ ክሰርሑ ይግባእ።

ብመስዋእቲ ጀጋኑ ዝተረኸበ ተሰፋ ሰላም ኣብ ሸትኡ ንምብጻሕ ንረባረብ!!

ማህደር ይቶ

ፍርያትንግዳ ይበሎ!!

ዘመነ ምህርቲ 2017-2018 ዓ/ም ሕርሻ ትግራይ

